

แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

จินดารัตน์ สิงห์ใส

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ผู้วิจัย นางจินดารัตน์ สิงห์ใส **รหัสนักศึกษา** 594140105

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ขวัญชัย ช้วนา **ปีการศึกษา** 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน 2) เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และ 3) เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 198 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบเป็นแบบเลือกตอบ และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ร้อยละ ความถี่ และการจัดลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีใน 2) ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีใน 3) ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติใน 4) ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่พบมากที่สุดมีดังนี้ 1) ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการ 2) ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญ และขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสม 3) ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ 4) ไม่มีการนำผลการประเมินโครงการมาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารสถานควรศึกษาควรจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ระดมความคิดเพื่อจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเพื่อนำไปพัฒนาในครั้งต่อไป

คำสำคัญ แนวทางพัฒนา, แผนปฏิบัติการประจำปี, โรงเรียนประถมศึกษา

Independent Study Title : GUIDELINES DEVELOPMENT OF THE ANNUAL
OPERATION PLAN IN SCHOOL UNDER KAMPHEANGPHET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1.

Researcher: Mrs.Jindarath Singsai; **Student ID:** 594140105;

Degree: Master of Educational Administration (Educational Administration);

Advisor: Dr. Khwanchai Khuana, Assistant Professor; **Academic Year:** 2024

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the condition of the annual operation plan in school, 2) to study the problem of the annual operation plan in school, and 3) to find the guidelines to develop of the annual operation plan in school. The samples consisted of 198 school administrators and teachers in charge of creating the annual action plan and 17 experts. The research instruments were an interview and a questionnaire with multiple choices and rating scale questionnaire. The data were analyzed using content analysis, frequency, percentage, mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and sequencing.

The findings were as follows: the condition of the annual operation plan in school was at a high level as follows: 1) annual operation plan preparation 2) annual operational plan making 3) annual operation plan implementation 4) monitoring, control, and evaluation. All four aspects were at a high level. The most common problems in the annual operation plan in each aspect were as follows: 1) teachers, the school board, and community did not participate in proposing problems and needs in the annual action plan preparation 2) teachers did not have knowledge and expertise and lacked assignment to suitable personnel 3) lack of budget expenditure controlled 4) lacked improving project evaluation results. The guidelines to develop the annual operation plan are as follows: school administrators should organize a meeting with teachers and related personnel to analyze problems and obstacles before preparing the annual operation plan and should brainstorm ideas from all parties to prepare the project. A project budget control register should be created. School administrators should attach great importance to monitoring and evaluation of project.

Keywords guidelines, annual operation plan, primary school

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องต่างๆ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ช้วนนา อาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระ และคณะกรรมการทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นดี ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้ และประสบการณ์ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น นางสาวกัญจน์ณัฐ เกษธีระกุล นายวิไลสันต์ ผืนนาค และนางสาวเบญจนารถ อมรประสิทธิ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและได้ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ กรรมการสอบป้องกันการศึกษาค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล ที่ได้ให้แนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และนักวิชาการในเขตพื้นที่การศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อข้อมูลและให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัวที่ได้ให้การช่วยเหลือสนับสนุน คอยเป็นแรงผลักดัน และเป็นกำลังใจที่ดีในการศึกษาเล่าเรียนเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาในพระคุณของบิดามารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุนการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนประสบความสำเร็จ

จินดารัตน์ สิงห์ใส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผน.....	11
การดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน.....	16
บริบทการจัดการศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1.....	38
ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาศาภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.....	46
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาศาภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.....	51
ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.....	56
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	62
อภิปรายผลการวิจัย.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	79
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	86
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	103
ภาคผนวก จ หนังสือราชการติดต่อประสานงาน.....	107
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	113

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง.....	39
2 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.....	45
3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวม.....	46
4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	46
5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	48
6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ.....	49
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล.....	50
8 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	52
9 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	53
10 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตาม ควบคุมและประเมินผล.....	55
12 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการ เตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	56
13 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการ ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	58
14 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการ นำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ.....	59
15 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการ ติดตามควบคุมและประเมินผล.....	60

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	37

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคสมัยที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นผลให้แต่ละประเทศจะต้องปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้นในทุก ๆ ด้าน ซึ่งการจัดการศึกษาก็เป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาของประเทศไทย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเพื่อให้ทัดเทียมกับประเทศที่มีการจัดการศึกษาได้มาตรฐาน ซึ่งประเทศไทยกำลังเผชิญขณะนี้คือ การพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตรงตามที่สังคมในปัจจุบันต้องการ เพราะการศึกษาจะช่วยพัฒนาคนให้รู้จักการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักการแก้ไขปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งพาตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและสามารถพัฒนาคนให้เป็นไปตามเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารจะต้องอาศัยกระบวนการวางแผนในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งการวางแผนเป็นภารกิจอันดับแรกของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการในองค์การ การวางแผนช่วยลดการสูญเสียจากการทำงานซ้ำซ้อน มีการกำหนดขอบเขตในการทำงานที่แน่นอน และมีนโยบายที่ชัดเจน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถเตรียมรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และความยุ่งยากที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนป้องกันการขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงาน ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นเครื่องมือในการบริหารงานของผู้บริหารเพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ประหยัดเวลาและทรัพยากร (สุดเฉลี่ยว ยืนยง, 2563, หน้า 14) ซึ่งไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ หากมีความประสงค์ให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะต้องอาศัยระบบการทำงานที่ไม่ซับซ้อน มีกระบวนการการทำงานที่เป็นรูปธรรม และมีระบบการดำเนินงานอย่างชัดเจน ทั้งหมดนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการวางแผนในการปฏิบัติงานขององค์กรนั้นๆ เช่นเดียวกับการดำเนินงานในสถานศึกษาก็ต้องมีการวางแผนในการปฏิบัติงาน การวางแผนในสถานศึกษามีความสำคัญหลายประการ อาทิ ช่วยให้การบริหารจัดการและการดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบ ช่วยให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สามารถแก้ปัญหา และพัฒนางานได้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริงของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยให้สถานศึกษามีแนวทางในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาก็ควรมีทักษะทางด้านการบริหาร สามารถปรับตนเองให้เข้ากับบุคคลอื่น มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ให้ความเป็นกันเอง ความเป็นผู้นำในการ มีความรู้ในในขอบข่ายงานบริหารงาน 4 ฝ่าย ความรู้ในเรื่องกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ จนไปถึงการเข้าใจนโยบายการจัดการศึกษาของชาติในทุกๆระดับ (จิตรจรรณู ทรงวิทยา, 2561, หน้า 54)

ด้วยความสำคัญของการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี กระทรวงศึกษาธิการจึงสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้การวางแผน เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยให้สถานศึกษาในสังกัดจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมในสถานศึกษา รวมไปถึงเป็นแนวทางการใช้เงินอุดหนุนการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางการใช้งบประมาณ ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยให้หน่วยงานมีอิสระมีความคล่องตัวในการใช้งบประมาณ ตลอดจนมีความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 33) โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการประจำปี โดยเน้นการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ ซึ่งการมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลายในการบริหาร และเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่าสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รวมทั้งความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน การตัดสินใจมีคุณภาพมาก เกิดความมีน้ำใจและให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น (ธัญญิษฐ์ ชิตสนธิ, 2565, หน้า 33) ทั้งนี้การจัดทำแผนทุกประเภทต่างก็มุ่งเน้นให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของหน่วยงานและชุมชน จึงกล่าวได้ว่า การวางแผนช่วยให้องค์การมีทิศทางพัฒนาที่ชัดเจนและมีวิธีการที่เหมาะสมที่จะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกิตพงศ์, 2559, หน้า 48)

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นการจัดทำรายละเอียดของแผนปฏิบัติงานถือว่าเป็นแผนระยะสั้น โดยมีระยะเวลาในการดำเนินงาน 1 ปี โดยทั่วไปจะเรียกว่าแผนใช้งบประมาณหรืออาจเรียกว่าแผนบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณ การจัดทำแผนปฏิบัติการจะเป็นการจัดทำรายละเอียดจากแผนพัฒนาตามยุทธศาสตร์แผนงานและโครงการจากแผนพัฒนาประจำปีของสถานศึกษาที่ได้ขอตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้มาแสดงในรอบรายปีมาดำเนินการจัดทำรายละเอียดการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีของสถานศึกษาเพื่อจะนำไปปฏิบัติหรือบริหารจัดการทรัพยากรในปีงบประมาณนั้น ๆ ตามที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายจากต้นสังกัด รวมทั้งต้องพิจารณาถึงการบริหารจัดการให้บรรลุตามวิสัยทัศน์เป็นไปตามพันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์และนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายนั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องใช้กระบวนการวางแผนในการพัฒนาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดนโยบายและมาตรการอย่างชัดเจนแล้วแต่ปัญหาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ยังคงมีปัญหามีสาเหตุหนึ่งมาจากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ยังไม่สามารถดำเนินการตามขั้นตอนการวางแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างสมบูรณ์เท่าที่ควร โดยพบปัญหาตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการวางแผน ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติ จนถึงขั้นตอนติดตามและประเมินผล (กรรณภรณ์ สุดหอม, 2560, หน้า 31)

ด้วยเหตุนี้ กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาจึงต้องให้ทุกฝ่ายตัดสินใจร่วมกันในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ โดยผ่านการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (SWOT) เพื่อค้นหา จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

ในการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้น การวางแผนปฏิบัติการประจำปีที่ดี จะต้องมีการบวนการดำเนินงานขององค์กรไว้ล่วงหน้าที่มีเป้าหมายชัดเจน เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารที่ถูกต้องเหมาะสม ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่สลับซับซ้อนในปัจจุบัน เพื่อให้การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด ได้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่ (วชิราภรณ์ สีลาแยง, 2557, หน้า 38)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้น เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ ปีการศึกษา 2567 ด้านที่ 2 การส่งเสริมการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา จุดเน้นที่ 4 ด้วยการส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีเป้าหมายให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยโรงเรียนในสังกัดร้อยละ 80 มีคุณภาพของแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปีระดับดีขึ้น และจากรายงานผลการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในปีการศึกษา 2566 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, 2567, หน้า 13) พบว่าโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน ได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและนำแผนสู่การปฏิบัติ รวมถึงมีการรายงานผลการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ยังมีโรงเรียนหลายโรงเรียน ที่ยังขาดความสมบูรณ์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมที่มีในแผนปฏิบัติการประจำปีได้ไม่ครบถ้วน จะเห็นได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นหน่วยงานการศึกษาที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา และได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาในการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและหาแนวทางพัฒนารวมถึงข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 อันจะนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมทั้งสะท้อนผลการศึกษาไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

สำหรับขอบเขตการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการนำแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มาเป็นขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
3. ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ
4. ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 203 คน ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 203 คน คน รวมทั้งสิ้น 406 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607–610) ได้ กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 198 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 99 คน ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 99 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ตามขอบเขตเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน จากขั้นตอนที่ 1 ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
3. ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ
4. ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลตามคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยพิจารณาถึงประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. นักวิชาการทางการศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ไม่น้อยกว่า 5 ปี

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวางแผน หมายถึง การตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดไว้ในอนาคตเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุจุดหมายที่วางไว้ ภายใต้ทรัพยากรที่จำกัดและระยะเวลาที่กำหนดในเงื่อนไขความคิดที่ว่า จะทำอะไร ทำที่ไหน ทำอย่างไร ใครเป็นคนทำ และทำเมื่อไร

2. แผนปฏิบัติการ หมายถึง เอกสารที่แสดงแผนการปฏิบัติงานระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีที่หน่วยงาน ได้จัดทำขึ้นในแต่ละรอบปีการศึกษา เพื่อวางแผนใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน มีขอบเขตจำกัดเฉพาะด้าน และสอดคล้องกับแผนในระดับอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์การกำหนดไว้อย่างชัดเจน เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการบริหารจัดการภารกิจของ หน่วยงานในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและทำให้ผลการปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกันวางแผนคิดวิเคราะห์ คาดการณ์ ตัดสินใจไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบบนฐานข้อมูลที่แท้จริง และนำมาดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ที่จะทำให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและประกอบในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยมีวิธีการดำเนินการอยู่ 4 ด้าน ได้แก่

3.1 การเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง ขั้นตอนแรกที่สถานศึกษา ต้องศึกษานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จัดหาข้อมูลและเก็บข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ที่จำเป็น และการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผน รวมถึงประชุมให้ ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนเบื้องต้นแก่บุคลากร พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อให้มีส่วนร่วมใน การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการ การวิเคราะห์ทรัพยากรและปริมาณงานของสถานศึกษา ศึกษา ข้อมูล สภาพปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานและแนว ทางแก้ไขปัญหา

3.2 การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง การนำข้อมูลสภาพและ ปัญหาของโรงเรียนและนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา มากำหนดเป็นนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียน โดยจัดลำดับ ความสำคัญ ของปัญหาและความต้องการ โดยการวิเคราะห์โครงการและความเป็นไปได้ในแต่ละด้าน ว่ามีความซ้ำซ้อนกันอย่างไร รวมถึงในด้านการใช้ทรัพยากรและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของแต่ละ โครงการโดยการมีส่วนร่วมของคณะครู ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาในการเขียนแผนงาน/ โครงการ รายละเอียดในการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณ กำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ ระยะเวลา ในการดำเนินงาน การจัดทำเอกสารคู่มือแผนปฏิบัติการประจำปี และร่วมกันวางแผนควบคุมกับกับ ติดตาม และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

3.3 การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินงานในขั้นตอนตามที่ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งการดำเนินงานต้องมีการกำหนด บทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องในการ ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม เพื่อการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและมีการบูรณาการโครงการที่มีความ คล้ายคลึงกัน เพื่อให้สามารถถ่ายโอนทรัพยากรไปใช้กับโครงการอื่นที่เหมาะสม โดยมีผู้บริหารคอย ควบคุมการเบิกจ่ายเงินและวัสดุอุปกรณ์รวมถึงให้การสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผนงาน/โครงการจึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุก ฝ่ายและมีการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบหากพบปัญหาในการ ดำเนินงานควรมีการประชุมเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาหรือปรับเปลี่ยนโครงการได้ทันที

3.4 การติดตามควบคุมและประเมินผล หมายถึง การรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งใน เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปแบบ คณะกรรมการ เพื่อเสนอให้ผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทราบเป็นระยะ ๆ โดยมีเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/ กิจกรรม โดยผู้รับผิดชอบโครงการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และอาจนำข้อมูลการกำกับติดตาม และประเมินผลไปปรับปรุงวิธีการดำเนินงานหรือปรับเปลี่ยนเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับทรัพยากรหรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปีและปีต่อไปได้ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์และก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน การเรียนรู้ในองค์กรโดยดำเนินการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่ได้กับเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งใน

รูปผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4. สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน หมายถึง ข้อมูลปัจจุบันที่มีลักษณะการปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่ปฏิบัติตามกระบวนการการจัดทำแผน ตามขอบเขตทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2) ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ด้านนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ และ 4) ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

5. ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย รวมถึงข้อผิดพลาดและข้อขัดข้องต่างๆ ตามขอบเขตทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2) ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ด้านนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ และ 4) ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

6. แนวการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน หมายถึง วิธีการในการปฏิบัติงานในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ตามขอบเขตทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2) ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ด้านนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ และ 4) ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

8. ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผน หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. ทราบสภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. ได้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนต่อไป
3. เป็นแนวทางในศึกษาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ในสังกัดหรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
4. เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับผลการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 หลักการบริหารสถานศึกษา
 - 1.4 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผน
 - 2.1 ความหมายของการวางแผน
 - 2.2 ความสำคัญของการวางแผน
 - 2.3 ประเภทของแผน
3. การดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
 - 3.1 ความหมายแผนปฏิบัติการประจำปี
 - 3.2 โครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปี
 - 3.3 กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
 - 3.4 ลักษณะแผนปฏิบัติการประจำปีที่ดี
 - 3.5 ประโยชน์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
 - 3.6 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
4. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

เขต 1

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหาร

ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้นั้นต้องมีการค้นคว้าหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับหลักการบริหารไว้หลายประการ ดังนี้

พินลพรรณ เพชรสมบัติ (2561, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง เทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างร่วมกัน

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำและการควบคุม ซึ่งมีบุคคลและหรือกลุ่มบุคคลร่วมกันดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้พร้อมทั้งใช้กำลังคนและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร

ทรงพล เจริญคำ (2563, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง ผู้บริหาร บุคลากรและพนักงาน ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายในการปฏิบัติงาน โดยการใช้ศาสตร์ และศิลป์ ทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ และเทคโนโลยีร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

พัชญ์พิชา จันทา (2563, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานของกลุ่มคนในองค์กรอย่างมีระบบ โดยมีบทบาทหน้าที่ต่อองค์กรอย่างชัดเจน มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการปฏิบัติงานเดียวกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

มนต์ธิชา ฉัตรอักษรานนท์ (2567, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่กลุ่มคนหลายคนร่วมมือกันดำเนินการวางแผน โดยใช้กระบวนการทางความรู้ ความคิด ความสามารถ และการบริหารอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคนและองค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความหมายของการบริหาร หมายถึง การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ที่คำนึงถึงผลกระทบ อุปสรรค กระบวนการ ทรัพยากร บุคลากร และระยะเวลา โดยใช้การวางแผนเพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพบปัญหาน้อยที่สุด

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

วิมล เดชะ (2559, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานกิจกรรมด้านต่างๆ ของสถานศึกษา โดยใช้เทคนิค กระบวนการ แนวคิด ทฤษฎีที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์กร คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชน ในอันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้วัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จ โดยผ่านทางบุคคล กระบวนการดังกล่าวรวมถึงองค์ประกอบของการบริหาร อันได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย การบริการและการควบคุมการดำเนินงาน บุคคลมีอาชีพ และชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 39) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริการทางการศึกษาให้แก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ภายใต้การดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการนั้นๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการให้การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการบริหารสถานศึกษา และรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ

พัชญ์พิชา จันทา (2563, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้วัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการใจกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่คำนึงถึงผลกระทบ อุปสรรค กระบวนการ ทรัพยากร บุคลากร ระยะเวลา โดยใช้การวางแผนเพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพบปัญหาน้อยที่สุด โดยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะใช้เทคนิคหรือวิธีการในการบริหาร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

หลักการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

อุมาวดี วัฒนะกุล (2560, หน้า 20) กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง แนวทางการดำเนินงานในการบริการการศึกษาแก่ประชาชน เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้าน โดยผู้บริหารต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร ต้องกำหนดกฎระเบียบและการจัดโครงสร้างตามอำนาจหน้าที่ มีการใช้หลักธรรมาภิบาลและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตย โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกระบวนการตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับนำมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทันท่วงทีและตรงเป้าหมาย

นิพนธ์ลดา ปานเย็น (2560, หน้า 19) กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง วิธีการที่เป็นขั้นตอนและมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการแบ่งงานออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ

ตามกระบวนการ ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องทราบกระบวนการต่าง ๆ ของการบริหารสถานศึกษาทุกขั้นตอน เพื่อจะได้บริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

มนตรีธิดา ฉัตรอักษรานนท์ (2567, หน้า 25) กล่าวว่า วัฏจักรหลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานหรือวิธีการกำหนดขอบข่ายงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยมีการบริหารงานอย่างเป็นลำดับขั้น เพื่อให้ประสบความสำเร็จด้วยเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ

สรุปได้ว่า หลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา โดยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งใช้เทคนิคและวิธีการจัดลำดับขั้นตอนของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างมาก เพราะบุคลากรที่จะขับเคลื่อนประเทศชาติเป็นผลผลิตจากการจัดการศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, หน้า 20) กล่าวว่า วัฏจักรหลักการบริหารสถานศึกษาเป็นภาระหน้าที่ของสถานศึกษา คือ การมีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชนทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 39) กล่าวว่า วัฏจักรหลักการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของสังคมและประเทศชาติ ต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หากสถานศึกษาใดมีระบบการบริหารที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพก็ย่อมทำให้เกิดผู้เรียนที่มีคุณภาพ จึงทำให้ส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติไปด้วย

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 13) กล่าวว่า วัฏจักรหลักการบริหารสถานศึกษา เป็นการบริหารการศึกษา มีความสำคัญเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์อย่างหนึ่ง ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของสถานศึกษา อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาคนและพัฒนาประเทศต่อไป

พัชญ์พิชา จันทา (2563, หน้า 20) กล่าวว่า วัฏจักรหลักการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษาตามขอบข่ายโครงสร้างงานและบริบทของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ เพราะบุคลากรที่จะขับเคลื่อนประเทศชาติได้นั้น ต้องมีความรู้ ความสามารถ ผ่านการศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรสำคัญในการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพให้กับทุกหน่วยงาน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผน

ความหมายของการวางแผน

การวางแผนเป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรประสบผลสำเร็จ ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการวางแผนไว้ดังนี้

ธนู นวลเป้า (2558, หน้า 23) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการที่หน่วยงานได้กำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้าเป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ได้ผลที่ต้องการในอนาคต มีการกำหนดวิธีดำเนินการกำหนดผู้รับผิดชอบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบและต่อเนื่อง และสามารถปรับปรุงแก้ไขได้

กาญจนา ม่วงลัทธิ (2558, หน้า 11) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการตัดสินใจในการเตรียมการ กำหนดทางเลือกหรือแนวทางวิธีการดำเนินงานที่ดีที่สุดในอนาคต เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ล่วงตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและระยะเวลาที่กำหนด และเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดจนสามารถ ปรับปรุงแก้ไขได้อยู่เสมอ

สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกตพิงค์ (2559, หน้า 47) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้าอย่างสมเหตุสมผลว่าจะทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด

อาภัสราภรณ์ กำลังทวี (2559, หน้า 16) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรในอนาคตว่าจะทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อใด ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดยมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

อมรรัตน์ อมรนาถ (2559, หน้า 16) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการในการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตขององค์กรหรือหน่วยงานโดยเลือกวิธีทำงานที่ดีที่สุด มีประสิทธิภาพมากที่สุด ให้บรรลุผลตามที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด และการวางแผนนั้นจะพิจารณาในประเด็นที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) จุดหมายปลายทาง (คืออะไร) 2) วิธีการดำเนินงาน (ทำอย่างไร) และ 3) ระยะเวลา (เสร็จสิ้นเมื่อไร)

สุดเจสสิยา ยืนยง (2563, หน้า 11) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการที่องค์กรหรือหน่วยงานดำเนินการเพื่อให้ได้ผลที่ต้องการในอนาคต มีการกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย โดยการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกวิธีทำงานที่ดีที่สุด มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติตามให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

วรวิทย์ ขาวฟอง (2563, หน้า 11) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการคิดวิเคราะห์ คาดการณ์ ตัดสินใจไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ บนฐานข้อมูลที่แท้จริงว่าจะทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) ใครเป็นผู้ทำ (Who) และทำอย่างไร (How) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความหมายของการวางแผน คือ สิ่งที่ต้องปฏิบัติจัดทำเพื่อให้ตอบสนองต่อภารกิจ ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการให้ได้ผลดีที่สุดด้วยวิธีการที่เหมาะสมที่สุด มีประสิทธิภาพสูงภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นตลอดจนสามารถ ปรับปรุงแก้ไขได้อยู่เสมอ

ความสำคัญของการวางแผน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ ดังนี้

กาญจนา ม่วงสิทธิ์ (2558, หน้า 15) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารและการดำเนินงาน การวางแผนช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ งานมีประสิทธิภาพ ช่วยทำให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคนมองเห็นภาพรวมของงาน สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น ลดความขัดแย้ง ลดการสิ้นเปลืองของการใช้ทรัพยากร

สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกิตพงศ์ (2559, หน้า 47) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน ช่วยให้องค์การมีทิศทางพัฒนาที่ชัดเจนและมีวิธีการที่เหมาะสมที่จะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

อาภัสราภรณ์ กำลังทวี (2559, หน้า 16) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นขั้นตอนสำคัญอันดับแรกของกระบวนการบริหาร ทั้งนี้เพราะการวางแผนจะช่วยให้กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายขององค์การหรือหน่วยงานได้อย่างชัดเจน กำหนดวิธีปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนงานไม่ซ้ำซ้อนสามารถควบคุม กำกับและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานได้ทันทั่วทั้งที่ อีกทั้งยังส่งผลถึงการใช้ทรัพยากรได้อย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุดในระยะเวลาที่จำกัด ทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

อมรรัตน์ อมรนาถ (2559, หน้า 16) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นงานหลักและสำคัญในการบริหารของหน่วยงานในทุกระดับ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ที่จะทำให้หน่วยงานดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด การดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การวางแผน หากวางแผนดีก็เท่ากับดำเนินงานสำเร็จไปแล้วกว่าครึ่ง ดังนั้นการวางแผนจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงาน

สุทธฉลิย ยืนยิ่ง (2563, หน้า 14) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นภารกิจอันดับแรกของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการในองค์การการวางแผนช่วยลดการสูญเสียจากการทำงานซ้ำซ้อน มีการกำหนดขอบเขตในการทำงานที่แน่นอนและมีนโยบายที่ชัดเจน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถเตรียมรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และความยุ่งยากที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนป้องกันการขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงาน ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นเครื่องมือในการบริหารงานของผู้บริหารเพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ประหยัดเวลา และทรัพยากร

วรวิทย์ ขาวฟอง (2563, หน้า 13) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงานและจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ทุกฝ่ายมีทิศทางในการทำงาน รู้ปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และช่วยบริหารจัดการใช้

ทรัพยากรและเวลาซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดเป็นไปอย่างคุ้มค่า เนื่องจากมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายวิธีดำเนินงาน และอื่น ๆ ไว้ล่วงหน้า จึงทำให้การดำเนินงานมีทิศทางที่แน่นอน และทำให้การควบคุมง่ายขึ้น

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (2566, หน้า 2) ระบุไว้ว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นงานหลักและสำคัญในการบริหารของหน่วยงานในทุกระดับ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ที่จะทำให้หน่วยงานดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด การดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การวางแผน หากวางแผนดีก็ทำให้การดำเนินงานสำเร็จไปแล้วกว่าครึ่ง ดังนั้น การวางแผนจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ดังนี้

1. ช่วยลดการสูญเสียจากการทำงานซ้ำซ้อน
2. ทำให้มีการกำหนดขอบเขตในการทำงานที่แน่นอน และมีนโยบายที่ชัดเจน
3. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถเตรียมรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และความยุ่งยาก อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนป้องกันการขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงาน
4. การวางแผนเป็นเครื่องมือในการบริหารของผู้บริหาร เพื่อให้การดำเนินงาน ประสบผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ประหยัดเวลา และทรัพยากร
5. การวางแผนเป็นเรื่องของการเตรียมการไว้ล่วงหน้า เมื่อการกำหนด วัตถุประสงค์และเป้าหมายตามความต้องการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องกระทำให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์และบังเกิดผลตามเป้าหมายนั้น ๆ จะต้องได้รับการพิจารณา การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ทั้งวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนของการใช้ทรัพยากร เวลา สถานที่ และการควบคุมดูแลการทำงาน
6. แผนและการวางแผนจะช่วยให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน มองไปในอนาคต และเป็นโอกาสที่จะแสวงหาประโยชน์หรือกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จตามความมุ่งหมายได้ ทั้งยัง มองเห็นปัญหาและอุปสรรคและภัยคุกคามต่าง ๆ เพื่อจะหาทางป้องกัน ตลอดจนลดภาวะความเสี่ยงต่าง ๆ ได้ด้วย

7. การวางแผนจะช่วยให้เกิดการประสานสัมพันธ์ภายในองค์กร ทำให้การปฏิบัติ เป็นไปด้วยความราบรื่นและสามารถตรวจสอบความสำเร็จของเป้าหมายได้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการวางแผน คือ ช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพงานมี ประสิทธิภาพ ช่วยทำให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคนมองเห็นภาพรวมของงาน สามารถปฏิบัติงานให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น ลดความขัดแย้ง ลดการสิ้นเปลืองของการใช้ทรัพยากร และยัง สามารถตรวจสอบและแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้อย่างทันที่

ประเภทของแผน

การแบ่งประเภทของแผนนั้น นักวางแผนและนักวิชาการศึกษาหลายท่าน ได้แบ่งประเภท ของแผนแตกต่างกันออกไป ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 123) ได้จำแนกประเภท ของแผนออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. แผนระยะยาว (Long term Plan) หมายถึงแผนระยะที่มีระยะยาว 5-10 ปี

2. แผนระยะปานกลาง (Medium term Plan) หมายถึง แผนที่มีระยะเวลาปฏิบัติมากกว่า 1 ปี ตามปกติจะอยู่ในช่วง 3-5 ปี

3. แผนระยะสั้น (Short term Plan) หมายถึง แผนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติการประมาณ 1 ปี หรือน้อยกว่า

ธนู นวลเป้า (2558, หน้า 28) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของแผน แบ่งได้หลายประเภทและหลายลักษณะตามแนวคิดพื้นฐานของการแบ่ง คือ ตามระยะเวลา ตามระดับขององค์การ แบ่งตามขอบข่ายลักษณะของแผน และแผนประเภทหนึ่งที่ใช้ในการจัดการศึกษา คือ แผนที่มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ ซึ่งแผนที่สถานศึกษาได้จัดทำ มีการกำหนดเวลาเป็นแผนระยะกลาง และระยะสั้น ได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี และกระบวนการทุกขั้นตอนต้องสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

กาญจนา ม่วงสิทธิ์ (2558, หน้า 21) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของแผน ในการแบ่งประเภท ไม่มีข้อสรุปที่ตายตัว ทั้งนี้แล้วแต่จะพิจารณาในแง่ใด จึงพอสรุปประเภทของแผน โดยอาศัยเกณฑ์การแบ่ง 2 ประเภท ดังนี้

1. แบ่งโดยอาศัยระดับของการวางแผนในองค์การ ซึ่งแบ่งกว้าง ๆ ได้ 2 ระดับ คือ
 - 1.1 ระดับสูง เรียกว่า แผนกลยุทธ์ หรือแผนยุทธศาสตร์
 - 1.2 ระดับต่ำ เรียกว่า แผนกลวิธี หรือแผนปฏิบัติการ
2. แบ่งโดยอาศัยระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน ซึ่งแบ่งได้ 3 ระดับ คือ
 - 2.1 แผนระยะสั้น ระยะเวลา 1-2 ปี
 - 2.2 แผนระยะปานกลาง ระยะเวลา 3-7 ปี
 - 2.3 แผนระยะยาว ระยะเวลา 8-10 ปี

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (2566, หน้า 3-4) จำแนกประเภทของแผนตามระยะเวลา ไว้ดังนี้

1. แผนระยะสั้น (Short-Range Plan) คือ เป็นการวางแผนเพื่อให้ครอบคลุมและเป็นไปตามเป้าหมายปฏิบัติการหรือแผนปฏิบัติการที่วางไว้โดยปกติแผนระยะสั้นจะต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนระยะยาว ระยะเวลาสำหรับการวางแผนระยะสั้นมักเป็นช่วงเวลาของการดำเนินงานในปัจจุบัน ซึ่งถือเอาช่วงเวลาภายในเวลา 1 ปีเป็นเกณฑ์แผนระยะสั้นจะช่วยให้การบริหารการปฏิบัติงานประจำวันเป็นไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย

2. แผนระยะปานกลาง (Intermediate-Range Plan) คือ การวางแผนระยะปานกลาง จะครอบคลุมเวลาในการดำเนินงานตามแผนตั้งแต่ 1 ปี ถึง 5 ปีแผนระยะปานกลางจึงทำหน้าที่เป็นสื่อกลางประสานระหว่างแผนระยะยาวกับแผนระยะสั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรเป็นไปตามยุทธวิธี และเป้าหมายยุทธวิธีที่วางไว้บางครั้งองค์กรธุรกิจบางแห่ง อาจรวมเอาการวางแผนระยะสั้นและการวางแผนระยะปานกลางเข้าด้วยกัน โดยมีเป้าหมายในการทำกำไร ขององค์กรเป็นหลัก หรืออาจใช้วิธีวางแผนระยะปานกลางเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือสำหรับการขยายกิจการและขยายกำลังการผลิตโดยใช้ช่วงเวลา 1 ปีถึง 5 ปีเป็นเกณฑ์

3. แผนระยะยาว (Long-Range Plan) คือ เป็นการวางแผนในระดับกลยุทธ์โดยมีเป้าหมายเพื่อเชื่อมโยงการบริหารและการปฏิบัติการภายในองค์กรเข้ากับสภาวะแวดล้อมปกติการวางแผนระยะยาว จะคำนึงถึงอนาคตข้างหน้าไม่ต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไป

สรุปได้ว่า ประเภทของแผนนิยมจำแนกตามระยะเวลาโดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. แผนระยะสั้น มีระยะเวลา 1-2 ปี เป็นการวางแผนที่เป็นไปตามเป้าหมายปฏิบัติการหรือแผนปฏิบัติการที่วางไว้ โดยจะต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนระยะยาว
2. แผนระยะปานกลาง มีระยะเวลา 3-5 ปี เป็นการวางแผนที่ประสานแผนระยะสั้นกับแผนระยะยาว เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้
3. แผนระยะยาว มีระยะเวลา 5-10 ปี เป็นแผนในระดับกลยุทธ์ โดยคำนึงถึงอนาคตข้างหน้า

การดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี

การปฏิบัติงานขององค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละปี ต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ ให้ประสบความสำเร็จ มีผู้บริหารและนักวิชาการได้ให้ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี ไว้ ดังนี้

ธนู นวลเป้า (2558, หน้า 23) กล่าวว่า ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นแผนระยะสั้นที่มีระยะเวลาดำเนินงานภายใน 1 ปี เป็นแผนที่นำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานจริงตามกลยุทธ์ ประกอบด้วย โครงการ ตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือกิจกรรมผู้รับผิดชอบ โครงการ งบประมาณในการดำเนินงาน รายละเอียด และทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการ

กรรณาภรณ์ สุตหอม (2560, หน้า 12) กล่าวว่า ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนที่ย่อยหรือจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรโดยการกำหนดออกมาในรูปของโครงการ/กิจกรรม ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนในระดับชั้นสูงโดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกิจกรรมขององค์กรกำหนดไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการจัดสรรทรัพยากร และเวลาที่ใช้ในการทำงานเพื่อให้ผู้รับผิดชอบดำเนินงานภายในระยะเวลา 1 ปี

วรวิทย์ ขาวฟอง (2563, หน้า 17) กล่าวว่า ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนระยะสั้นที่กำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีที่หน่วยงานได้จัดทำขึ้นในแต่ละรอบปีการศึกษา เพื่อวางแผนใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานมีขอบเขตจำกัดเฉพาะด้าน และสอดคล้องกับแผนในระดับอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์กรกำหนดไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการบริหารจัดการภารกิจของหน่วยงาน ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและทำให้ผลการปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนระดับปฏิบัติการที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานประจำปี ให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการที่ได้รับอนุมัติค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือได้รับอนุมัติให้ดำเนินการได้และเป็น

กรอบในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี เมื่อสิ้นปี งบประมาณ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานจริงในระยะเวลาสั้นๆ ช่วงมากใช้ 1 ปีการศึกษา

โครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปี

ได้มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการนำเสนอโครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนี้

อาภัสราภรณ์ กำลังทวี (2559, หน้า 21) กล่าวว่า องค์กรประกอบของการวางแผนได้ว่าการวางแผนมีสาระสำคัญ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ มีการกำหนดเป้าหมาย การกำหนดทางเลือกรวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญ การกำหนดแนวทางปฏิบัติทั้งวิธีการดำเนินงาน การควบคุม กำกับ การตรวจสอบประเมินผล การแก้ปัญหาและความขัดแย้งระหว่างการวางแผนและระหว่างการปฏิบัติตามแผน

อมรรัตน์ อมรนาถ (2559, หน้า17) กล่าวว่า องค์กรประกอบของการวางแผนที่สำคัญมีดังนี้

1. การกำหนดจุดหมายปลายทาง (Ends) ที่ต้องการบรรลุ ซึ่งมีหลายระดับ คือ
 - 1.1 จุดมุ่งหมายหรือเป้าประสงค์ (Goals) เป็นการแสดงถึงความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาข้างหน้า ซึ่งมักจะมองในรูปของผลลัพธ์ (Outcomes) ในอนาคตกำหนดอย่างกว้าง ๆ
 - 1.2 วัตถุประสงค์ (Objective) เป็นองค์ประกอบที่เป็นผลมาจากการแปลงจุดหมาย (Goal) ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นเพื่อง่ายในการนำไปปฏิบัติ วัตถุประสงค์จึงเป็นการกำหนดผลลัพธ์ (Output) ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นอย่างกว้าง ๆ แต่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้
 - 1.3 เป้าหมาย (Targets) เป็นองค์ประกอบที่เป็นผลมาจากการแปลงวัตถุประสงค์ให้เป็นรูปธรรมในการปฏิบัติมากขึ้น เป้าหมายจึงเป็นการกำหนดผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนโดยจะกำหนดเป็นหน่วยนับที่วัดผลได้เชิงปริมาณ และกำหนดระยะเวลาที่จะบรรลุผลสำเร็จนั้นด้วย
2. วิธีการและกระบวนการ (Means and Process) เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์และกำหนดเป็นทางเลือก (Alternative) สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติหรือกลวิธี (Strategy) ให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ จากนั้นจะถ่ายทอดออกมาเป็นแผนงาน (Programs) และโครงการ (Projects) ที่เชื่อมโยงกัน โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลักคือ
 - 2.1 กลวิธีการปฏิบัติ หรือมาตรการ (Strategy) เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้บรรลุจุดหมาย (Ends) ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.2 แผนงาน (Programs) และโครงการ (Projects) เป็นการกำหนดแนวทางการกระทำที่เป็นรูปธรรมในการปฏิบัติมากขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปจะมีประเด็นในการเขียนที่ชัดเจนครอบคลุม และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ
3. ทรัพยากร (Resources) และค่าใช้จ่าย (Cost) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการวางแผนและการนำแผนไปปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งผู้วางแผนจะต้องระบุ

ให้ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ “มีใช้เขียนแผนแบบวาดวิมานในอากาศ” หรือ “เขียนแผนแบบเพ้อฝัน”

4. การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงกรรมวิธีในการตัดสินใจเลือกแผนงานและโครงการไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามจุดหมาย (Ends) ที่กำหนดไว้ ซึ่งขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยกลยุทธ์หลายอย่างทั้งกลยุทธ์ภายในองค์กรและกลยุทธ์ภายนอกองค์กร

5. การประเมินผลแผน (Evaluation) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงการตรวจสอบการควบคุมและการวัดผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้ทราบถึง ความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องหรือข้อจำกัดของแผนนั้น ๆ เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

คู่มือจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 (2560, หน้า 45) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมและบริบทของโรงเรียน เอกสารรายงานควมมีองค์ประกอบ ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย สภาพทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เขตบริการ เขตการปกครอง สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองโอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา เช่น ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ จุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ทิศทางการจัดการศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ การดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ เป้าประสงค์และเป้าหมายตัวชี้วัดความสำเร็จ ผลการดำเนินงานตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ผลการบริหารงบประมาณตามนโยบายการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเงินนอกงบประมาณ ผลงานที่ได้รับการยอมรับ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือ Best Practice

ส่วนที่ 4 บทสรุป ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

กรรมการ สดหอม (2560, หน้า 15-16) กล่าวไว้ว่า โครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างน้อยประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนทั้งหมด

ส่วนที่ 2 ทิศทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์เป้าหมาย ผลผลิต ตัวชี้วัด

ส่วนที่ 3 โครงการ/กิจกรรม ประกอบด้วย วิธีการหรือแนวทางในการปฏิบัติ กำหนดวันเวลาสถานที่ ขั้นตอนหรือกิจกรรม งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ

ส่วนที่ 4 ภาคผนวกซึ่งประกอบด้วย ปฏิทินการปฏิบัติการ คำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำแผน และแบบเสนอขอความคิดเห็นขอคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (2566, หน้า 51) กล่าวไว้ว่า การจัดทำเค้าโครงเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปีประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ แนะนำโรงเรียนในภาพรวมโดยสรุป ประกอบด้วย ประวัติ ความเป็นมา ภารกิจ และปริมาณงานในปัจจุบัน รวมทั้งผลงานที่ประสบความสำเร็จ

ส่วนที่ 2 ทิศทางของสถานศึกษา นำวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ เป้าหมาย ผลผลิตหลัก และตัวชี้วัดความสำเร็จ จากแผนกลยุทธ์ โดยเป้าหมายและผลผลิตหลักกำหนดเป็น 1 ปีงบประมาณ ที่จัดทำแผนปฏิบัติการ

ส่วนที่ 3 รายละเอียด แผนงาน/งาน/โครงการและงบประมาณ

ส่วนที่ 4 การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน แสดงข้อมูลรายละเอียด ประกอบด้วย แผนหรือปฏิทินการติดตามประเมินผลงาน/โครงการ และรายงานผล รวมทั้งแผนหรือปฏิทินการใช้จ่ายเงินในแต่ละงวดและการรายงานผล

ส่วนที่ 5 การกำกับ ติดตามและรายงาน

สรุปได้ว่า โครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปีประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ เป้าหมายของโรงเรียน

ส่วนที่ 3 รายละเอียดการจัดสรรงบประมาณ โครงการ/กิจกรรม ผู้รับผิดชอบ ปฏิทินการดำเนินงาน

ส่วนที่ 4 รายละเอียดโครงการ/กิจกรรม ความเป็นมาและความสำคัญ ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ส่วนที่ 5 การกำกับติดตามผลการดำเนินงาน บทสรุปปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ รวมถึงภาคผนวก

กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

ขั้นตอนในกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของนักการศึกษา แต่ละหน่วยงานต่าง ๆ มีขั้นตอนแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

อมรรัตน์ อมรนาถ (2559, หน้า19) กล่าวไว้ว่า กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีประจำปีของโรงเรียนมี 3 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นวางแผน (Formulation of Plan)** เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดและเป็นขั้นตอนที่ยากที่สุดของกระบวนการวางแผนทั้งหมด กล่าวคือ ผู้บริหารต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 **การเตรียมแผน** เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารใช้ในการหาข้อมูลข่าวสาร รวบรวมข้อมูลที่จำเป็นทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อใช้ในการสนับสนุนการจัดทำ แผนงาน ในขั้นตอนนี้ ผู้บริหารต้องวิเคราะห์ความต้องการหรือความจำเป็นที่จะต้องมีแผนว่าเป็นแผนเกี่ยวกับอะไร ต้องการแก้ปัญหา หรือเสริมสร้างอะไรในจุดไหน ต้องหาข้อมูลตัวเลข หรือสถิติต่าง ๆ ที่จำเป็นมาสนับสนุนให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำแผน ซึ่งต้องผ่านประเมินผลแล้วว่าข้อมูลที่ได้มานั้นเป็นข้อมูลที่สำคัญกับแผนที่จะกำหนดสุดท้ายต้องสรุปและเตรียมหัวข้อกว้าง ๆ ของแผนไว้ เพื่อใช้ในการจัดทำแผนตามขั้นตอนต่อไป

1.2 การกำหนดแผน เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารลงมือปฏิบัติจริงในการร่างและเขียนแผนงานตามที่ตัวเองหรือหน่วยงานต้องการ ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์แผนงานให้ชัดเจน มีรายละเอียดของแผน ซึ่งสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับความเป็นหรือความต้องการที่จะมีแผนผลที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้แผน ตามกำหนดวิธีที่จะใช้ในการทำงานตามแผน กำลังคนงบประมาณที่จะปฏิบัติตามแผน และระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการดำเนินการตามแผน การกำหนดตัวผู้รับผิดชอบและรวมทั้งประเมินผลเพื่อปรับปรุงแผนงานให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.3 การขออนุมัติแผน หากเป็นผู้บริหารระดับต้น หรือกลาง เป็นต้น ตอนที่ลงมือปฏิบัติงานตามแผนจริง ซึ่งในส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับการควบคุม (Controlling) ให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่ได้วางไว้ ซึ่งมีเทคนิคในการควบคุมให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผน

2. ขั้นปฏิบัติตามแผน (Implementation of Plan) เป็นการนำแผนที่กำหนดไว้แล้วไปปฏิบัติให้สำเร็จตามประสงค์ที่วางไว้ การที่แผนงานจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวผู้รับผิดชอบ

3. ขั้นประเมินผล (Evaluation of Plan) เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบว่า ผลการดำเนินงานจริงกับเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ มีความสอดคล้องกันหรือไม่ การดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไข เพิ่ม หรือเสริมในจุดใดบ้างโดยเฉพาะที่มีลักษณะต่อเนื่อง หรือแผนที่ใช้ระยะยาว เพื่อให้แผนงานในครั้งต่อไปมีความสมบูรณ์มากขึ้น การวางแผนงานควรมีแผนสำรองไว้ แผนสำรอง คือ การพิจารณาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานตามแผน แล้วกำหนดเป็นแผนสำรองไว้ แผนสำรองนี้มีประโยชน์มากในการดำเนินงาน เพราะเป็นการเตรียมพร้อมจะรับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

จันทรา หาแก้ว (2561, หน้า 6) กล่าวว่า กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีหลายขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. วิเคราะห์สภาพปัญหา ความจำเป็น เป้าหมายผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษา
3. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์
4. ทบทวนกลยุทธ์เพื่อปรับแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษา
5. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อบริหารโครงการ/กิจกรรม
6. แจ้งให้ทุกกลุ่มทราบและพิจารณากลับกรองโครงการ/กิจกรรม
7. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากลับกรองโครงการ/กิจกรรม
8. จัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งระบุแผนงาน/โครงการ ที่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ
9. นำเสนอแผนปฏิบัติการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

10. มอบแผนปฏิบัติการให้กับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน และเผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัดทราบ

11. ดำเนินการตามแผน

12. ติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน ปรับปรุงการดำเนินงาน

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2563, หน้า 11) ได้ให้แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไว้ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานเพื่อดำเนินการ

1.1 วิเคราะห์ศักยภาพ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT) โดย คณะทำงานมีหน้าที่วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis)

1.2 วิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับ กองกิจการนักศึกษา

1.3 วิเคราะห์ความต้องการ ความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

1.4 วิเคราะห์คู่แข่งชั้นสภาพการทำงาน

1.5 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย

เทคโนโลยีและนวัตกรรม

1.6 ประเมินความเสี่ยงในด้านการเงิน สังคม จริยธรรม กฎหมาย ข้อบังคับ

2. จัดประชุมสัมมนาผู้บริหารเพื่อร่วมกำหนดทิศทางของหน่วยงาน

2.1 กำหนดตำแหน่ง (Positioning) ของกองกิจการนักศึกษา โดยพิจารณา ข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT

2.2 พิจารณาความเชื่อมโยงกับ แผนปฏิบัติการ 4 ปี

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ) เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา) QS Ranking กรอบมาตรฐานอุดมศึกษา TQF

2.3 กำหนด/ทบทวน วิสัยทัศน์ประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน

2.4 พิจารณาปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายโดยใช้เครื่องมือ Balanced Scorecard และกำหนดกลยุทธ์หลักในการมุ่งไปสู่ทิศทางที่กำหนด

3. คณะทำงานร่วมกัน

3.1 จัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategic Map)

3.2 จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการประจำปี

4. จัดประชุมสัมมนาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4.1 พิจารณาแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategic Map) เพื่อสร้างความเข้าใจใน ยุทธศาสตร์

4.2 พิจารณา (ร่าง) แผนปฏิบัติการประจำปี

4.3 กำหนดแผนงาน/โครงการ ผลผลิต ผลลัพธ์ ทรัพยากรที่ใช้ซึ่งปฏิบัติได้ อย่างเป็นรูปธรรม

4.4 มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ

5. คณะทำงานปรับปรุง จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีฉบับสมบูรณ์

5.1 เสนอต่อที่ประชุม

5.2 เสนอต่อมหาวิทยาลัย

5.3 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เอกสารบนเว็บไซต์

6. การติดตามและประเมินผล โดยกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินการ

รอบ 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือนและรายงานต่อผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา และมหาวิทยาลัยทราบ ต่อไป

วรวิทย์ ขาวฟอง (2563, หน้า 27) กล่าวไว้ว่า กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง เป็นขั้นตอนที่ต้องศึกษา นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จัดหาข้อมูลและเก็บข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ที่จำเป็น และการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผน รวมถึงประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนเบื้องต้นแก่บุคลากร พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการ การวิเคราะห์ทรัพยากรและปริมาณงานของสถานศึกษา ศึกษาข้อมูล สภาพปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานและแนวทางแก้ไข ปัญหา

2. การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลสภาพปัญหาของโรงเรียนและนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มากำหนดเป็นนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนโดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ โดยการวิเคราะห์โครงการและความเป็นไปได้ในแต่ละด้านว่ามีความเข้าซ้อนกันอย่างไร รวมถึงในด้านการใช้ทรัพยากรและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของแต่ละโครงการ โดยการมีส่วนร่วมของคณะครู ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาในการเขียนแผนงาน/โครงการ รายละเอียดในการดำเนินงานจัดสรรงบประมาณ กำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ ระยะเวลาในการดำเนินงาน การจัดทำเอกสารคู่มือแผนปฏิบัติการประจำปี และร่วมกันวางแผนควบคุมกำกับติดตาม และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

3. การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ หมายถึง เป็นขั้นตอนการนำโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีลงไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งการดำเนินการต้องมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และมีการบูรณาการโครงการที่มีความคล้ายคลึงกัน เพื่อให้สามารถถ่ายโอนทรัพยากรไปใช้กับโครงการอื่นที่เหมาะสม โดยมีผู้บริหารคอยควบคุมการเบิกจ่ายเงินและวัสดุอุปกรณ์รวมถึงให้การสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผนงาน/โครงการจึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย และมีการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบหากพบปัญหาในการดำเนินงานควรมีการประชุมเพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาก็หรือปรับเปลี่ยนโครงการได้ทันที

4. การติดตามควบคุมและประเมินผล หมายถึง เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่มุ่งรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อเสนอให้ผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ได้ทราบเป็นระยะ ๆ โดยมีเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม โดยผู้รับผิดชอบโครงการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และอาจนำข้อมูลการกำกับติดตามและประเมินผลไปปรับปรุงวิธีการดำเนินงานหรือปรับเปลี่ยนเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับทรัพยากรหรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปีและปีต่อไปได้ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์และก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตลอดจนการเรียนรู้ในองค์กรโดยดำเนินการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่ได้กับเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งในรูปผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า กระบวนการการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นขั้นตอนการเตรียมพร้อมในการดำเนินการจัดทำ โดยต้องศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงาน
2. ขั้นการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นขั้นตอนลงมือจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยอาศัยความมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
3. ขั้นการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการนำแนวทางโครงการ/กิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ นำไปดำเนินการให้เป็นไปตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปี
4. ขั้นการติดตามควบคุมและประเมินผล เป็นขั้นตอนการติดตามตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีเครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน

ลักษณะแผนปฏิบัติการประจำปีที่ดี

ได้มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักการศึกษากล่าวถึงลักษณะของแผนปฏิบัติการที่ดี ดังนี้

วชิราภรณ์ สีลาแยง (2557, หน้า 49) กล่าวว่าไว้ว่า ลักษณะที่ดีของการวางแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นกระบวนการดำเนินงานขององค์กรไว้ล่วงหน้าที่มีเป้าหมายชัดเจน เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารที่ถูกต้องเหมาะสมภายใต้สภาวะแวดล้อมที่สลับซับซ้อนในปัจจุบัน เพื่อให้การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด ได้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่

กรรณาภรณ์ สุตหอม (2560, หน้า 17) กล่าวว่าไว้ว่า ลักษณะที่ดีของแผนปฏิบัติการประจำปี ควรเป็นแผนที่จัดทำโดยคณะบุคคล หรือในรูปคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน มีนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสนองนโยบายของต้นสังกัดและมีความสอดคล้องกับแผนในระดับอื่น ๆ มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับและพัฒนา มีวิธีการดำเนินการ ขั้นตอนและบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ชัดเจน มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 (2560, หน้า 39) ระบุไว้ว่า ลักษณะของแผนปฏิบัติการที่ดี มีดังนี้

1. สามารถตอบสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในโรงเรียนหรือห้องเรียนได้
 2. มีวัตถุประสงค์ ละเอียดเป้าหมายตัวชี้วัดที่ชัดเจน สามารถดำเนินงาน และปฏิบัติงานได้
 3. รายละเอียดโครงการต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กัน กล่าวคือ วัตถุประสงค์ของโครงการต้องสอดคล้องกับหลักการและเหตุผล วิธีดำเนินการต้องสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ เป้าหมายตัวชี้วัดของโครงการด้วย
 4. รายละเอียดของโครงการเป็นลำดับขั้นตอน สามารถเข้าใจง่ายและง่ายต่อการปฏิบัติ
 5. เป็นโครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ สอดคล้องกับภารกิจหลัก
 6. โครงการกำหนดจากข้อมูลที่เป็นจริง และได้ผ่านการวิเคราะห์แล้ว
 7. โครงการมีระยะเวลาดำเนินการที่แน่นอน กล่าวคือ ต้องระบุวันเริ่มต้นโครงการกิจกรรม หรือวันสิ้นสุดโครงการ
 8. โครงการต้องมีตัวชี้วัดความสำเร็จสำหรับใช้วัดผลสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรมที่ทำ
 9. โครงการต้องได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรและด้านการบริหารจากผู้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม
 10. โครงการที่จัดทำขึ้นต้องมีรายละเอียดเนื้อหาสาระครบถ้วน ชัดเจนและจำเพาะเจาะจง สามารถตอบคำถามต่อไปนี้ได้
 - 10.1 โครงการอะไร หมายถึง ชื่อโครงการ
 - 10.2 ทำไมต้องทำโครงการนั้น หมายถึง หลักการและเหตุผล
 - 10.3 ทำเพื่ออะไร หมายถึง วัตถุประสงค์
 - 10.4 ทำอย่างไร ทำในปริมาณเท่าใด หมายถึง กิจกรรมหลัก และกิจกรรมดำเนินงาน
 - 10.5 ทำเมื่อใดและนานแค่ไหน หมายถึง ระยะเวลาดำเนินการ
 - 10.6 ใช้ทรัพยากรอะไร เท่าใดและได้จากไหน หมายถึง งบประมาณและทรัพยากรอื่น
 - 10.7 ใครทำ หมายถึง ผู้รับผิดชอบ
 - 10.8 ต้องทำกับใคร หมายถึง หน่วยงานหรือบุคคลที่ให้การสนับสนุน
 - 10.9 ทำได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ หมายถึง การประเมินผล
 - 10.10 เกิดอะไรขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ หมายถึง เป้าหมายเชิง ปริมาณและคุณภาพ
 - 10.11 มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ หมายถึง ข้อเสนอแนะ
- สรุปได้ว่า ลักษณะแผนปฏิบัติการประจำปีที่ดี ต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อตอบสนองนโยบายของโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด โดยมี

ความยืดหยุ่นในการปรับแก้ไขได้และเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และมีคุณภาพในการนำไปสู่การปฏิบัติ

ประโยชน์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

ประโยชน์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ได้มีนักการศึกษา และนักวิชาการกล่าวถึงดังนี้

วชิราภรณ์ สีลาแยง (2557, หน้า 46) กล่าวว่า ประโยชน์ของการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ถ้าทุกหน่วยงานหรือองค์กรได้ให้ความสำคัญในการที่จะดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีและดำเนินการตามขั้นตอนของแผนปฏิบัติการประจำปี จะทำให้องค์กรมีการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบขั้นตอน งานมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมาก แผนปฏิบัติการประจำปีจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งต่อการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 (2560, หน้า 2) กล่าวว่า

1. โรงเรียนมีทิศทางและแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปีงบประมาณหรือปีการศึกษา ที่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
2. ผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องใช้แผนเป็นเครื่องมือในการควบคุมกำกับติดตามในการใช้งบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. โรงเรียนมีแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการระบบคุณภาพตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา (2567, หน้า 2) กล่าวว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากแผนปฏิบัติการ ได้แก่

1. สถานศึกษามีทิศทางและแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาที่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องใช้แผน เป็นเครื่องมือในการควบคุม กำกับ ติดตามในการใช้งบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. สถานศึกษามีแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการระบบคุณภาพตามแนวทางการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แผนปฏิบัติการประจำปีนั้นมีประโยชน์ในการเป็นเครื่องมือในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ได้ผลคุ้มค่า และทำให้การปฏิบัติงานมีระบบ ขั้นตอนและระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจน และทำให้เกิดการร่วมมือกันทุกฝ่ายช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

การดำเนินงานใด ๆ ย่อมเกิดปัญหาและมีอุปสรรคได้เสมอ เพราะการทำงานจำเป็นต้องประสานกับหน่วยงานและบุคคลหลายฝ่าย เช่นเดียวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ย่อมต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคไม่ให้เป็นไปตามแผนดำเนินการต่อไปได้ ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการนำเสนอปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนี้

ประกาศ ไซยมี (2560, หน้า 25-27) กล่าวไว้ว่า ประเด็นข้อบกพร่องจากการตรวจเยี่ยมและนิเทศสถานศึกษาก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1/2555 มีประเด็นข้อบกพร่อง และข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีปัจจุบันใช้เทคนิคคัดลอกไฟล์มาจากปีที่แล้วในประเด็นนี้ตรวจพบว่าเมื่อนำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับของปีปัจจุบันโดยใช้เทคนิคคัดลอกไฟล์มาจากปีที่แล้ว จากการกระทำดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดทำแผนไม่ได้เกิดขึ้นตามกระบวนการของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หากแต่เกิดจากการจัดทำโดยคน ๆ เดียวทั้งแผน ซึ่งการกระทำเช่นนี้ไม่เกิดผลดีต่อการบริหารสถานศึกษาเลยเพราะแผนปฏิบัติการประจำปี จะต้องเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของคณะทำงานที่ร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนา การวิเคราะห์กลยุทธ์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดแล้วแปลงกลยุทธ์ไปสู่แผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นสำคัญ

2. การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีใช้เทคนิคคัดลอกไฟล์มาจากสถานศึกษาอื่นในประเด็นนี้ตรวจพบว่า มีข้อความบางข้อความที่ปรากฏชื่อของสถานศึกษาอื่น ซึ่งมีชื่อของสถานศึกษาเจ้าของแผนนั้น แม้จะคาดได้ว่าแผนงานโครงการที่จัดทำขึ้นอาจเป็นโครงการที่ดีก็ตาม แต่ก็อาจไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้น แผนของสถานศึกษาใดก็ควรเกิดขึ้นจากการจัดทำของคณะทำงานจัดทำแผนของสถานศึกษานั้น

3. ไม่มีการนำข้อมูล สารสนเทศที่จำเป็นมาลงในองค์ประกอบของแผนข้อมูล สารสนเทศที่จำเป็นได้แก่

3.1 ข้อมูลอัตราากำลังครู บุคลากร ที่ระบุรายละเอียดที่จะต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และข้อมูลความขาดแคลนอัตรากำลัง หรือความต้องการบุคลากรสาขาใด

3.2 ข้อมูลอาคารเรียน อาคารประกอบที่แสดงถึงสภาพการใช้ประโยชน์ และความต้องการ หรือความขาดแคลน

3.3 ข้อมูลแสดงจำนวนนักเรียน และการจัดห้องเรียน ที่แสดงสภาพปัญหาความขาดแคลนในเรื่องต่าง ๆ เช่น ข้อมูลเด็กยากจนขาดแคลนเครื่องแบบ ขาดแคลนเครื่องเขียน-แบบเรียน ขาดแคลนอาหารกลางวัน ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ

3.4 ข้อมูลแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา

3.5 ข้อดีเด่นของสถานศึกษา

3.6 สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเรียงตามลำดับความสำคัญข้อมูล สารสนเทศดังกล่าวข้างต้นถือได้ว่าเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สถานศึกษาจะต้องจัดเก็บและจัดกระทำเป็น สารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

4. ไม่มีการนำปัญหาของสถานศึกษาไปใช้ในการวางแผนในประเด็นนี้พบว่าไม่มีการระบุไว้ในองค์ประกอบใดของแผนว่า จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นสถานศึกษาจะใช้กลยุทธ์โครงการอะไรมาแก้ปัญหา หรือไม่มียางานว่าจากปัญหาที่เกิดขึ้นสถานศึกษาได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ด้วยวิธีอะไร ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัญหาที่เป็นแค่ปัญหาแต่ไม่ใช่ปัญหาเชิงพัฒนา เมื่อการพัฒนา

สถานศึกษาไม่ได้เริ่มต้นจากปัญหา หรือการวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาสถานศึกษาจึงไม่เกิด หรืออาจกล่าวได้ว่า ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข

5. ไม่มีประมาณการรายรับ - รายจ่ายประจำปีของสถานศึกษา ในประเด็นนี้พบว่าสถานศึกษาไม่ได้ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณ และประมาณการรายจ่ายประจำปีของสถานศึกษา มีเพียงแต่ระบุไว้ในรายละเอียดของโครงการเท่านั้น จึงไม่ทราบว่าแต่ละโครงการนั้นได้งบประมาณมาจากที่ใด จำนวนเท่าใด ในประเด็นนี้สถานศึกษาจะต้องระบุที่มาของงบประมาณ หรือที่เรียกว่า ประมาณการรายรับ เช่น เงินอุดหนุนรายหัวระดับก่อนประถมศึกษาเงินอุดหนุนรายหัวระดับประถมศึกษา เงินอุดหนุนรายหัวระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เงินอุดหนุนรายหัวระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เงินอุดหนุนโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ เงินสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และเงินบริจาคอื่น ๆ ในการคำนวณงบประมาณที่เป็นเงินอุดหนุนรายหัว ให้ใช้ข้อมูลพื้นฐาน ณ วันที่ 10 มิถุนายน ของปีการศึกษาที่ผ่านมา ดังนั้น ในตารางแสดงข้อมูลจำนวนนักเรียนก็ควรมีสอดคล้อง ข้อมูลพื้นฐาน ณ วันที่ 10 มิถุนายน ของปีการศึกษาที่ผ่านมาด้วย เพื่อความสะดวกในการคิดคำนวณ และงบประมาณทั้งหมดในปีปัจจุบันจะเป็นต้นทุนในการคำนวณประมาณการรายจ่ายประจำปีของสถานศึกษาด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงต้องลงรายละเอียดทั้งประมาณการรายรับ และประมาณการรายจ่าย

6. ไม่มีการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาจะสะท้อนให้เห็นจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษาเป็นข้อมูลแสดงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา ประเด็นที่ควรสรุป ได้แก่

6.1 จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ได้รับการจัดการศึกษารวมเท่าใด เพิ่มขึ้นหรือลดลงมีนักเรียนซ้ำชั้นหรือไม่

6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยรวม

6.3 โครงการเด่น The Best Practices

6.4 ผลงานของครูและนักเรียนที่น่าภาคภูมิใจ

6.5 จุดด้อยของสถานศึกษาที่ควรได้รับการพัฒนา

7. ไม่มีลายมือชื่อของผู้เสนอโครงการ ผู้เห็นชอบโครงการ และผู้อนุมัติโครงการ ในประเด็นนี้ คณะผู้จัดทำแผนควรตรวจสอบให้ดี เดี่ยวจะกลายเป็นว่าแผนนี้ไม่ผ่านสายตาของผู้บริหารสถานศึกษาเลยแล้วจะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างไร

8. ไม่มีหลักฐานการบันทึกความเห็นชอบให้ใช้แผนปฏิบัติการประจำปีของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนนำแผนไปสู่การปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำแผนนั้นเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกครั้ง และให้มีหลักฐานปรากฏท้ายเล่มด้วย

กรณีการณ์ สุดหอม (2560, หน้า 31) กล่าวว่า ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี มีประเด็นที่สอดคล้องกัน คือ ผู้บริหารไม่ได้บริหารงานแบบ มีส่วนร่วมโดยบุคลากรในหน่วยงานไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไม่เปิดโอกาสให้บุคลากรใช้ดุลยพินิจในการปรับเปลี่ยนแผน และบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจไม่พอเพียงเกี่ยวกับการวางแผน มีศรัทธาในการวางแผนน้อย จึงหลีกเลี่ยงที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี อีกทั้งสถานศึกษาไม่ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

สรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งสามารถแบ่งปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไว้ใน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.1 ไม่มีการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาตามภารกิจของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

1.2 ไม่มีการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.3 ไม่มีการศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เช่นกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.4 ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.5 ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.6 ไม่มีการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา

1.7 ไม่มีการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.8 ไม่มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่

1.9 ไม่มีการคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรในอนาคต

1.10 ไม่มีการกำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2. ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.1 ไม่มีการวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางและผลผลิตของโครงการ

2.2 ครูผู้รับผิดชอบไม่มีความรู้ ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.3 ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ

2.4 ขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน

2.5 จัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน

2.6 ไม่มีการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี

2.7 ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

2.8 ขาดการประสานงานที่ดี

2.9 ไม่มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

2.10 ไม่มีแนวทางการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.11 ไม่มีปฏิทินการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ

2.12 ไม่มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี

2.13 ไม่มีการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

3. ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

3.1 ไม่มีการมอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร

3.2 ไม่มีการประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

3.3 ครูผู้รับผิดชอบโครงการขาดความรู้ความเข้าใจในแผนงาน/โครงการที่

รับผิดชอบ

3.4 ไม่ดำเนินงานหรือโครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี

3.5 สถานศึกษาใช้จ่ายทรัพยากรไม่ตรงตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

3.6 ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า

3.7 ไม่มีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตามแผนปฏิบัติการ

3.8 ไม่มีการบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร

3.9 ไม่มีการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร

3.10 ขาดการแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะและมี

การประเมินและปรับปรุงโครงการ

4. ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

4.1 ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูป

คณะกรรมการ

4.2 ไม่มีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับ

เป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม

4.3 บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม

4.4 ไม่มีการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

4.5 ไม่มีการสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการ

ดำเนินงานไม่ครบถ้วน

4.6 ไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

และสาธารณชนได้รับทราบ

4.7 ไม่มีการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้ง

ต่อไป

4.8 สถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ

4.9 ครูผู้รับผิดชอบขาดความเข้าใจในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ

บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจหลักในการ ส่งเสริมสนับสนุนและบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองกำแพงเพชร อำเภอพรานกระต่าย อำเภอโงะงาม อำเภอลานกระบือ และอำเภอโกสัมพีนคร

ภารกิจอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานในสังกัดรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไบบงค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่ไม่ได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้

วิสัยทัศน์

ผู้เรียนมีความปลอดภัย ได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักธรรมาภิบาล

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ และสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
3. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21
4. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาจังหวัด และประเทศ
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบท

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ และสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. สถานศึกษามีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้รับโอกาสและบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
3. ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตร มีทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 และมีขีดความสามารถในการแข่งขัน
4. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาของจังหวัด และประเทศ
5. สถานศึกษาบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบท

นโยบายและจุดเน้น เพื่อการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ ปีการศึกษา 2567
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 กำหนดนโยบาย ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2567 ดังนี้

ด้านที่ 1 การส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

จุดเน้นที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา คุณภาพระดับดีขึ้น

จุดเน้นที่ 2 ส่งเสริมการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คุณภาพระดับดีขึ้น

จุดเน้นที่ 3 พัฒนาคุณภาพและทักษะวิชาการของนักเรียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาคุณภาพและทักษะวิชาการของนักเรียน

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาคุณภาพและทักษะวิชาการของนักเรียน คุณภาพระดับดีขึ้น

ด้านที่ 2 การส่งเสริมการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา

จุดเน้นที่ 4 ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี คุณภาพระดับดีขึ้น

จุดเน้นที่ 5 ส่งเสริมงานการเงินและพัสดุในสถานศึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินการงานการเงินและพัสดุในสถานศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินการงานการเงินและพัสดุในสถานศึกษา คุณภาพระดับดีขึ้น

ด้านที่ 3 การส่งเสริมการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

จุดเน้นที่ 6 ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล คุณภาพ
ระดับดีขึ้นไป

จุดเน้นที่ 7 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา คุณภาพระดับดีขึ้นไป

ด้านที่ 4 การส่งเสริมด้านการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษา

จุดเน้นที่ 8 ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสถานศึกษา
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของ
สถานศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของ
สถานศึกษา คุณภาพระดับดีขึ้นไป

จุดเน้นที่ 9 ส่งเสริมการสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนส่งเสริมการสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำ
ทางการศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนส่งเสริมการสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำ
ทางการศึกษา คุณภาพระดับดีขึ้นไป

จุดเน้นที่ 10 ส่งเสริมการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนส่งเสริมการจัดระบบการบริหารและพัฒนา
องค์กร

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนส่งเสริมการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
คุณภาพระดับดีขึ้นไป

ด้านที่ 5 การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด

จุดเน้นที่ 11 ส่งเสริมการดำเนินงานตามนโยบายจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินงานตามนโยบายจุดเน้นของหน่วยงานต้น
สังกัด

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินงานตามนโยบายจุดเน้นของหน่วยงานต้น
สังกัด คุณภาพระดับดีขึ้นไป

จุดเน้นที่ 12 ส่งเสริมการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน (Quick Win)
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนส่งเสริมการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน (Quick Win)

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนส่งเสริมการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน (Quick Win) คุณภาพระดับดีขึ้นไป

จากข้อมูลที่กำลังมาข้างต้นทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา ได้มีการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคง การพัฒนาคุณภาพและทักษะวิชาการของนักเรียน การส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ งานบริหารงานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล ส่งเสริมการสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาจังหวัด และประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ผลการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยในประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน พบว่ามีงานวิจัยที่น่าสนใจและเกี่ยวข้อง ดังนี้

ชไมพร ลักขร (2558) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ธนู นวลเป่า (2558) ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่าสภาพการบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการทุกด้าน ทั้งการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุง โดยส่วนมากที่สุด มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมาคือ มีการเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และส่วนน้อยที่สุดมีการดำเนินการแผนแพร่ผลการตรวจสอบและประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปี ปัญหาการบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก โดยภาพรวมและทุกด้าน ทั้งการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุง อยู่ในระดับน้อย ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น คือ ด้านการวางแผน รองลงมาได้แก่ ด้านการตรวจสอบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย

น้อยกว่าด้านอื่น คือ ด้านการปรับปรุง ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียงด้านเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น คือ ด้านผู้บริหาร รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น คือ ด้านเศรษฐกิจ

กรรณาภรณ์ สุตหอม (2560) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและวุฒิการศึกษาของครู พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และปัญหาการมีส่วนร่วมของครู ได้แก่ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจและไม่สนใจศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีแบบมีส่วนร่วม สถานศึกษาไม่ได้เผยแพร่ผลการกำกับติดตามแผนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและครูไม่นำผลมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผน ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาได้แก่ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจพร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูร่วมกันวางแผนปฏิบัติการประจำปีและกระตุ้นให้ครูร่วมกันพัฒนาโครงการใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับปัญหาของสถานศึกษา

กนิษฐา สุภาศรี (2561) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตียนอาจ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คือ โรงเรียนมีการเตรียมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อจัดทำโครงการ โดยการจัดสรรงบประมาณตามความสำคัญของโครงการ มีปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คือ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการไม่ครอบคลุม ไม่มีการนำผลการประเมินโครงการมาใช้ในการวางแผนปีต่อไป และครู บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการทำแผนปฏิบัติการประจำปีและการเขียนโครงการ ไม่ได้ดำเนินการตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ให้เกิดความคุ้มค่าและคุ้มค่า แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คือ โรงเรียนควรมีกิจกรรม ดังนี้ อบรมให้ความรู้ครู บุคลากรเกี่ยวกับการทำแผนปฏิบัติการประจำปี การเขียนโครงการ ขั้นตอนการเบิกจ่ายทางการเงิน และพัสดุ การสร้างเครื่องมือในการประเมินโครงการ โดยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานให้เกิดความคุ้มค่าคุ้มค่า มีการนำผลการประเมินโครงการมาใช้ในการปรับปรุงแผนปฏิบัติการในปีต่อไป

อรอมล โคกะทิง และคณะ (2565) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่าสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินงานทั้งหมด 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี ขั้นที่ 2) ประเมินการรายรับของสถานศึกษา ขั้นที่ 3) ประเมินการรายจ่ายของสถานศึกษา ขั้นที่ 4) วิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ และ ขั้นที่ 5) การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ 2) แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ดำเนินงานทั้งหมด

5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปีตามหลักธรรมาภิบาล ขั้นที่ 2) ประเมินการรายรับของสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ขั้นที่ 3) ประเมินการรายจ่ายของสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ขั้นที่ 4) วิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ตามหลัก ธรรมาภิบาล และ ขั้นที่ 5) การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการตามหลักธรรมาภิบาล

3) ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า ในการร่วมสนทนากลุ่มซึ่งทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้

งานวิจัยต่างประเทศ

ผลการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่างประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน พบว่างานวิจัยที่น่าสนใจและเกี่ยวข้อง ดังนี้

จาคอบเซน (Jacobsen, 1979) ศึกษากระบวนการวางแผนระยะยาว ของศึกษาธิการในมลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติการด้านการวางแผนกับความรู้ความเข้าใจในเทคนิคการวางแผนกับอายุ การศึกษา ประสบการณ์ ขนาดของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ และความมั่นคงในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ศึกษาธิการในชุมชนขนาดใหญ่ และศึกษาธิการที่มีวุฒิปริญญาเอก มีความรู้ในเทคนิคการวางแผนระยะยาว แผนปฏิบัติการและกำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับ มากกว่าศึกษาธิการในชุมชนขนาดกลาง ขนาดเล็กและศึกษาธิการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาเอกอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนศึกษาธิการในชุมชนที่มีอัตรากำลังเพียงพอ จะมีความรู้ด้านเทคนิคการวางแผนระยะ ยาวสูงกว่าศึกษาธิการในชุมชนที่ขาดอัตรากำลัง ในด้านอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับความรู้ การปฏิบัติ และการกำหนดสิ่งที่คาดว่าจะได้รับในการวางแผนระยะยาวและ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างชุมชนที่มีการบรรจุครูคงที่กับการวางแผนปฏิบัติการตามแผน และการกำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับในการวางแผน ระยะยาว

ปีเตอร์สัน (Peterson, 1977) ได้ทำการวิจัยกรณีศึกษาการใช้งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของรัฐฮาวายและรัฐวอชิงตัน ของสหรัฐอเมริกา พบว่าแสดงประเด็นและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องในการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้กับภาพรวม ที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มีประเด็นครอบคลุมการพัฒนามาตรการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน การบูรณาการและการวิเคราะห์ มาตรการเชิงปริมาณกับเชิงคุณภาพ มาตรการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับการตรวจสอบความรับผิดชอบ (Responsibility Accounting) และการยอมรับทางกฎหมาย

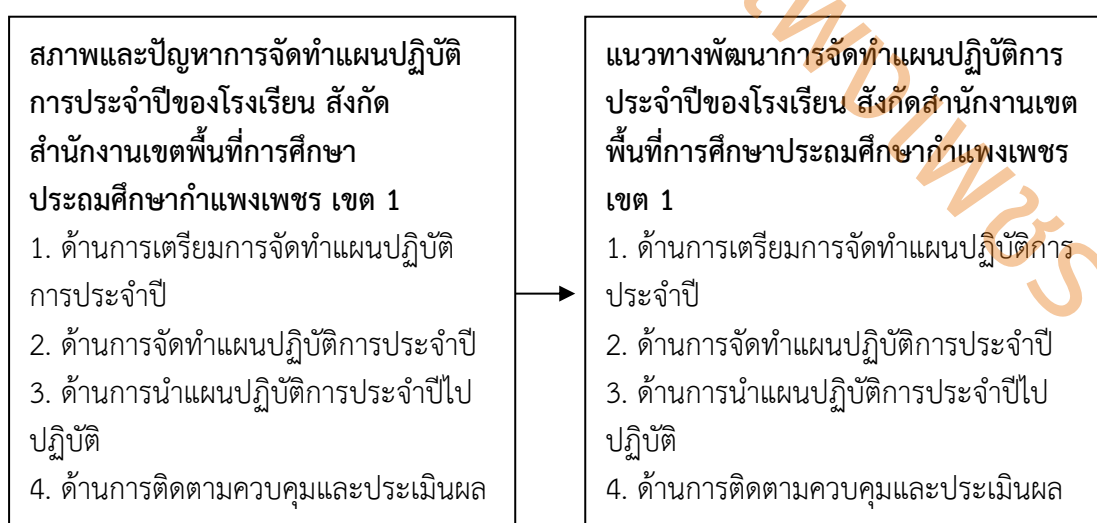
จงแมนส์ เบแมนส์ และเบจาร์ด (Jongmans, Biemans, & Beijaard, 1998) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนนโยบายของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครู 1,079 คน จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยผู้วิจัยได้จำแนกครูออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครูซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนมาก และกลุ่มครูซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนน้อย ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มครูซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนมากมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายของโรงเรียนมากกว่ากลุ่มครูซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนน้อย

เฮ็ค และหวัง (Heck & Wang, 2001) ได้ศึกษาผลของการวางแผนนโยบายเพิ่มประสิทธิภาพของนักเรียนในโรงเรียนที่มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจวางแผนนโยบายเกี่ยวกับความต้องการและจำเป็นของนักเรียน และในด้านการเลือกแนวทางการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาปรับปรุงนักเรียน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันกับผลสำเร็จของการดำเนินการตามแผนนโยบาย

จากการศึกษางานวิจัยของนักวิจัยต่างประเทศ พบว่า การดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียนทั้งสี่ด้าน คือ ด้านการเตรียมการวางแผน ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามและประเมินผล จะเห็นได้ว่าสาเหตุของปัญหามาจากโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนอย่างจริงจัง ผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญในการวางแผนการไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการมีส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนมากน้อยตามความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการวางแผนที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 เพื่อจะทราบถึงปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการนา แผนปฏิบัติการประจำปี ไปปฏิบัติ แล้วนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนางานด้านการนาแผนไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาการวางแผนการจัดการศึกษาและการนาไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งหาแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และได้ศึกษากระบวนการในการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังรูปภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยมีขั้นตอนการดำเนินวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 203 คน ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 203 คน คน รวมทั้งสิ้น 406 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607–610) ได้ กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 198 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 99 คน ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 99 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตารางที่ 1 แสดงการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้รับผิดชอบ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้รับผิดชอบ	รวม
	สถานศึกษา	ขอรับการ จัดทำแผน		สถานศึกษา	ขอรับการ จัดทำแผน	
เมืองกำแพงเพชร	83	83	166	41	41	82
พรานกระต่าย	44	44	88	21	21	42
ไทรงาม	29	29	58	14	14	28
ลานกระบือ	29	29	58	14	14	28
โกสัมพีนคร	18	18	36	9	9	18
รวม	203	203	406	99	99	198

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, 2566)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือแบบสอบถามการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ใช้ในการสอบถามผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 198 คน ประเด็นในการสอบถามได้มาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
3. ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ
4. ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ โดยมีค่าดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121)

เกณฑ์ในการให้คะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดค่าระดับคะแนนดังนี้

- ระดับคะแนน 5 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- ระดับคะแนน 4 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในระดับมาก
- ระดับคะแนน 3 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ (Multiple Response) โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ โดยเลือกคำตอบจากคำตอบที่กำหนดให้หลายคำตอบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และจัดทำเป็นเครื่องมือดำเนินการเก็บข้อมูลในการหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเนื้การสร้างงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการสร้างข้อคำถาม
2. จัดทำแบบแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบข่ายของการวิจัย เสนอต่อปรีกษาการคั่นคว่ำอิสระเพื่อพิจารณาตามความเหมาะสม และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของที่ปรีกษาคั่นคว่ำอิสระ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรีกษาการคั่นคว่ำอิสระตรวจสอบและให้เป็นข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงให้เหมาะสมหลังจากนั้นจึงได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย
 - 3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ขวัญมัน ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - 3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัย วัฒนผลและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - 3.3 นางสาวกัญจน์ณัฐ เกษธีระกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
 - 3.4 นายวิสันต์ พันกาศ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านลำมะโกรก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
 - 3.5 นางสาวเบญจนาถ อมรประสิทธิ์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
4. นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยในข้อคำถามได้กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็น 3 ระดับ คือ สอดคล้อง = +1 ไม่แน่ใจ = 0 และไม่สอดคล้อง = -1 โดยหาค่า IOC ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป สำหรับเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 จากนั้นนำ

แบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระอีกครั้ง

5. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.979

6. นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในระบบ AMSS++ โดยแนบรายชื่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามผ่านทางออนไลน์ QR Code ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นในรูปแบบ Google Form

3. ผู้วิจัยติดตาม รวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง โดยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 81.31

4. นำข้อมูลที่รวบรวมมาตรวจสอบเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

2. ข้อมูลสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่ได้จากแบบสอบถามการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดอันดับความสำคัญของประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ความถี่และร้อยละ นำมากำหนดเป็นเครื่องมือเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลด้านแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ตามกระบวนการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ผู้ให้ข้อมูล

เพื่อหาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยพิจารณาถึงประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 13 คน
2. นักวิชาการทางการศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามกรอบแนวคิดในการสัมภาษณ์โดยนำผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานมากำหนดเป็นกรอบแนวคิด ครอบคลุมแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2. นำผลแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีระดับการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดหรือมีค่าเฉลี่ยต่ำ 3 ลำดับในแต่ละด้าน

3. นำผลแบบสอบถามมีหลายคำตอบให้เลือก ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในแต่ละด้าน ข้อที่มีความถี่ของปัญหามากที่สุด

4. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยนำข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ในประเด็นสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มาวิเคราะห์ เพื่อสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

5. นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาพิจารณาความถูกต้อง

6. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อดำเนินการในลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน และผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ไว้ล่วงหน้า

2. ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้สัมภาษณ์ล่วงหน้าก่อนไปสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบแนวคำถามและเตรียมการตอบ

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ และจดบันทึกด้วยตนเอง และบันทึกเทป

4. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ให้ครบทุกคนตามจำนวนที่ต้องการเพื่อเตรียมไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปโดยวิเคราะห์ตามแบบบันทึกผล การวิเคราะห์เนื้อหาในเอกสารในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ผู้วิจัยสรุปแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ตามประเด็นที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในเอกสารตามประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และจัดอันดับความสำคัญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา รวมทั้งหมด 198 คน สามารถเก็บข้อมูลมาได้ 161 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.31 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามเกี่ยวกับเพศ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	66	40.99
หญิง	95	59.01
รวม	161	100.00
2. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม		
ผู้บริหารสถานศึกษา	69	42.86
ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	92	57.14
รวม	161	100.00
3. อายุ		
24 – 30 ปี	26	16.15
31 – 40 ปี	60	37.27
41 – 50 ปี	42	26.09
51 ปีขึ้นไป	33	20.49
รวม	161	100.00
4. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง		
ต่ำกว่า 5 ปี	62	38.51
5 – 10 ปี	59	36.64
11 – 15 ปี	23	14.29
16 – 20 ปี	6	3.73
20 ปีขึ้นไป	11	6.83
รวม	161	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.01 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.99 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.86 ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คิดเป็นร้อยละ 57.14 มีอายุระหว่าง 24-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.15 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.27 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.09 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.49 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็น ร้อยละ 38.51 ประสบการณ์ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.64 ประสบการณ์ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.29 ประสบการณ์ 16-20 ปี คิดเป็น ร้อยละ 3.73 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.83

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ปรากฏดังตารางที่ 3 - 7

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวม

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.47	0.60	มาก
2	ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.48	0.63	มาก
3	ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ	4.47	0.65	มาก
4	ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล	4.28	0.74	มาก
รวมเฉลี่ย		4.44	0.65	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าภาพรวมสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด พบดังนี้ ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.63) รองลงมา ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.60) ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.65) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.74)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี				
1	สถานศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาตามภารกิจของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	4.47	0.62	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2	สถานศึกษาประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.52	0.57	มากที่สุด
3	สถานศึกษาศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.48	0.51	มาก
4	สถานศึกษาให้ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.39	0.70	มาก
5	สถานศึกษาศึกษาข้อมูลในการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.45	0.67	มาก
6	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.57	0.52	มากที่สุด
7	สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา	4.50	0.53	มาก
8	สถานศึกษานำผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มาวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน	4.31	0.72	มาก
9	สถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.34	0.71	มาก
10	สถานศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่	4.50	0.53	มาก
11	สถานศึกษาคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรในอนาคต	4.42	0.54	มาก
12	สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.68	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.47	0.60	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.47) รองลงมา สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการ

ประจำปี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.52) สถานศึกษาประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.57) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษานำผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มาวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.72)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี				
1	สถานศึกษาวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับนโยบายทิศทางและผลผลิตของโครงการ	4.51	0.51	มากที่สุด
2	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ	4.63	0.49	มากที่สุด
3	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน	4.61	0.49	มากที่สุด
4	สถานศึกษาจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี	4.52	0.54	มากที่สุด
5	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ ครอบคลุมแหล่งเงินทุกประเภท	4.55	0.55	มากที่สุด
6	สถานศึกษาให้คณะครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี	4.25	0.88	มาก
7	สถานศึกษาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน	4.54	0.52	มากที่สุด
8	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้เรื่องการใช้ทรัพยากร	4.53	0.53	มากที่สุด
9	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้เรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	4.52	0.56	มากที่สุด
10	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการ	4.51	0.58	มากที่สุด
11	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนในแต่ละแผนงานและโครงการได้อย่างพอเพียง	4.29	0.75	มาก
12	สถานศึกษาจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี	4.32	0.72	มาก
13	สถานศึกษาวางแผนควบคุม กำกับติดตามและนิเทศการปฏิบัติงาน	4.40	0.68	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
14	สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.80	0.40	มากที่สุด
15	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์เผยแพร่แผนปฏิบัติการประจำปีให้กับคณะครูผู้ปกครองนักเรียน และสาธารณชนทราบ	4.26	0.86	มาก
เฉลี่ยรวม		4.48	0.63	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.40) รองลงมา สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.49) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษาให้คณะครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.88)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ				
1	สถานศึกษามอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร	4.65	0.49	มากที่สุด
2	สถานศึกษากำหนดปฏิทินการปฏิบัติของแต่ละโครงการ/กิจกรรม	4.33	0.83	มาก
3	สถานศึกษาประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	4.37	0.66	มาก
4	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.58	0.51	มากที่สุด
5	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรร่วมกันในบางโครงการ	4.59	0.51	มากที่สุด

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6	สถานศึกษาบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร	4.60	0.50	มากที่สุด
7	สถานศึกษาถ่ายโอนทรัพยากรไปใช้ในโครงการอื่นเพื่อความเหมาะสมในด้านทรัพยากรหลังจากการดำเนินการ	4.52	0.60	มากที่สุด
8	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร	4.49	0.60	มาก
9	สถานศึกษาแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและปรับปรุงโครงการ	4.27	0.81	มาก
10	สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนโครงการตามทรัพยากรและสถานการณ์	4.50	0.59	มาก
11	สถานศึกษาดำเนินโครงการ/กิจกรรม เป็นไปตามเวลาที่กำหนด	4.30	0.79	มาก
เฉลี่ยรวม		4.47	0.65	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษามอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49) รองลงมา สถานศึกษาบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) สถานศึกษาใช้ทรัพยากรร่วมกันในบางโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.51) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษาแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและปรับปรุงโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.81)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล				
1	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ	4.45	0.63	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2	สถานศึกษามีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม	4.45	0.56	มาก
3	สถานศึกษาให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม	4.37	0.60	มาก
4	สถานศึกษาติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.76	มาก
5	สถานศึกษาสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	4.33	0.70	มาก
6	สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณะชนได้รับทราบ	4.21	0.70	มาก
7	สถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป	4.01	1.01	มาก
8	สถานศึกษาจัดส่งรายงานประจำปีให้สำนักงานเขตพื้นที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.29	0.73	มาก
เฉลี่ยรวม		4.28	0.74	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.63) รองลงมา สถานศึกษามีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.56) สถานศึกษาให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.60) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรมมาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 1.01)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ผลการศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ดังตารางที่ 8 – 11

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการ
จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ลำดับที่ มีปัญหา	รายการ	ความถี่(f)	ร้อยละ(%)
1	ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมใน การเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี	18	11.18
2	ขาดการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็น ความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผน เบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปี	15	9.32
2	ขาดการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติ การประจำปี	15	9.32
3	ขาดการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษา ตามภารกิจของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	10	6.21
4	ขาดการศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	6	7.73
5	ขาดการคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรใน อนาคต	5	3.11
6	ขาดการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา	4	2.48
6	ขาดการวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่	4	2.48
7	ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี	3	1.86

จากตารางที่ 8 พบปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบบ่อยลำดับที่ 1 คือ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 18, 11.18\%$) รองลงมา ขาดการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และขาดการศึกษาวเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 15, 9.32\%$) พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 3, 1.86\%$)

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการ
จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ลำดับที่ มีปัญหา	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปี	27	16.77
1	ขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน	27	16.77
2	ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี	21	13.04
3	ขาดการประสานงานที่ดี	19	11.80
4	ไม่มีปฏิทินการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ	18	11.18
5	ไม่มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี	14	8.70
6	ไม่มีแนวทางการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการ ปฏิบัติงาน	9	5.59
7	ไม่มีการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำ โครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี	7	4.35
8	จัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับ นโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน	3	1.86
8	ขาดการวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความ สอดคล้องกับนโยบายทิศทางและผลผลิตของโครงการ	3	1.86
8	ไม่มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการใน แผนปฏิบัติการประจำปี	3	1.86
9	ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ	2	1.24
10	ขาดการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา	1	0.62

จากตารางที่ 9 พบปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบลำดับที่ 1 คือ ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน ($f = 27$, 16.77%) รองลงมา ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 21$, 13.04%) พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ขาดการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ($f = 1$, 0.62%)

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำ
แผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

ลำดับที่ มีปัญหา	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตาม แผนปฏิบัติการ	47	29.12
2	สถานศึกษาใช้จ่ายทรัพยากรไม่ตรงตามแผนการใช้จ่าย งบประมาณ	39	24.22
3	ครูผู้รับผิดชอบโครงการขาดความรู้ความเข้าใจใน แผนงาน/โครงการที่รับผิดชอบ	25	15.53
3	ขาดการแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้า อย่างเป็นระยะและมีการประเมินและปรับปรุงโครงการ	25	15.53
4	ขาดการประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่าง ต่อเนื่อง	20	12.42
5	ไม่ดำเนินงานหรือโครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี	10	6.21
6	ขาดการมอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ เป็นลายลักษณ์อักษร	6	3.73
6	ขาดการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร	6	3.73
7	ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า	4	2.48
8	ขาดการบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร	3	1.86

จากตารางที่ 10 พบปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ
เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบลำดับที่ 1 คือ ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตาม
แผนปฏิบัติการ (f = 47, 29.12%) รองลงมา สถานศึกษาใช้จ่ายทรัพยากรไม่ตรงตามแผนการใช้จ่าย
งบประมาณ (f = 39, 24.22%) พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ขาดการบูรณาการโครงการเพื่อประหยัด
ทรัพยากร (f = 3, 1.86%)

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

ลำดับที่มีปัญหา	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ขาดการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป	46	28.57
2	ขาดการสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการดำเนินงานไม่ครบถ้วน	34	21.12
3	ไม่มีการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	25	15.53
4	ไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบ	23	14.29
5	สถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ	15	9.32
6	ครูผู้รับผิดชอบขาดความเข้าใจในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ	9	5.59
7	ขาดการกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ	6	3.73
7	บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม	6	3.73
8	ไม่มีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม	5	3.11

จากตารางที่ 11 พบปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบบนลำดับที่ 1 คือ ขาดการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป ($f = 46, 28.57\%$) รองลงมา ขาดการสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการดำเนินงานไม่ครบถ้วน ($f = 34, 21.12\%$) พบปัญหาน้อยที่สุด คือ ไม่มีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม ($f = 5, 3.11\%$)

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

จากการศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีค่าน้อยและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีค่าความถี่สูง มาประกอบการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน แล้วนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ (Frequency) เพื่อใช้ในการอธิบายข้อมูลและจัดอันดับความสำคัญตามการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สรุปผลดังรายละเอียดในตารางที่ 12 – 15

ตารางที่ 12 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	17
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูหรือผู้มีส่วนร่วม เสนอความคิดเห็น ความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	15
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเสนอผลการดำเนินงานของรอบปีที่ผ่านมาในที่ประชุมผู้ปกครอง หรือในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เสนอความต้องการในการดำเนินงานของโรงเรียน ในรูปแบบการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ	10
4	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการให้มีการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมที่รับผิดชอบ	7
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรแจ้งวัตถุประสงค์ของการประชุมไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ครู คณะกรรมการ และชุมชนได้เตรียมตัวหรือเตรียมข้อมูลในการเสนอปัญหาและความต้องการได้อย่างครบถ้วน	6

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
6	ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารกับครู คณะกรรมการสถานศึกษาให้ทราบถึงเป้าหมายและทิศทางของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน	4
7	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดทำโครงการ การเสนอโครงการ จนไปถึงการสรุปผลและอภิปรายผลการดำเนินงานของโครงการให้กับครูผู้รับผิดชอบ	1
7	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรติดตามการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัด	1

จากตารางที่ 12 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 17$) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูหรือผู้มีส่วนร่วม เสนอความคิดเห็น ความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 15$) และผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอผลการดำเนินงานของรอบปีที่ผ่านมาในที่ประชุมผู้ปกครอง หรือในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เสนอความต้องการในการดำเนินงานของโรงเรียน ในรูปแบบการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ($f = 10$)

ตารางที่ 13 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา	17
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	15
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้กับผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	13
4	สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการให้เป็นลายลักษณ์อักษร	9
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถหรือความถนัดบุคลากร	8
6	แผนปฏิบัติการประจำปีควรผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาทุกครั้ง	4
7	ควรมีการจดบันทึกการประชุมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีทุกครั้ง	2
8	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีหลักสูตรการสอนในเรื่องการบริหารจัดการแผนและงบประมาณเบื้องต้นสำหรับครูผู้สอน	1

จากตารางที่ 13 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ($f = 17$) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 15$) และผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้กับผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 13$)

ตารางที่ 14 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	สถานศึกษาควรจัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ	17
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินในโครงการอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง	16
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ	14
4	ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดทำรายงานการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นสุดโครงการ	11
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีให้กับครูและบุคลากรที่รับผิดชอบ	7
6	สถานศึกษาควรรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณกับคณะกรรมการสถานศึกษาภาคเรียนละ 1 ครั้ง	6
7	สถานศึกษาควรมีการกำหนดงบประมาณในโครงการให้ชัดเจน	3
8	สถานศึกษาควรมีระบบที่สามารถติดตามการใช้จ่ายงบประมาณแบบออนไลน์ โดยทุกโครงการเข้าไปรายงานการใช้จ่ายงบประมาณทุกครั้งที่มีการเบิกจ่าย	1

จากตารางที่ 14 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ ลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษาควรจัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ($f = 17$) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินในโครงการอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ($f = 16$) และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ($f = 14$)

ตารางที่ 15 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเพื่อนำไปพัฒนาในครั้งต่อไป	17
2	ผู้บริหารควรจัดการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมอื่นๆของสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี	16
3	สถานศึกษาควรกำหนดตัวชี้วัดในการจัดทำรายงานโครงการที่ชัดเจน ครบถ้วนตามจุดประสงค์	14
4	ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้มีการติดตามผลการสรุปโครงการทันทีหลังเสร็จสิ้นโครงการ	12
5	สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	7
6	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการนำเสนอผลการดำเนินการตามโครงการในรูปแบบที่เหมาะสม	5
7	สถานศึกษาควรมีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุด	3

จากตารางที่ 15 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเพื่อนำไปพัฒนาในครั้งต่อไป ($f = 17$) รองลงมา ผู้บริหารควรจัดการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมอื่นๆของสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 16$) และสถานศึกษาควรกำหนดตัวชี้วัดในการจัดทำรายงานโครงการที่ชัดเจน ครบถ้วนตามจุดประสงค์ ($f = 14$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา รวมทั้งสิ้น 406 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 198 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 99 คน ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 99 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งหนังสือเก็บข้อมูลให้กับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลผ่านทางออนไลน์ โดยส่งหนังสือขอเก็บข้อมูลงานวิจัยในระบบ รับ-ส่ง หนังสือราชการ (AMSS++)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งที่กำหนดไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งได้นำผลสรุปจากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มาสังเคราะห์ เพื่อกำหนดกรอบในการสร้างคำถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์หาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหาโดยการสังเคราะห์ และแจกแจงความถี่ เพื่อใช้การอธิบายข้อมูลและจัดอันดับความสำคัญ เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

สรุปผลการวิจัย

การหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน รองลงมา สถานศึกษาแต่งตั้ง

คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษานำผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มาวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน

1.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมา สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาให้คณะครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

1.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษามอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร รองลงมา สถานศึกษามอบหมายบุคลากรโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและปรับปรุงโครงการ

1.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ รองลงมา สถานศึกษามีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป

2. ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เมื่อพิจารณาตามรายชื่อปัญหาที่พบลำดับที่ 1 ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมา ขาดการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียน เพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เมื่อพิจารณาตามรายชื่อปัญหาที่พบลำดับที่ 1 คือ ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน รองลงมา ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ขาดการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

2.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบลำดับที่ 1 คือ ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตามแผนปฏิบัติการ รองลงมา สถานศึกษาใช้จ่ายทรัพยากรไม่ตรงตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ขาดการบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร

2.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบลำดับที่ 1 คือ ขาดการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป

รองลงมา ขาดการสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการดำเนินงานไม่ครบถ้วน พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ไม่มีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม

3. แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูหรือผู้มีส่วนร่วม เสนอความคิดเห็น ความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

3.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

3.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ ลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษาควรจัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินในโครงการอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

3.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเพื่อนำไปพัฒนาในครั้งต่อไป รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมอื่นๆของสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

1.1 สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน จึงมีการดำเนินการผลักดันให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้เป็นไปตามขั้นตอนที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนุ นวลเป้า (2558) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่า สภาพการบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ ดำเนินการทุกด้าน ทั้งการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุง โดยส่วนมาก ที่สุด มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1.1.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การวางแผนก่อนปฏิบัติเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยเป็นขั้นตอนที่ชี้ให้เห็นถึงทิศทางการดำเนินงานหรือกิจกรรมใด ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของภณิษฐา สุภาศรี (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตียนอง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีการวิเคราะห์นโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด มีความสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรอมล โคกะทิง และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สถานศึกษามีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อให้สามารถนำไปเป็นทิศทางในการจัดการศึกษาได้อย่างถูกต้องและยึดเป็นหลักก่อนในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.1.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ แอ้อย (2557) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาภัทร บุญน่วม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า แผนปฏิบัติการประจำปีได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้กระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี รับผิดชอบต่อภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามปฏิทินการดำเนินงาน ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือสถานศึกษา มอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับงานวิจัยของอรอมล โคกะทิง และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า สถานศึกษาจัดทำร่างแผนปฏิบัติการโดยแบ่ง

ข้อมูลออกเป็นส่วนๆ โดยส่วนที่ 5 การกำกับติดตามประเมินผลและรายงานภาคผนวกประกอบด้วย
 สำเนาคำสั่งคณะทำงาน คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และยัง
 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชุดา อ่อนสิงห์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลโครงการตาม
 แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดอุทัยธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 พบว่า ด้าน
 กระบวนการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก คือ หน่วยงานผู้ดำเนินโครงการมีการมอบหมาย
 เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการอย่างชัดเจนมีการกำหนดแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 ของโครงการ

1.1.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางในการติดตามควบคุมและประเมินผลการ
 ดำเนินงาน ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตาม
 ประเมินผลในรูปคณะกรรมการ สอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมธิญา รอดแก้ว และมณฑล สรไกรกิติกุล
 (2559) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ พบว่า การมี
 ความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ และการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา จะทำให้บุคคลได้ตระหนักถึง
 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่องาน จนเกิดเป็นความรู้สึกในการที่จะต้องเข้ามารับผิดชอบ
 ดำเนินการให้งานนั้นบรรลุผลด้วยความสมัคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของใจณัฐธิดา แก้วอำไพ
 (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารแผนปฏิบัติการด้านสาธารณสุข จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า
 กำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบ เพื่อให้มีความชัดเจนในการรับผิดชอบงาน ทำให้การบริหาร
 จัดการและการติดตามผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีดังนี้

1.2.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ปัญหาที่พบมากที่สุด
 คือ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการใน
 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขาดการเปิดโอกาสให้ชุมชน
 คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน
 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณภรณ์ สุดหอม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูใน
 กระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน
 ปัญหาและความต้องการจำเป็นเพื่อสร้างวัตถุประสงค์ เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน
 โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของณอม คำยา และคณะ (2562) ได้ศึกษา
 เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก
 อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก
 ไม่สามารถเข้าถึงในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนามากนัก

1.2.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ปัญหาที่พบมากที่สุด
 คือ ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และขาดการ
 มอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้
 มอบหมายการทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้กับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ในการวางแผนการ

ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ม่วงลัมภ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัติราชการประจำปีในการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจการทำแผนกลยุทธ์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ อมรนาถ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการวางแผนปฏิบัติราชการประจำปีของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มศรีอยุธยา พบว่า หน่วยงานบางหน่วยงานไม่สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามปฏิทินที่กำหนด หรือไม่ได้รับผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีโครงการแทรกในระหว่างปี การจัดทำโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีตัวชี้วัดจำนวนมากและต้องอาศัยข้อมูลรายงานจาก หน่วยงานซึ่งข้อมูลไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากบุคลากรที่รับผิดชอบไม่มีความเข้าใจในข้อมูลที่ให้มา ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน ส่งผลให้ภาพการดำเนินงานระดับมหาวิทยาลัยในตัวชี้วัดบางตัว ไม่ประสบความสำเร็จ

1.2.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตามแผนปฏิบัติการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษา ขาดการจัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการควบคุมติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานอย่างเป็นระยะ สอดคล้องกับงานวิจัยของมาลัย อินเทพ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แนว ทางการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ปัญหาด้านการบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ คือ การจัดทำระบบบัญชีและการควบคุมทางบัญชี และการควบคุม งบประมาณ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนิษฐา สุภาศรี (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตียนอาจ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ขาดการ ควบคุมการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีให้เกิดความคุ้มค่า คุ้มทุนและไม่มีการควบคุม การดำเนินโครงการให้ตรงตามปฏิทินที่กำหนดไว้

1.2.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาด การนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญของผลการดำเนินงาน ที่จะต้องนำมาวิเคราะห์ปัญหาของการ ดำเนินงานและการจัดทำแผนปฏิบัติการในปีถัดไป สอดคล้องกับงานวิจัยของธนุ นวลเป้า (2558) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่า สถานศึกษาขาดบุคลากรผู้มีความรู้ เหมาะสมในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และ กระบวนการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบและประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีขาดความ น่าเชื่อถือ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการขาดความพร้อมในการรับการตรวจสอบและ ประเมินผลตามปฏิทินการตรวจสอบและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของปญญาภา นิธิพิเชฐ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประจำปีงบประมาณของ บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ พบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร แผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประจำปี ด้านการติดตามประเมินและปรับปรุงพัฒนาแผนปฏิบัติการ และ ได้เสนอแนวทางแก้ไข คือ ผู้บริหารต้องกำหนดให้ผู้รับผิดชอบแต่ละโครงการจัดประชุมหลังเสร็จสิ้น

โครงการและวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงานโครงการให้ชัดเจนเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำแผนปฏิบัติการในปีถัดไป

2. แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน ได้ให้ประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ได้ดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูหรือผู้มีส่วนร่วม เสนอความคิดเห็น ความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเสนอผลการดำเนินงานของรอบปีที่ผ่านมาในที่ประชุมผู้ปกครอง หรือในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เสนอความต้องการในการดำเนินงานของโรงเรียน ในรูปแบบการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ 4) ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการให้มีการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมที่รับผิดชอบ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรแจ้งวัตถุประสงค์ของการประชุมไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ครู คณะกรรมการ และชุมชนได้เตรียมตัวหรือเตรียมข้อมูลในการเสนอปัญหาและความต้องการได้อย่างครบถ้วน 6) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารกับครู คณะกรรมการสถานศึกษาให้ทราบถึงเป้าหมายและทิศทางของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน 7) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดทำโครงการ การเสนอโครงการ จนไปถึงการสรุปผลและอภิปรายผลการดำเนินงานของโครงการให้กับครู ผู้รับผิดชอบ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรติดตามการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในขั้นตอนการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งในด้านการจัดการประชุม วิเคราะห์ปัญหาในปีที่ผ่านมา และกำหนดทิศทางการของโรงเรียนก่อนการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ม่วงลัทธิ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัตินโยบายประจำปีในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบแนวทางพัฒนาว่า ต้องให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพินิจ มีทองคำ และโกวิทย์ แสนพงษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง เทคนิคการวิเคราะห์สภาพการพัฒนาเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา พบว่า การดำเนินการวิเคราะห์สภาพการพัฒนาของสถานศึกษานั้น จำเป็นอย่างยิ่งต้องศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพการพัฒนาของสถานศึกษาทั้งสภาพภายในและสภาพภายนอก โดยสภาพการพัฒนาภายในศึกษาเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อน ส่วนสภาพการพัฒนาภายนอกศึกษาเกี่ยวกับโอกาสและอุปสรรค

2.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความ

ตระหนักให้กับผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 4) สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการให้เป็นลายลักษณ์อักษร 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถหรือความถนัดบุคลากร 6) แผนปฏิบัติการประจำปีควรผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาทุกครั้ง 7) ควรมีการจัดบันทึกการประชุมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีทุกครั้ง 8) สำนักงานเขตพื้นที่ควรมีหลักสูตรการสอนในเรื่องการบริหารจัดการแผนและงบประมาณเบื้องต้นสำหรับครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน รวมไปถึงการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคลากร เพื่อให้การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีได้สำเร็จลุล่วง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรภรณ์ ลีลาแยง (2557) ปัญหาและแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ได้เสนอแนวทางการจัดทำแผน คือ ควรจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องก่อนลงมือปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ ให้เข้าใจตรงกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรหมพร นัยบุญแก้ว (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของบุคลากร พบว่า การที่บุคคลหรือบุคลากรเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือหน่วยงาน โดยมีการดำเนินการร่วมกันในขั้นตอนกระบวนการวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผลและหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้กิจกรรมนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย ในแง่ของการมีส่วนร่วม และการกระจายอำนาจ โดยแผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยยกระดับระบบการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานและช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เพราะการกำหนดแผนยุทธศาสตร์นั้นให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

2.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ 1) สถานศึกษาควรจัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินในโครงการอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ 4) ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นสุดโครงการ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีให้กับครูและบุคลากรที่รับผิดชอบ 6) สถานศึกษาควรรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณกับคณะกรรมการสถานศึกษาภาคเรียนละ 1 ครั้ง 7) สถานศึกษาควรมีการกำหนดงบประมาณในโครงการให้ชัดเจน 8) สถานศึกษาควรมีระบบที่สามารถติดตามการใช้จ่ายงบประมาณแบบออนไลน์ โดยทุกโครงการเข้าปรัายงานการใช้จ่ายงบประมาณทุกครั้งที่มีการเบิกจ่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดทำทะเบียนคุมเงินของโครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี จะทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ครบถ้วนตามที่ได้ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณภรณ์ สุตหอม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัด

นครราชสีมา พบว่า ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน ปฏิบัติการประจำปี เริ่มตั้งแต่ การวางแผน การดำเนินการตามแผน การติดตามประเมินผล และการนำผลการประเมินมาพัฒนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดเฉลี่ย ยืนยง (2563) เรื่อง การศึกษา ปัญหาและแนวทางการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า มีการจัดทำ ปฏิทินการปฏิบัติงานเป็นปฏิทินรวมของ โรงเรียนและจัดสรรทรัพยากรให้ตรงกับแผนที่วางไว้ และควรปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการได้ตามความ เหมาะสมและรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องร่วมกัน

2.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ ความสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเพื่อนำไปพัฒนาในครั้ง ต่อไป 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรม อื่นๆของสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี 3) สถานศึกษาควรกำหนด ตัวชี้วัดในการจัดทำรายงานโครงการที่ชัดเจน ครบถ้วนตามจุดประสงค์ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี การกระตุ้นให้มีการติดตามผลการสรุปโครงการทันทีหลังเสร็จสิ้นโครงการ 5) สถานศึกษาควรแต่งตั้ง คณะกรรมการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 6) ผู้บริหาร สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการนำเสนอผลการดำเนินการตามโครงการในรูปแบบที่เหมาะสม 7) สถานศึกษาควรมีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การติดตามควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี เป็น ขั้นตอนที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษาได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน อุปสรรค และปัญหาต่าง ๆ เพื่อที่จะนำผลการดำเนินงานไปจัดการประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในปีถัดไปสอดคล้องกับงานวิจัยของกณิษฐา สุภาศรี (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตียนอง อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ควรจัดอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบประเมินโครงการ ตามตัวชี้วัดความสำเร็จเพื่อให้ ผลการประเมินที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ผลจากการ ประเมินโครงการและแผนปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์ว่าโครงการใดบรรลุวัตถุประสงค์ โครงการใดควร ได้รับการปรับปรุงเพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุดและควรทำโครงการใหม่ใดขึ้นมาเพื่อ แก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของโรงเรียน บุคลากรและนักเรียน ควรประชุมชี้แจงให้ความรู้ เกี่ยวกับความสำคัญของการทบทวนหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการ และนำผลการประเมินโครงการมา ใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาและปรับเปลี่ยนแผนให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบท ประพตธรรม (2563) ได้จัดทำรายงาน เรื่อง การวิเคราะห์การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ควรมีการนำผลการประเมินแผนมาพิจารณาในการจัดทำแผน เพื่อให้สามารถจัดทำแผนบน พื้นฐานของความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และเพื่อส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานในการจัดทำแผน/ โครงการอื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีข้อเสนอแนะแก่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายให้ความรู้และความสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเผยแพร่แนวทางการบริหารสถานศึกษา ที่มีความเป็นเลิศในด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.3 หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดตั้งเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในด้านการบริหารสถานศึกษาสำหรับผู้บริหาร

2. ด้านการพัฒนาองค์กร

2.1 สถานศึกษาควรสร้างจุดแข็งในด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการประจำปี

2.2 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้ชัดเจน และควรมีการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่อง

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีในทุกขั้นตอน เพื่อร่วมกันเสนอปัญหา ข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา

3. ด้านการพัฒนาบุคคล

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาผลการวิจัยก่อนนำผลการวิจัยไปปรับใช้ตามความเหมาะสมของบริบท เพื่อพัฒนาองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนและกระตุ้นให้มีการจัดอบรมเรียนรู้เพิ่มเติมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีในทุกขั้นตอนให้กับบุคลากรทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และรับผิดชอบงานที่มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ประเภทการจัดการศึกษา หรือประสบการณ์ทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
3. ควรศึกษาหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของครู คณะกรรมการ หรือชุมชน ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา** ให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กนิษฐา สุภาศรี. (2561). **แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตี้ยอาจ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่**. [Online]. Available: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/mbulncjournal/issue/view/11568>. [2567, มิถุนายน 20].
- กรรณารณ์ สุดหอม. (2560). **การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัด นครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กาญจนา ม่วงลัทธิ. (2558). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผน ปฏิบัติราชการประจำปีในการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ในสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1. การศึกษา ค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี**.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, สำนักงาน. (2565). **แผนพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566 – 2570). กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.**
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1, สำนักงาน. (2566). **ข้อมูลทั่วไป**. [Online]. Available: <http://www.kpt1.go.th/>. [2567, ตุลาคม 29].
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, สำนักงาน. (2567). **รายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการจัดการศึกษา (กตนป.) ปีการศึกษา 2566** กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, สำนักงาน. (2567). **แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี ระดับสถานศึกษา. พังงา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.**
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1, สำนักงาน. (2560). **คู่มือจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา. ลพบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1.**

- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2, สำนักงาน. (2566). **คู่มือแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา**. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2.
- ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. (2563). **คู่มือการปฏิบัติงานเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีมหาวิทยาลัยขอนแก่น**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันทร์หา แก้ว. (2561). **คู่มือปฏิบัติงาน**. ชุมพร: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2.
- จิตรจรรยา ทรวงวิทยา. (2561). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา**. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ไชยพร ลักขร. (2558). **สภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ณัฐมา แก้วอำไพ. (2567, กันยายน). การพัฒนาระบบบริหารแผนปฏิบัติการด้านสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์. **วารสารศูนย์อนามัยที่ 9**, 18(3). 1.
- ณอม คำยา และคณะ. (2562). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม**. [Online]. Available: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj/article/view/248636/168819> [2567, ตุลาคม 27].
- ทรงพล เจริญคำ. (2563). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- ธัญภิชษฐ์ ชิตสนิท. (2565). **แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1**. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธนู นวลเป้า. (2558). **กลยุทธ์การบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นิตา ประพุดติธรรม. (2563). **การวิเคราะห์การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. [Online]. Available: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/fam/article/download/240450/164943/>. [2567, ตุลาคม 28].
- นรินทร์ดาว ปานเย็น. (2560). **ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครยะลา**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- นิภาภัทร บุญน่วม. (2560). การประเมินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาส ไชยมี. (2560). แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา. [Online]. Available: https://www.mdh.go.th/view.php?article_id=5106. [2566, มกราคม 6].
- ปัทมธนา รอดแก้ว และมณฑล สรไกรกิติกุล. (2559, กรกฎาคม). กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร, 13(2), 1.
- ปาริฉัตร โชติจันทร์. (2560). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. ปรินญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปญญาภา นิธิพิเชฐ. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประจำปีงบประมาณของบุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พัชัญพิชา จันทา. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พินิจ มีทองคำ และโกวิทย์ แสนพงษ์. (2562). เทคนิคการวิเคราะห์สภาพการพัฒนาเพื่อวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา. [Online]. Available: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/217393>. [2567, ตุลาคม 27].
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2561). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล เอ็ด ดูเคชั่น.
- พรหมพร น้อยบุญแก้ว. (2567). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของบุคลากร. [Online]. Available: https://so16.tci-thaijo.org/index.php/SJ_SS/article/view/417. [2567, ตุลาคม 27].
- มาลัย อินเทพ. (2560). แนวทางการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงรายเขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มนต์ธิชา ฉัตรอักษรานนท์. (2567). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วิมล เดชะ. (2559). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วิชุดา อ่อนสิงห์. (2566). การประเมินผลโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดอุทัยธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วรวิทย์ ขาวฟอง. (2563). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุดเฉลี่ย ยั่งยืน. (2563). การศึกษาปัญหาและแนวทางการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกิตพงศ์. (2559). การพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สมพงษ์ แอ้อ้อย. (2557). บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อมรรัตน์ อมรนาถ. (2559). กระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อภัสราภรณ์ กำลังทวี. (2559). การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียนเมืองพัทยา 8 (พทยานุกูล) สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรอมล โคกะทิง และคณะ. (2565). แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

อุมาวดี วัฒนะนุกุล. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Heck, R. H., Brandon, P. R., & Wang, J. (2001). Implementing site-managed educational changes: Examining levels of implementation and effect. **Educational Policy**, 15(2), 302-322.

Jacobsen, L. T. (1979, March). Study of status of Long-range Planning in School Districts. **Dissertation Abstracts International**. 34, 5232-A

Jongmans, K., Biemans, H., & Beijaard, D. (1998, July). Teachers' professional orientation and their involvement in school policy making. **Educational management administration & leadership**, 26, 293-304.

Marie, H. A., (1998). **School-community relationships: Namibian case study**. Alberta: Alberta University.

Mosoge, M. J., & Van, P. C. (1997). Teacher access to decision making in schools. **South African Journal of Education**, 17, 196-202.

Prterson, M. W., et al. (1977). **State-level performance budgeting**. [Online]. Available: <http://www.askeric.org/Eric/>. [2003, September 14].

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก ก

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	0	+1	0	3	0.6	ใช้ได้
3	อายุ ☐ 24-30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
4	ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5 - 10 ปี ☐ 11 - 15 ปี ☐ 16 - 20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ข้อที่	สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
การเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี									
1	สถานศึกษาดำเนินการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาตามภารกิจของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	สถานศึกษาประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	สถานศึกษาศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สพฐ. และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	สถานศึกษาให้ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
5	สถานศึกษาศึกษาข้อมูลในการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
5	สถานศึกษาศึกษาข้อมูลในการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	สถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	สถานศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	สถานศึกษาคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรในอนาคต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี									
12	สถานศึกษาวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับนโยบายทิศทางและผลผลิตของโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
15	สถานศึกษาจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
16	สถานศึกษาให้คณะครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	สถานศึกษาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
18	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการใช้ทรัพยากร	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
19	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้เรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนในแต่ละแผนงานและโครงการได้อย่างพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	สถานศึกษาจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
23	สถานศึกษาวางแผนควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ									
25	สถานศึกษามอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	สถานศึกษากำหนดปฏิทินการปฏิบัติของแต่ละโครงการ/กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
27	สถานศึกษาประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
29	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรร่วมกันในบางโครงการ	+1	+1	0	+1	0	3	0.6	ใช้ได้
30	สถานศึกษานำผลการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31	สถานศึกษาถ่ายโอนทรัพยากรไปใช้ในโครงการอื่นเพื่อความเหมาะสมในด้านทรัพยากรหลังจากการดำเนินการ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
32	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
33	สถานศึกษาแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะและมีการประเมินและปรับปรุงโครงการ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
34	สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนโครงการตามทรัพยากรและสถานการณ์	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
การติดตามควบคุมและประเมินผล									
35	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	สถานศึกษามีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
37	สถานศึกษาให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38	สถานศึกษาติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
39	สถานศึกษาสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40	สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณะชนได้รับทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
41	สถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
 - ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
3. ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามจะนำไปใช้สำหรับงานวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพและปัญหาที่เป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ได้จากท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและไม่มีการนำไปเผยแพร่แต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางจินดารัตน์ สิงห์ใส
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 โทร. 0827874165

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา

☐ ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

3. อายุ

☐ 24 - 30 ปี

☐ 31 - 40 ปี

☐ 41 - 50 ปี

☐ 51 ปีขึ้นไป

4. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 5 - 10 ปี

☐ 11 - 15 ปี

☐ 16 - 20 ปี

☐ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับสภาพการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	สภาพการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
0	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี		✓			
0	สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา			✓		
0	สถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	✓				

ข้อที่		สภาพการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	ระดับการปฏิบัติ				
			5	4	3	2	1
การเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี							
1	สถานศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาตามภารกิจของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน						
2	สถานศึกษาประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
3	สถานศึกษาศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา						
4	สถานศึกษาให้ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
5	สถานศึกษาศึกษาข้อมูลในการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
6	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
7	สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา						
8	สถานศึกษานำผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มาวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน						
9	สถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
10	สถานศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่						
11	สถานศึกษาคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรในอนาคต						
12	สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน						
การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี							
13	สถานศึกษาวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับนโยบายทิศทางและผลผลิตของโครงการ						
14	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ						
15	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน						
16	สถานศึกษาจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี						
17	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ ครอบคลุมแหล่งเงินทุกประเภท						
18	สถานศึกษาให้คณะครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี						

ข้อที่	สภาพการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
19	สถานศึกษาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน					
20	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้เรื่องการใช้ทรัพยากร					
21	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้เรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติงาน					
22	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการ					
23	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนในแต่ละแผนงานและโครงการได้อย่างพอเพียง					
24	สถานศึกษาจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี					
25	สถานศึกษาวางแผนควบคุม กำกับติดตามและนิเทศการปฏิบัติงาน					
26	สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
27	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์เผยแพร่แผนปฏิบัติการประจำปีให้กับคณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และสาธารณชนทราบ					
การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ						
28	สถานศึกษามอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร					
29	สถานศึกษากำหนดปฏิทินการปฏิบัติของแต่ละโครงการ/กิจกรรม					
30	สถานศึกษาประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง					
31	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด					
32	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรร่วมกันในบางโครงการ					
33	สถานศึกษาบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร					
34	สถานศึกษาถ่ายโอนทรัพยากรไปใช้ในโครงการอื่นเพื่อความเหมาะสมในด้านทรัพยากรหลังจากการดำเนินการ					
35	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร					
36	สถานศึกษาแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและปรับปรุงโครงการ					
37	สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนโครงการตามทรัพยากรและสถานการณ์					
38	สถานศึกษาดำเนินโครงการ/กิจกรรม เป็นไปตามเวลาที่กำหนด					
39	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ					
40	สถานศึกษามีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม					

ข้อที่	สภาพการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การติดตามควบคุมและประเมินผล					
41	สถานศึกษาให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม					
42	สถานศึกษาติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง					
43	สถานศึกษาสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ					
44	สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบ					
45	สถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป					
46	สถานศึกษาจัดส่งรายงานประจำปีให้สำนักงานเขตพื้นที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด					

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 รายการ)

1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ไม่พบปัญหา

☐

พบปัญหา

☐

ขาดการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาตามภารกิจของโรงเรียน
อย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

☐

ขาดการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญและให้ความรู้
ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการ
ประจำปี

☐

ขาดการศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา

☐

ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

☐

ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความ
ต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

☐

ขาดการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา

☐

ขาดการวิเคราะห์เคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

☐

ขาดการวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่

☐

ขาดการคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรในอนาคต

☐

ไม่มีการกำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของ

โรงเรียน

☐

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ไม่พบปัญหา

☐

พบปัญหา

☐

ขาดการวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับนโยบายทิศทาง
และผลผลิตของโครงการ

- ☐ ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
- ☐ ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ
- ☐ ขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน
- ☐ จัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของ

โรงเรียน

- ☐ ไม่มีการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติ

การประจำปี

- ☐ ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

- ☐ ขาดการประสานงานที่ดี
- ☐ ไม่มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี
- ☐ ไม่มีแนวทางการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน
- ☐ ไม่มีปฏิทินการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ
- ☐ ไม่มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี
- ☐ ขาดการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

ไม่พบปัญหา

☐

พบปัญหา

- ☐ ขาดการมอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร
- ☐ ขาดการประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
- ☐ ครูผู้รับผิดชอบโครงการขาดความรู้ความเข้าใจในแผนงาน/โครงการที่รับผิดชอบ
- ☐ ไม่ดำเนินงานหรือโครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี
- ☐ สถานศึกษาใช้จ่ายทรัพยากรไม่ตรงตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- ☐ ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า
- ☐ ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตามแผนปฏิบัติการ
- ☐ ขาดการบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร
- ☐ ขาดการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร
- ☐ ขาดการแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะและมีการ

ประเมินและปรับปรุงโครงการ

- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

ไม่พบปัญหา

☐

พบปัญหา

☐

ขาดการกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ

☐

ไม่มีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมาย

ของโครงการ/กิจกรรม

☐

บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม

☐

ไม่มีการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

☐

ขาดการสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการ

ดำเนินงานไม่ครบถ้วน

☐

ไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ

สาธารณะชนได้รับทราบ

☐

ขาดการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป

☐

สถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ

☐

ครูผู้รับผิดชอบขาดความเข้าใจในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ

☐

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

.....

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

2. แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

2.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร การสัมภาษณ์ครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางจินดารัตน์ สิงห์ใส

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

โทร 082-7874165

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....ปี.....
 ตั้งแต่เวลา.....ถึงเวลา.....
 สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของท่าน

ชื่อ.....สกุล.....
 อาชีพ.....ตำแหน่ง.....
 ประสบการณ์การทำงาน.....วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
 สถานที่ปฏิบัติงาน.....

ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

3. การมีส่วนร่วมของ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

4. ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของครูผู้รับผิดชอบ

5. การแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและปรับปรุงโครงการ

5. การแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและ
งโครงการ

6. การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตามแผนปฏิบัติการ

Blank handwriting practice paper with horizontal dotted lines. A large, diagonal watermark reading "S2M1QAMTHAI" is visible across the page.

ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

7. การนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป

Blank lined paper with a diagonal watermark reading "الحمد لله" (Alhamdulillah).

8. การสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการดำเนินงานให้ครบถ้วน

[illegible]

9. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

(Faint orange watermark logo)

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมั่น อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัย วัดผลและ
ประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
3. นางสาวกัญจน์ณัฐ เกษธีระกุล ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1
4. นายวิลสันต์ ผืนภาค ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านลำมะโกรก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1
5. นางสาวเบญจนารถ อมรประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์
แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1

1. นายขจรยศ บุรุษศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคูยาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. นายมีชัย พลทองมาก	ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตฯ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
3. นายวรชิต ร่อโธสง	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลไทรงาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
4. นายสมเกียรติ ภูสมศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านเขาแก้ว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
5. นายสถาพร ชูอินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะรากเสียด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
6. นายอนันต์ นกน้อย	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโฆมงหัก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
7. นางจิราพร ธนะบุญ	ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 3 (แปดอ้อม)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
8. นายอรรถสิทธิ์ ประเสริฐสิทธิ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองใหญ่วิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
9. นายจุมพล น้ำสังข์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังชะโอน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
10. นายอุดม สีสลา	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
11. นางสาววันเพ็ญ ปราศรัย	ผู้อำนวยการโรงเรียนอ่างทองพัฒนาฯ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
12. นางสาวสุกฤตยา ปงกันทา	ผู้อำนวยการโรงเรียนสหวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
13. นางสาวพัชนีพร อินทรสูต	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพธิ์พัฒนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
14. นางวาสนา อินทรสูตร	ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
15. นางทิพวรรณ สุวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลฯ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
16. นางสาวสมคิด ศรีกงหนุน	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

17. นางสาวปาณิสรา เพชรรัตน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก จ

หนังสือราชการติดต่อประสานงาน

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๒๕๓๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ
 ๓. เครื่องมือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวจินดารัตน์ ถาวร นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัด คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ช้วนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำการค้นคว้าอิสระ ดังเอกสารแนบมาพร้อมนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ วิสิฐวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖

Signature Code : F๑dSiKfzpxb๙/nDLQom

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ผู้ประสาน นางสาวจินดารัตน์ ถาวร

โทร ๐๘๒-๗๘๗๔๑๖๕

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๐๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการกำกับการศึกษาค้นคว้าอิสระ ระดับปริญญาโท

เรียน

ด้วย นางจินดารัตน์ สิงห์ใส นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการกำกับการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ช้วนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้ นางจินดารัตน์ สิงห์ใส กำลังดำเนินการอยู่ในขั้นตอนทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือในการกำกับการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการกำกับการศึกษาค้นคว้าอิสระ จากท่านและบุคลากรในหน่วยงานของท่านตามจำนวนแบบสอบถามที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ัญญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗

Signature Code : F๖MwiKXD๔Q๓NYHopMCO

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางจินดารัตน์ สิงห์ใส : โทร ๐๘๒-๗๘๗-๔๑๖๕

“ราชภัฏ รวมพลัง ยั่งยืนทุกชีวิต”

ที่ อว ๐๖๑๕/๓๒๗๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามการวิจัยผ่านช่องทางออนไลน์ QR Code จำนวน ๑ ฉบับ
๒. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางจินดารัตน์ สิงห์ใส นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ช้วนนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากบุคลากรในสังกัดของท่าน เพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามผ่าน QR Code โดยผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ๑) ผู้บริหารสถานศึกษา และ ๒) ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการสืบทอด มหาวิทยาลัยฯ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิไลฐ์ วัฒนประเสริฐ)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

Signature Code : F๖MwiKXLtqtklUGjkQom

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางจินดารัตน์ สิงห์ใส : โทร ๐๘๒-๗๘๗-๔๑๖๕

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ด่วนที่สุด
ที่ ศธ ๐๔๐๒๓/๒๕๖๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑ บริเวณศูนย์ราชการ
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน (รายชื่อโรงเรียนดังแนบ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่ อว ๐๖๑๕/๓๒๗๙

ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แจ้งว่า นางจินดารัตน์ สิงห์ใส นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ช้วนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความละเอียดตามหนังสือแนบมาพร้อมนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จึงขอความร่วมมือ
จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ดำเนินการตอบแบบสอบถามผ่านทาง QR Code ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิราช แสนสุภา)

รองผู้อำนวยการ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

กลุ่มอำนวยการ

โทร. ๐ ๕๕๗๐ ๕๑๒๓ - ๕ ต่อ ๑๐๒

โทรสาร ๐ ๕๕๗๐ ๕๑๒๒

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๔๓๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.วันเพ็ญ ปราศรัย

ด้วย นางจินดารัตน์ สิงห์ใส นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ช้วนนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากท่านเพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ สำหรับวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะประสานกับท่านอีกครั้งหนึ่ง โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉิมภิกษา ดันตสันตสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒ ตุลาคม ๒๕๖๗

Signature Code : FbMwikXLt6wsolDs1&Zw

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางจินดารัตน์ สิงห์ใส : โทร ๐๘๒-๗๘๗-๔๑๖๕

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางจินดารัตน์ สิงห์ใส
วัน เดือน ปีเกิด	23 กรกฎาคม 2535
สถานที่เกิด	อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 28/1 หมู่ที่ 6 หมู่บ้านหนองน้ำใส ตำบลพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร รหัสไปรษณีย์ 62110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	ระดับประถมศึกษา โรงเรียนชุมชนบ้านเขาแก้ว
พ.ศ. 2554	ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนวัชรวิทยา
พ.ศ. 2559	ระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
พ.ศ. 2568	ระดับปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน	ตำแหน่งครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านลำมะโกรก

แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

จินดารัตน์ สิงห์ใส

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
พ.ศ. 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ผู้วิจัย นางจินดารัตน์ สิงห์ใส **รหัสนักศึกษา** 594140105

ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.ขวัญชัย ช้วนา **ปีการศึกษา** 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน 2) เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน และ 3) เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 198 คน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบเป็นแบบเลือกตอบ และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ร้อยละ ความถี่ และการจัดลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีใน 2) ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีใน 3) ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติใน 4) ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ที่พบมากที่สุดมีดังนี้ 1) ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการ 2) ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญ และขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสม 3) ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ 4) ไม่มีการนำผลการประเมินโครงการมาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารสถานควรศึกษาควรจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ระดมความคิดเพื่อจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเพื่อนำไปพัฒนาในครั้งต่อไป

คำสำคัญ แนวทางพัฒนา, แผนปฏิบัติการประจำปี, โรงเรียนประถมศึกษา

Independent Study Title : GUIDELINES DEVELOPMENT OF THE ANNUAL
OPERATION PLAN IN SCHOOL UNDER KAMPHEANGPHET PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1.

Researcher: Mrs.Jindarath Singsai; **Student ID:** 594140105;

Degree: Master of Educational Administration (Educational Administration);

Advisor: Dr. Khwanchai Khuana, Assistant Professor; **Academic Year:** 2024

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the condition of the annual operation plan in school, 2) to study the problem of the annual operation plan in school, and 3) to find the guidelines to develop of the annual operation plan in school. The samples consisted of 198 school administrators and teachers in charge of creating the annual action plan and 17 experts. The research instruments were an interview and a questionnaire with multiple choices and rating scale questionnaire. The data were analyzed using content analysis, frequency, percentage, mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and sequencing.

The findings were as follows: the condition of the annual operation plan in school was at a high level as follows: 1) annual operation plan preparation 2) annual operational plan making 3) annual operation plan implementation 4) monitoring, control, and evaluation. All four aspects were at a high level. The most common problems in the annual operation plan in each aspect were as follows: 1) teachers, the school board, and community did not participate in proposing problems and needs in the annual action plan preparation 2) teachers did not have knowledge and expertise and lacked assignment to suitable personnel 3) lack of budget expenditure controlled 4) lacked improving project evaluation results. The guidelines to develop the annual operation plan are as follows: school administrators should organize a meeting with teachers and related personnel to analyze problems and obstacles before preparing the annual operation plan and should brainstorm ideas from all parties to prepare the project. A project budget control register should be created. School administrators should attach great importance to monitoring and evaluation of project.

Keywords guidelines, annual operation plan, primary school

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องต่างๆ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ช้วนหา อาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระ และคณะกรรมการทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นดี ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้ และประสบการณ์ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น นางสาวกัญจน์ณัฐ เกษธีระกุล นายวิไลสันต์ ผืนภาค และนางสาวเบญจนารถ อมรประสิทธิ์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและได้ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ กรรมการสอบป้องกันการศึกษาค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมัน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล ที่ได้ให้แนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และนักวิชาการในเขตพื้นที่การศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อข้อมูลและให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัวที่ได้ให้การช่วยเหลือสนับสนุน คอยเป็นแรงผลักดัน และเป็นกำลังใจที่ดีในการศึกษาเล่าเรียนเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาในพระคุณของบิดามารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และสนับสนุนการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจนประสบความสำเร็จ

จินดารัตน์ สิงห์ใส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผน.....	11
การดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน.....	16
บริบทการจัดการศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	37
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.....	38
ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.....	46
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาค้นหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.....	51
ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.....	56
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	62
อภิปรายผลการวิจัย.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก ก ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม.....	79
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	86
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	103
ภาคผนวก จ หนังสือราชการติดต่อประสานงาน.....	107
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	113

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง.....	39
2 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.....	45
3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวม.....	46
4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	46
5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	48
6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ.....	49
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล.....	50
8 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	52
9 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	53
10 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ.....	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตาม ควบคุมและประเมินผล.....	55
12 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการ เตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	56
13 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการ ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี.....	58
14 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการ นำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ.....	59
15 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการ ติดตามควบคุมและประเมินผล.....	60

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	37

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคสมัยที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นผลให้แต่ละประเทศจะต้องปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้นในทุก ๆ ด้าน ซึ่งการจัดการศึกษาก็เป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาของประเทศไทย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเพื่อให้ทัดเทียมกับประเทศที่มีการจัดการศึกษาได้มาตรฐาน ซึ่งประเทศไทยกำลังเผชิญขณะนี้คือ การพัฒนาคนให้มีคุณลักษณะตรงตามที่สังคมในปัจจุบันต้องการ เพราะการศึกษาจะช่วยพัฒนาคนให้รู้จักการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักการแก้ไขปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งพาตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและสามารถพัฒนาคนให้เป็นไปตามเป้าหมายได้นั้น ผู้บริหารจะต้องอาศัยกระบวนการวางแผนในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งการวางแผนเป็นภารกิจอันดับแรกของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการในองค์การ การวางแผนช่วยลดการสูญเสียจากการทำงานซ้ำซ้อน มีการกำหนดขอบเขตในการทำงานที่แน่นอน และมีนโยบายที่ชัดเจน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถเตรียมรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และความยุ่งยากที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนป้องกันการขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงาน ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นเครื่องมือในการบริหารงานของผู้บริหารเพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ประหยัดเวลาและทรัพยากร (สุดเฉลี่ยว ยืนยง, 2563, หน้า 14) ซึ่งไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ หากมีความประสงค์ให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะต้องอาศัยระบบการทำงานที่ไม่ซับซ้อน มีกระบวนการการทำงานที่เป็นรูปธรรม และมีระบบการดำเนินงานอย่างชัดเจน ทั้งหมดนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการวางแผนในการปฏิบัติงานขององค์กรนั้นๆ เช่นเดียวกับการดำเนินงานในสถานศึกษาก็ต้องมีการวางแผนในการปฏิบัติงาน การวางแผนในสถานศึกษามีความสำคัญหลายประการ อาทิ ช่วยให้การบริหารจัดการและการดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบ ช่วยให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สามารถแก้ปัญหา และพัฒนางานได้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริงของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยให้สถานศึกษามีแนวทางในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามตัวชี้วัดต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาก็ควรมีทักษะทางด้านการบริหาร สามารถปรับตนเองให้เข้ากับบุคคลอื่น มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ให้ความเป็นกันเอง ความเป็นผู้นำในการ มีความรู้ในในขอบข่ายงานบริหารงาน 4 ฝ่าย ความรู้ในเรื่องกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ จนไปถึงการเข้าใจนโยบายการจัดการศึกษาของชาติในทุกๆระดับ (จิตรจรรณู ทรงวิทยา, 2561, หน้า 54)

ด้วยความสำคัญของการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี กระทรวงศึกษาธิการจึงสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้การวางแผน เป็นเครื่องมือในการบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยให้สถานศึกษาในสังกัดจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานและกิจกรรมในสถานศึกษา รวมไปถึงเป็นแนวทางการใช้เงินอุดหนุนการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางการใช้งบประมาณ ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยให้หน่วยงานมีอิสระมีความคล่องตัวในการใช้งบประมาณ ตลอดจนมีความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 33) โดยเฉพาะแผนปฏิบัติการประจำปี โดยเน้นการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ ซึ่งการมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลายในการบริหาร และเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่าสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน รวมทั้งความสามารถและทักษะในการทำงานร่วมกัน การตัดสินใจมีคุณภาพมาก เกิดความมีน้ำใจและให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น (ธัญญิศา ชิตสนธิ, 2565, หน้า 33) ทั้งนี้การจัดทำแผนทุกประเภทต่างก็มุ่งเน้นให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของหน่วยงานและชุมชน จึงกล่าวได้ว่า การวางแผนช่วยให้องค์การมีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนและมีวิธีการที่เหมาะสมที่จะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกิตพงศ์, 2559, หน้า 48)

การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นการจัดทำรายละเอียดของแผนปฏิบัติงานถือว่าเป็นแผนระยะสั้น โดยมีระยะเวลาในการดำเนินงาน 1 ปี โดยทั่วไปจะเรียกว่าแผนใช้งบประมาณหรืออาจเรียกว่าแผนบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณ การจัดทำแผนปฏิบัติการจะเป็นการจัดทำรายละเอียดจากแผนพัฒนาตามยุทธศาสตร์แผนงานและโครงการจากแผนพัฒนาประจำปีของสถานศึกษาที่ได้ขอตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้มาแสดงในรอบรายปีมาดำเนินการจัดทำรายละเอียดการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีของสถานศึกษาเพื่อจะนำไปปฏิบัติหรือบริหารจัดการทรัพยากรในปีงบประมาณนั้น ๆ ตามที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายจากต้นสังกัด รวมทั้งต้องพิจารณาถึงการบริหารจัดการให้บรรลุตามวิสัยทัศน์เป็นไปตามพันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์และนโยบายของสถานศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายนั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องใช้กระบวนการวางแผนในการพัฒนาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดนโยบายและมาตรการอย่างชัดเจนแล้วแต่ปัญหาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ยังคงมีปัญหามีสาเหตุหนึ่งมาจากการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ยังไม่สามารถดำเนินการตามขั้นตอนการวางแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างสมบูรณ์เท่าที่ควร โดยพบปัญหาตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการวางแผน ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติ จนถึงขั้นตอนติดตามและประเมินผล (กรรณภรณ์ สุดหอม, 2560, หน้า 31)

ด้วยเหตุนี้ กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาจึงต้องให้ทุกฝ่ายตัดสินใจร่วมกันในการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ โดยผ่านการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (SWOT) เพื่อค้นหา จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

ในการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้น การวางแผนปฏิบัติการประจำปีที่ดี จะต้องมีการบวนการดำเนินงานขององค์กรไว้ล่วงหน้าที่มีเป้าหมายชัดเจน เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารที่ถูกต้องเหมาะสม ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่สลับซับซ้อนในปัจจุบัน เพื่อให้การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด ได้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่ (วชิราภรณ์ สีลาแยง, 2557, หน้า 38)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้น เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ ปีการศึกษา 2567 ด้านที่ 2 การส่งเสริมการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา จุดเน้นที่ 4 ด้วยการส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีเป้าหมายให้โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยโรงเรียนในสังกัดร้อยละ 80 มีคุณภาพของแผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปีระดับดีขึ้น และจากรายงานผลการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในปีการศึกษา 2566 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, 2567, หน้า 13) พบว่าโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน ได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและนำแผนสู่การปฏิบัติ รวมถึงมีการรายงานผลการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ยังมีโรงเรียนหลายโรงเรียน ที่ยังขาดความสมบูรณ์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และรายงานผลการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมที่มีในแผนปฏิบัติการประจำปีได้ไม่ครบถ้วน จะเห็นได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นหน่วยงานการศึกษาที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา และได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาในการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและหาแนวทางพัฒนารวมถึงข้อเสนอแนะในการดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 อันจะนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมทั้งสะท้อนผลการศึกษาไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

สำหรับขอบเขตการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการนำแนวคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มาเป็นขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
3. ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ
4. ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 203 คน ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 203 คน คน รวมทั้งสิ้น 406 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607–610) ได้ กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 198 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 99 คน ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 99 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ตามขอบเขตเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน จากขั้นตอนที่ 1 ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
3. ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ
4. ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลตามคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยพิจารณาถึงประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี
2. นักวิชาการทางการศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ไม่น้อยกว่า 5 ปี

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวางแผน หมายถึง การตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดไว้ในอนาคตเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุจุดหมายที่วางไว้ ภายใต้ทรัพยากรที่จำกัดและระยะเวลาที่กำหนดในเงื่อนไขความคิดที่ว่า จะทำอะไร ทำที่ไหน ทำอย่างไร ใครเป็นคนทำ และทำเมื่อไร

2. แผนปฏิบัติการ หมายถึง เอกสารที่แสดงแผนการปฏิบัติงานระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีที่หน่วยงาน ได้จัดทำขึ้นในแต่ละรอบปีการศึกษา เพื่อวางแผนใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน มีขอบเขตจำกัดเฉพาะด้าน และสอดคล้องกับแผนในระดับอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์การกำหนดไว้อย่างชัดเจน เป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการบริหารจัดการภารกิจของ หน่วยงานในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและทำให้ผลการปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกันวางแผนคิดวิเคราะห์ คาดการณ์ ตัดสินใจไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบบนฐานข้อมูลที่แท้จริง และนำมาดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ที่จะทำให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและประกอบในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยมีวิธีการดำเนินการอยู่ 4 ด้าน ได้แก่

3.1 การเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง ขั้นตอนแรกที่สถานศึกษา ต้องศึกษานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จัดหาข้อมูลและเก็บข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ที่จำเป็น และการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผน รวมถึงประชุมให้ ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนเบื้องต้นแก่บุคลากร พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อให้มีส่วนร่วมใน การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการ การวิเคราะห์ทรัพยากรและปริมาณงานของสถานศึกษา ศึกษา ข้อมูล สภาพปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานและแนว ทางแก้ไขปัญหา

3.2 การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง การนำข้อมูลสภาพและ ปัญหาของโรงเรียนและนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา มากำหนดเป็นนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียน โดยจัดลำดับ ความสำคัญ ของปัญหาและความต้องการ โดยการวิเคราะห์โครงการและความเป็นไปได้ในแต่ละด้าน ว่ามีความซ้ำซ้อนกันอย่างไร รวมถึงในด้านการใช้ทรัพยากรและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของแต่ละ โครงการโดยการมีส่วนร่วมของคณะครู ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาในการเขียนแผนงาน/ โครงการ รายละเอียดในการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณ กำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ ระยะเวลา ในการดำเนินงาน การจัดทำเอกสารคู่มือแผนปฏิบัติการประจำปี และร่วมกันวางแผนควบคุมกับกับ ติดตาม และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

3.3 การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินงานในขั้นตอนตามที่ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งการดำเนินงานต้องมีการกำหนด บทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องในการ ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม เพื่อการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและมีการบูรณาการโครงการที่มีความ คล้ายคลึงกัน เพื่อให้สามารถถ่ายโอนทรัพยากรไปใช้กับโครงการอื่นที่เหมาะสม โดยมีผู้บริหารคอย ควบคุมการเบิกจ่ายเงินและวัสดุอุปกรณ์รวมถึงให้การสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผนงาน/โครงการจึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุก ฝ่ายและมีการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบหากพบปัญหาในการ ดำเนินงานควรมีการประชุมเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาหรือปรับเปลี่ยนโครงการได้ทันที

3.4 การติดตามควบคุมและประเมินผล หมายถึง การรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งใน เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปแบบ คณะกรรมการ เพื่อเสนอให้ผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้ทราบเป็นระยะ ๆ โดยมีเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/ กิจกรรม โดยผู้รับผิดชอบโครงการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และอาจนำข้อมูลการกำกับติดตาม และประเมินผลไปปรับปรุงวิธีการดำเนินงานหรือปรับเปลี่ยนเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับทรัพยากรหรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปีและปีต่อไปได้ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์และก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน การเรียนรู้ในองค์กรโดยดำเนินการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่ได้กับเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งใน

รูปผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4. สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน หมายถึง ข้อมูลปัจจุบันที่มีลักษณะการปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่ปฏิบัติตามกระบวนการการจัดทำแผน ตามขอบเขตทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2) ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ด้านนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ และ 4) ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

5. ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย รวมถึงข้อผิดพลาดและข้อขัดข้องต่างๆ ตามขอบเขตทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2) ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ด้านนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ และ 4) ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

6. แนวการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน หมายถึง วิธีการในการปฏิบัติงานในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ตามขอบเขตทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2) ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ด้านนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ และ 4) ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน

7. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

8. ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผน หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. ทราบสภาพ ปัญหาและแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. ได้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนต่อไป
3. เป็นแนวทางในศึกษาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ในสังกัดหรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
4. เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับผลการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 หลักการบริหารสถานศึกษา
 - 1.4 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผน
 - 2.1 ความหมายของการวางแผน
 - 2.2 ความสำคัญของการวางแผน
 - 2.3 ประเภทของแผน
3. การดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
 - 3.1 ความหมายแผนปฏิบัติการประจำปี
 - 3.2 โครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปี
 - 3.3 กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
 - 3.4 ลักษณะแผนปฏิบัติการประจำปีที่ดี
 - 3.5 ประโยชน์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
 - 3.6 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
4. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

เขต 1

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหาร

ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้นั้นต้องมีการค้นคว้าหลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับหลักการบริหารไว้หลายประการ ดังนี้

พินลพรรณ เพชรสมบัติ (2561, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง เทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างร่วมกัน

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์กรการนำและการควบคุม ซึ่งมีบุคคลและหรือกลุ่มบุคคลร่วมกันดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้พร้อมทั้งใช้กำลังคนและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร

ทรงพล เจริญคำ (2563, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง ผู้บริหาร บุคลากรและพนักงาน ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายในการปฏิบัติงาน โดยการใช้ศาสตร์ และศิลป์ ทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ และเทคโนโลยีร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

พัชญ์พิชา จันทา (2563, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานของกลุ่มคนในองค์กรอย่างมีระบบ โดยมีบทบาทหน้าที่ต่อองค์กรอย่างชัดเจน มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการปฏิบัติงานเดียวกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

มนต์ธิชา ฉัตรอักษรานนท์ (2567, หน้า 15) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่กลุ่มคนหลายคนร่วมมือกันดำเนินการวางแผน โดยใช้กระบวนการทางความรู้ ความคิด ความสามารถ และการบริหารอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคนและองค์กรให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความหมายของการบริหาร หมายถึง การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ที่คำนึงถึงผลกระทบ อุปสรรค กระบวนการ ทรัพยากร บุคลากร และระยะเวลา โดยใช้การวางแผนเพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพบปัญหาน้อยที่สุด

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

วิมล เดชะ (2559, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานกิจกรรมด้านต่างๆ ของสถานศึกษา โดยใช้เทคนิค กระบวนการ แนวคิด ทฤษฎีที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์กร คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชน ในอันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้าน

อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้วัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จ โดยผ่านทางบุคคล กระบวนการดังกล่าวรวมถึงองค์ประกอบของการบริหาร อันได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย การบริการและการควบคุมการดำเนินงาน บุคคลมีอาชีพ และชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 39) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริการทางการศึกษาให้แก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ภายใต้การดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการนั้นๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการให้การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการบริหารสถานศึกษา และรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ

พัชญ์พิชา จันทา (2563, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้วัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการใจกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่คำนึงถึงผลกระทบ อุปสรรค กระบวนการ ทรัพยากร บุคลากร ระยะเวลา โดยใช้การวางแผนเพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพบปัญหาน้อยที่สุด โดยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะใช้เทคนิคหรือวิธีการในการบริหาร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

หลักการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

อุมาวดี วัฒนะกุล (2560, หน้า 20) กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง แนวทางการดำเนินงานในการบริการการศึกษาแก่ประชาชน เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกด้าน โดยผู้บริหารต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร ต้องกำหนดกฎระเบียบและการจัดโครงสร้างตามอำนาจหน้าที่ มีการใช้หลักธรรมาภิบาลและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตย โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกระบวนการตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับนำมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทันท่วงทีและตรงเป้าหมาย

นิพนธ์ลดา ปานเย็น (2560, หน้า 19) กล่าวไว้ว่า หลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง วิธีการที่เป็นขั้นตอนและมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการแบ่งงานออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ

ตามกระบวนการ ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องทราบกระบวนการต่าง ๆ ของการบริหารสถานศึกษาทุกขั้นตอน เพื่อจะได้บริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

มนตรีธิดา ฉัตรอักษรานนท์ (2567, หน้า 25) กล่าวว่า iva หลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานหรือวิธีการกำหนดขอบข่ายงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยมีการบริหารงานอย่างเป็นลำดับขั้น เพื่อให้ประสบผลสำเร็จด้วยเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ

สรุปได้ว่า หลักการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา โดยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งใช้เทคนิคและวิธีการจัดลำดับขั้นตอนของการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างมาก เพราะบุคลากรที่จะขับเคลื่อนประเทศชาติเป็นผลผลิตจากการจัดการศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, หน้า 20) กล่าวว่า iva ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นภาระหน้าที่ของสถานศึกษา คือ การมีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชนทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, หน้า 39) กล่าวว่า iva ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของสังคมและประเทศชาติ ต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หากสถานศึกษาใดมีระบบการบริหารที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพก็ย่อมทำให้เกิดผู้เรียนที่มีคุณภาพ จึงทำให้ส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติไปด้วย

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, หน้า 13) กล่าวว่า iva ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นการบริหารการศึกษา มีความสำคัญเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์อย่างหนึ่ง ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของสถานศึกษา อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาคนและพัฒนาประเทศต่อไป

พัชญ์พิชา จันทา (2563, หน้า 20) กล่าวว่า iva ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษาตามขอบข่ายโครงสร้างงานและบริบทของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติ เพราะบุคลากรที่จะขับเคลื่อนประเทศชาติได้นั้น ต้องมีความรู้ ความสามารถ ผ่านการศึกษาค้นคว้าทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรสำคัญในการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพให้กับทุกหน่วยงาน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวางแผน

ความหมายของการวางแผน

การวางแผนเป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรประสบผลสำเร็จ ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการวางแผนไว้ดังนี้

ธนู นวลเป้า (2558, หน้า 23) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการที่หน่วยงานได้กำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้าเป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ได้ผลที่ต้องการในอนาคต มีการกำหนดวิธีดำเนินการกำหนดผู้รับผิดชอบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบและต่อเนื่อง และสามารถปรับปรุงแก้ไขได้

กาญจนา ม่วงลัทธิ (2558, หน้า 11) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการตัดสินใจในการเตรียมการ กำหนดทางเลือกหรือแนวทางวิธีการดำเนินงานที่ดีที่สุดในอนาคต เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ล่วงตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและระยะเวลาที่กำหนด และเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดจนสามารถ ปรับปรุงแก้ไขได้อยู่เสมอ

สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกิตพิงค์ (2559, หน้า 47) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการในการตัดสินใจล่วงหน้าอย่างสมเหตุสมผลว่าจะทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด

อาภัสราภรณ์ กำลังทวี (2559, หน้า 16) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการในการกำหนดแนวทางในการดำเนินงานขององค์กรในอนาคตว่าจะทำอะไร อย่างไร ที่ไหน เมื่อใด ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดยมีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

อมรรัตน์ อมรนาถ (2559, หน้า 16) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการในการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตขององค์กร หรือหน่วยงานโดยเลือกวิธีทำงานที่ดีที่สุด มีประสิทธิภาพมากที่สุด ให้บรรลุผลตามที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด และการวางแผนนั้นจะพิจารณาในประเด็นที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) จุดหมายปลายทาง (คืออะไร) 2) วิธีการดำเนินงาน (ทำอย่างไร) และ 3) ระยะเวลา (เสร็จสิ้นเมื่อไร)

สุดเจสสิยา ยืนยง (2563, หน้า 11) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการที่องค์กรหรือหน่วยงานดำเนินการเพื่อให้ได้ผลที่ต้องการในอนาคต มีการกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย โดยการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกวิธีทำงานที่ดีที่สุด มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติตามให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ภายในเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

วรวิทย์ ขาวฟอง (2563, หน้า 11) กล่าวว่า หมายความว่า ความหมายของการวางแผน คือ กระบวนการคิดวิเคราะห์ คาดการณ์ ตัดสินใจไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ บนฐานข้อมูลที่แท้จริงว่าจะทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) ใครเป็นผู้ทำ (Who) และทำอย่างไร (How) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความหมายของการวางแผน คือ สิ่งที่ต้องปฏิบัติจัดทำเพื่อให้ตอบสนองต่อภารกิจ ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการให้ได้ผลดีที่สุดด้วยวิธีการที่เหมาะสมที่สุด มีประสิทธิภาพสูงภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เริ่มต้นตลอดจนสามารถ ปรับปรุงแก้ไขได้อยู่เสมอ

ความสำคัญของการวางแผน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผนไว้ ดังนี้

กาญจนา ม่วงสิทธิ์ (2558, หน้า 15) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารและการดำเนินงาน การวางแผนช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ งานมีประสิทธิภาพ ช่วยทำให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคนมองเห็นภาพรวมของงาน สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น ลดความขัดแย้ง ลดการสิ้นเปลืองของการใช้ทรัพยากร

สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวงกิตพงศ์ (2559, หน้า 47) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน ช่วยให้องค์การมีทิศทางพัฒนาที่ชัดเจนและมีวิธีการที่เหมาะสมที่จะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

อาภัสราภรณ์ กำลังทวี (2559, หน้า 16) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นขั้นตอนสำคัญอันดับแรกของกระบวนการบริหาร ทั้งนี้เพราะการวางแผนจะช่วยให้กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายขององค์การหรือหน่วยงานได้อย่างชัดเจน กำหนดวิธีปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนงานไม่ซ้ำซ้อนสามารถควบคุม กำกับและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานได้ทันทั่วทั้งที่ อีกทั้งยังส่งผลถึงการใช้ทรัพยากรได้อย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุดในระยะเวลาที่จำกัด ทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

อมรรัตน์ อมรนาถ (2559, หน้า 16) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นงานหลักและสำคัญในการบริหารของหน่วยงานในทุกระดับ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ที่จะทำให้หน่วยงานดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด การดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การวางแผน หากวางแผนดีก็เท่ากับดำเนินงานสำเร็จไปแล้วกว่าครึ่ง ดังนั้นการวางแผนจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงาน

สุทธเสถียร ยืนยง (2563, หน้า 14) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นภารกิจอันดับแรกของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการในองค์การการวางแผนช่วยลดการสูญเสียจากการทำงานซ้ำซ้อน มีการกำหนดขอบเขตในการทำงานที่แน่นอนและมีนโยบายที่ชัดเจน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถเตรียมรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และความยุ่งยากที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนป้องกันการขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงาน ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นเครื่องมือในการบริหารงานของ ผู้บริหารเพื่อให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ประหยัดเวลา และ ทรัพยากร

วรวิทย์ ขาวฟอง (2563, หน้า 13) กล่าวว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงานและจัดการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ทุกฝ่ายมีทิศทางในการทำงาน รู้ปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และช่วยบริหารจัดการใช้

ทรัพยากรและเวลาซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดเป็นไปอย่างคุ้มค่า เนื่องจากการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายวิธีดำเนินงาน และอื่น ๆ ไว้ล่วงหน้า จึงทำให้การดำเนินงานมีทิศทางที่แน่นอน และทำให้การควบคุมง่ายขึ้น

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (2566, หน้า 2) ระบุไว้ว่า ความสำคัญของการวางแผน เป็นงานหลักและสำคัญในการบริหารของหน่วยงานในทุกระดับ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทาง เป้าหมาย วิธีดำเนินการ ที่จะทำให้หน่วยงานดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการภายในเวลาที่กำหนด การดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การวางแผน หากวางแผนดีก็ทำให้การดำเนินงานสำเร็จไปแล้วกว่าครึ่ง ดังนั้น การวางแผนจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ดังนี้

1. ช่วยลดการสูญเสียจากการทำงานซ้ำซ้อน
2. ทำให้มีการกำหนดขอบเขตในการทำงานที่แน่นอน และมีนโยบายที่ชัดเจน
3. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถเตรียมรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และความยุ่งยาก อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนป้องกันการขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงาน
4. การวางแผนเป็นเครื่องมือในการบริหารของผู้บริหาร เพื่อให้การดำเนินงาน ประสบผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ประหยัดเวลา และทรัพยากร
5. การวางแผนเป็นเรื่องของการเตรียมการไว้ล่วงหน้า เมื่อการกำหนด วัตถุประสงค์และเป้าหมายตามความต้องการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องกระทำให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์และบังเกิดผลตามเป้าหมายนั้น ๆ จะต้องได้รับการพิจารณา การตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ทั้งวิธีการ กระบวนการ ขั้นตอนของการใช้ทรัพยากร เวลา สถานที่ และการควบคุมดูแลการทำงาน
6. แผนและการวางแผนจะช่วยให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน มองไปในอนาคต และเป็นโอกาสที่จะแสวงหาประโยชน์หรือกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จตามความมุ่งหมายได้ ทั้งยัง มองเห็นปัญหาและอุปสรรคและภัยคุกคามต่าง ๆ เพื่อจะหาทางป้องกัน ตลอดจนลดภาวะความเสี่ยงต่าง ๆ ได้ด้วย

7. การวางแผนจะช่วยให้เกิดการประสานสัมพันธ์ภายในองค์กร ทำให้การปฏิบัติ เป็นไปด้วยความราบรื่นและสามารถตรวจสอบความสำเร็จของเป้าหมายได้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการวางแผน คือ ช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพงานมี ประสิทธิภาพ ช่วยทำให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคนมองเห็นภาพรวมของงาน สามารถปฏิบัติงานให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น ลดความขัดแย้ง ลดการสิ้นเปลืองของการใช้ทรัพยากร และยังสามารถตรวจสอบและแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้อย่างทันที่

ประเภทของแผน

การแบ่งประเภทของแผนนั้น นักวางแผนและนักวิชาการศึกษาหลายท่าน ได้แบ่งประเภท ของแผนแตกต่างกันออกไป ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 123) ได้จำแนกประเภท ของแผนออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. แผนระยะยาว (Long term Plan) หมายถึงแผนระยะที่มีระยะยาว 5-10 ปี

2. แผนระยะปานกลาง (Medium term Plan) หมายถึง แผนที่มีระยะเวลาปฏิบัติมากกว่า 1 ปี ตามปกติจะอยู่ในช่วง 3-5 ปี

3. แผนระยะสั้น (Short term Plan) หมายถึง แผนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติการประมาณ 1 ปี หรือน้อยกว่า

ธนู นวลเป้า (2558, หน้า 28) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของแผน แบ่งได้หลายประเภทและหลายลักษณะตามแนวคิดพื้นฐานของการแบ่ง คือ ตามระยะเวลา ตามระดับขององค์การ แบ่งตามขอบข่ายลักษณะของแผน และแผนประเภทหนึ่งที่ใช้ในการจัดการศึกษา คือ แผนที่มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ ซึ่งแผนที่สถานศึกษาได้จัดทำ มีการกำหนดเวลาเป็นแผนระยะกลาง และระยะสั้น ได้แก่ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี และกระบวนการทุกขั้นตอนต้องสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

กาญจนา ม่วงสิทธิ์ (2558, หน้า 21) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของแผน ในการแบ่งประเภท ไม่มีข้อสรุปที่ตายตัว ทั้งนี้แล้วแต่จะพิจารณาในแง่ใด จึงพอสรุปประเภทของแผน โดยอาศัยเกณฑ์การแบ่ง 2 ประเภท ดังนี้

1. แบ่งโดยอาศัยระดับของการวางแผนในองค์การ ซึ่งแบ่งกว้าง ๆ ได้ 2 ระดับ คือ
 - 1.1 ระดับสูง เรียกว่า แผนกลยุทธ์ หรือแผนยุทธศาสตร์
 - 1.2 ระดับต่ำ เรียกว่า แผนกลวิธี หรือแผนปฏิบัติการ
2. แบ่งโดยอาศัยระยะเวลาในการดำเนินการตามแผน ซึ่งแบ่งได้ 3 ระดับ คือ
 - 2.1 แผนระยะสั้น ระยะเวลา 1-2 ปี
 - 2.2 แผนระยะปานกลาง ระยะเวลา 3-7 ปี
 - 2.3 แผนระยะยาว ระยะเวลา 8-10 ปี

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (2566, หน้า 3-4) จำแนกประเภทของแผนตามระยะเวลา ไว้ดังนี้

1. แผนระยะสั้น (Short-Range Plan) คือ เป็นการวางแผนเพื่อให้ครอบคลุมและเป็นไปตามเป้าหมายปฏิบัติการหรือแผนปฏิบัติการที่วางไว้โดยปกติแผนระยะสั้นจะต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนระยะยาว ระยะเวลาสำหรับการวางแผนระยะสั้นมักเป็นช่วงเวลาของการดำเนินงานในปัจจุบัน ซึ่งถือเอาช่วงเวลาภายในเวลา 1 ปีเป็นเกณฑ์แผนระยะสั้นจะช่วยให้การบริหารการปฏิบัติงานประจำวันเป็นไปด้วยความราบรื่นเรียบร้อย

2. แผนระยะปานกลาง (Intermediate-Range Plan) คือ การวางแผนระยะปานกลาง จะครอบคลุมเวลาในการดำเนินงานตามแผนตั้งแต่ 1 ปี ถึง 5 ปีแผนระยะปานกลางจึงทำหน้าที่เป็นสื่อกลางประสานระหว่างแผนระยะยาวกับแผนระยะสั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรเป็นไปตามยุทธวิธี และเป้าหมายยุทธวิธีที่วางไว้บางครั้งองค์กรธุรกิจบางแห่ง อาจรวมเอาการวางแผนระยะสั้นและการวางแผนระยะปานกลางเข้าด้วยกัน โดยมีเป้าหมายในการทำกำไร ขององค์กรเป็นหลัก หรืออาจใช้วิธีวางแผนระยะปานกลางเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือสำหรับการขยายกิจการและขยายกำลังการผลิตโดยใช้ช่วงเวลา 1 ปีถึง 5 ปีเป็นเกณฑ์

3. แผนระยะยาว (Long-Range Plan) คือ เป็นการวางแผนในระดับกลยุทธ์โดยมีเป้าหมายเพื่อเชื่อมโยงการบริหารและการปฏิบัติการภายในองค์กรเข้ากับสภาวะแวดล้อมปกติการวางแผนระยะยาว จะคำนึงถึงอนาคตข้างหน้าไม่ต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไป

สรุปได้ว่า ประเภทของแผนนิยมจำแนกตามระยะเวลาโดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. แผนระยะสั้น มีระยะเวลา 1-2 ปี เป็นการวางแผนที่เป็นไปตามเป้าหมายปฏิบัติการหรือแผนปฏิบัติการที่วางไว้ โดยจะต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแผนระยะยาว
2. แผนระยะปานกลาง มีระยะเวลา 3-5 ปี เป็นการวางแผนที่ประสานแผนระยะสั้นกับแผนระยะยาว เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้
3. แผนระยะยาว มีระยะเวลา 5-10 ปี เป็นแผนในระดับกลยุทธ์ โดยคำนึงถึงอนาคตข้างหน้า

การดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี

การปฏิบัติงานขององค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละปี ต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ ให้ประสบความสำเร็จ มีผู้บริหารและนักวิชาการได้ให้ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี ไว้ ดังนี้

ธนู นวลเป้า (2558, หน้า 23) กล่าวว่า ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นแผนระยะสั้นที่มีระยะเวลาดำเนินงานภายใน 1 ปี เป็นแผนที่นำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานจริงตามกลยุทธ์ ประกอบด้วย โครงการ ตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือกิจกรรมผู้รับผิดชอบ โครงการ งบประมาณในการดำเนินงาน รายละเอียด และทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการ

กรรณาภรณ์ สุตหอม (2560, หน้า 12) กล่าวว่า ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนที่ย่อยหรือจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรโดยการกำหนดออกมาในรูปของโครงการ/กิจกรรม ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนในระดับชั้นสูงโดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายและกิจกรรมขององค์กรกำหนดไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการจัดสรรทรัพยากร และเวลาที่ใช้ในการทำงานเพื่อให้ผู้รับผิดชอบดำเนินงานภายในระยะเวลา 1 ปี

วรวิทย์ ขาวฟอง (2563, หน้า 17) กล่าวว่า ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนระยะสั้นที่กำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีที่หน่วยงานได้จัดทำขึ้นในแต่ละรอบปีการศึกษา เพื่อวางแผนใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานมีขอบเขตจำกัดเฉพาะด้าน และสอดคล้องกับแผนในระดับอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์กรกำหนดไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการบริหารจัดการภารกิจของหน่วยงาน ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและทำให้ผลการปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความหมายของแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนระดับปฏิบัติการที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานประจำปี ให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการที่ได้รับอนุมัติค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือได้รับอนุมัติให้ดำเนินการได้และเป็น

กรอบในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี เมื่อสิ้นปี งบประมาณ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานจริงในระยะเวลาสั้นๆ ช่วงมากใช้ 1 ปีการศึกษา

โครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปี

ได้มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการนำเสนอโครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนี้

อาภัสราภรณ์ กำลังทวี (2559, หน้า 21) กล่าวว่า องค์กรประกอบของการวางแผนได้ว่าการวางแผนมีสาระสำคัญ คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ มีการกำหนดเป้าหมาย การกำหนดทางเลือกรวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญ การกำหนดแนวทางปฏิบัติทั้งวิธีการดำเนินงาน การควบคุม กำกับ การตรวจสอบประเมินผล การแก้ปัญหาและความขัดแย้งระหว่างการวางแผนและระหว่างการปฏิบัติตามแผน

อมรรัตน์ อมรนาถ (2559, หน้า17) กล่าวว่า องค์กรประกอบของการวางแผนที่สำคัญมีดังนี้

1. การกำหนดจุดหมายปลายทาง (Ends) ที่ต้องการบรรลุ ซึ่งมีหลายระดับ คือ
 - 1.1 จุดมุ่งหมายหรือเป้าประสงค์ (Goals) เป็นการแสดงถึงความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาข้างหน้า ซึ่งมักจะมองในรูปของผลลัพธ์ (Outcomes) ในอนาคตกำหนดอย่างกว้าง ๆ
 - 1.2 วัตถุประสงค์ (Objective) เป็นองค์ประกอบที่เป็นผลมาจากการแปลงจุดหมาย (Goal) ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นเพื่อง่ายในการนำไปปฏิบัติ วัตถุประสงค์จึงเป็นการกำหนดผลลัพธ์ (Output) ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นอย่างกว้าง ๆ แต่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้
 - 1.3 เป้าหมาย (Targets) เป็นองค์ประกอบที่เป็นผลมาจากการแปลงวัตถุประสงค์ให้เป็นรูปธรรมในการปฏิบัติมากขึ้น เป้าหมายจึงเป็นการกำหนดผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนโดยจะกำหนดเป็นหน่วยนับที่วัดผลได้เชิงปริมาณ และกำหนดระยะเวลาที่จะบรรลุผลสำเร็จนั้นด้วย
2. วิธีการและกระบวนการ (Means and Process) เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์และกำหนดเป็นทางเลือก (Alternative) สำหรับเป็นแนวทางปฏิบัติหรือกลวิธี (Strategy) ให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ จากนั้นจะถ่ายทอดออกมาเป็นแผนงาน (Programs) และโครงการ (Projects) ที่เชื่อมโยงกัน โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลักคือ
 - 2.1 กลวิธีการปฏิบัติ หรือมาตรการ (Strategy) เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติให้บรรลุจุดหมาย (Ends) ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.2 แผนงาน (Programs) และโครงการ (Projects) เป็นการกำหนดแนวทางการกระทำที่เป็นรูปธรรมในการปฏิบัติมากขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปจะมีประเด็นในการเขียนที่ชัดเจนครอบคลุม และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ
3. ทรัพยากร (Resources) และค่าใช้จ่าย (Cost) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการวางแผนและการนำแผนไปปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งผู้วางแผนจะต้องระบุ

ให้ชัดเจนและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ “มีใช้เขียนแผนแบบวาดวิมานในอากาศ” หรือ “เขียนแผนแบบเพ้อฝัน”

4. การนำแผนไปปฏิบัติ (Implementation) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงกรรมวิธีในการตัดสินใจเลือกแผนงานและโครงการไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จตามจุดหมาย (Ends) ที่กำหนดไว้ ซึ่งขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยกลยุทธ์หลายอย่างทั้งกลยุทธ์ภายในองค์กรและกลยุทธ์ภายนอกองค์กร

5. การประเมินผลแผน (Evaluation) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงการตรวจสอบการควบคุมและการวัดผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้ทราบถึง ความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่องหรือข้อจำกัดของแผนนั้น ๆ เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนให้สามารถนำไปปฏิบัติได้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

คู่มือจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 (2560, หน้า 45) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมและบริบทของโรงเรียน เอกสารรายงานควมมีองค์ประกอบ ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย สภาพทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้งพื้นที่ทางภูมิศาสตร์เขตบริการ เขตการปกครอง สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองโอกาสและข้อจำกัดของโรงเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา เช่น ข้อมูลนักเรียน ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้อมูลอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ จุดแข็งและจุดอ่อนของโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ทิศทางการจัดการศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ การดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ เป้าประสงค์และเป้าหมายตัวชี้วัดความสำเร็จ ผลการดำเนินงานตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ผลการบริหารงบประมาณตามนโยบายการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเงินนอกงบประมาณ ผลงานที่ได้รับการยอมรับ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติหรือ Best Practice

ส่วนที่ 4 บทสรุป ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

กรรมการ สดหอม (2560, หน้า 15-16) กล่าวไว้ว่า โครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างน้อยประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนทั้งหมด

ส่วนที่ 2 ทิศทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์เป้าหมาย ผลผลิต ตัวชี้วัด

ส่วนที่ 3 โครงการ/กิจกรรม ประกอบด้วย วิธีการหรือแนวทางในการปฏิบัติ กำหนดวันเวลาสถานที่ ขั้นตอนหรือกิจกรรม งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ

ส่วนที่ 4 ภาคผนวกซึ่งประกอบด้วย ปฏิทินการปฏิบัติการ คำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการจัดทำแผน และแบบเสนอขอความคิดเห็นขอคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 (2566, หน้า 51) กล่าวไว้ว่า การจัดทำเค้าโครงเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปีประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ แนะนำโรงเรียนในภาพรวมโดยสรุป ประกอบด้วย ประวัติ ความเป็นมา ภารกิจ และปริมาณงานในปัจจุบัน รวมทั้งผลงานที่ประสบความสำเร็จ

ส่วนที่ 2 ทิศทางของสถานศึกษา นำวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ เป้าหมาย ผลผลิตหลัก และตัวชี้วัดความสำเร็จ จากแผนกลยุทธ์ โดยเป้าหมายและผลผลิตหลักกำหนดเป็น 1 ปีงบประมาณ ที่จัดทำแผนปฏิบัติการ

ส่วนที่ 3 รายละเอียด แผนงาน/งาน/โครงการและงบประมาณ

ส่วนที่ 4 การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน แสดงข้อมูลรายละเอียด ประกอบด้วย แผนหรือปฏิทินการติดตามประเมินผลงาน/โครงการ และรายงานผล รวมทั้งแผนหรือปฏิทินการใช้จ่ายเงินในแต่ละงวดและการรายงานผล

ส่วนที่ 5 การกำกับ ติดตามและรายงาน

สรุปได้ว่า โครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปีประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ทิศทางการพัฒนาของโรงเรียน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ เป้าหมายของโรงเรียน

ส่วนที่ 3 รายละเอียดการจัดสรรงบประมาณ โครงการ/กิจกรรม ผู้รับผิดชอบ ปฏิทินการดำเนินงาน

ส่วนที่ 4 รายละเอียดโครงการ/กิจกรรม ความเป็นมาและความสำคัญ ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ส่วนที่ 5 การกำกับติดตามผลการดำเนินงาน บทสรุปปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ รวมถึงภาคผนวก

กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

ขั้นตอนในกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของนักการศึกษา แต่ละหน่วยงานต่าง ๆ มีขั้นตอนแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

อมรรัตน์ อมรนาถ (2559, หน้า19) กล่าวไว้ว่า กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีประจำปีของโรงเรียนมี 3 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นวางแผน (Formulation of Plan)** เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดและเป็นขั้นตอนที่ยากที่สุดของกระบวนการวางแผนทั้งหมด กล่าวคือ ผู้บริหารต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 **การเตรียมแผน** เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารใช้ในการหาข้อมูลข่าวสาร รวบรวมข้อมูลที่จำเป็นทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อใช้ในการสนับสนุนการจัดทำ แผนงาน ในขั้นตอนนี้ ผู้บริหารต้องวิเคราะห์ความต้องการหรือความจำเป็นที่จะต้องมีแผนว่าเป็นแผนเกี่ยวกับอะไร ต้องการแก้ปัญหา หรือเสริมสร้างอะไรในจุดไหน ต้องหาข้อมูลตัวเลข หรือสถิติต่าง ๆ ที่จำเป็นมาสนับสนุนให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำแผน ซึ่งต้องผ่านประเมินผลแล้วว่าข้อมูลที่ได้มานั้นเป็นข้อมูลที่สำคัญกับแผนที่จะกำหนดสุดท้ายต้องสรุปและเตรียมหัวข้อกว้าง ๆ ของแผนไว้ เพื่อใช้ในการจัดทำแผนตามขั้นตอนต่อไป

1.2 การกำหนดแผน เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารลงมือปฏิบัติจริงในการร่างและเขียนแผนงานตามที่ตัวเองหรือหน่วยงานต้องการ ประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์แผนงานให้ชัดเจน มีรายละเอียดของแผน ซึ่งสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับความเป็นจริงหรือความต้องการที่จะมีแผนผลที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้แผน ตามกำหนดวิธีที่จะใช้ในการทำงานตามแผน กำลังคนงบประมาณที่จะปฏิบัติตามแผน และระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการดำเนินการตามแผน การกำหนดตัวผู้รับผิดชอบและรวมทั้งประเมินผลเพื่อปรับปรุงแผนงานให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.3 การขออนุมัติแผน หากเป็นผู้บริหารระดับต้น หรือกลาง เป็นต้น ตอนที่ลงมือปฏิบัติงานตามแผนจริง ซึ่งในส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับการควบคุม (Controlling) ให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามเป้าหมายของแผนที่ได้วางไว้ ซึ่งมีเทคนิคในการควบคุมให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผน

2. ขั้นปฏิบัติตามแผน (Implementation of Plan) เป็นการนำแผนที่กำหนดไว้แล้วไปปฏิบัติให้สำเร็จตามประสงค์ที่วางไว้ การที่แผนงานจะประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวผู้รับผิดชอบ

3. ขั้นประเมินผล (Evaluation of Plan) เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบว่า ผลการดำเนินงานจริงกับเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ มีความสอดคล้องกันหรือไม่ การดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไข เพิ่ม หรือเสริมในจุดใดบ้างโดยเฉพาะที่มีลักษณะต่อเนื่อง หรือแผนที่ใช้ระยะยาว เพื่อให้แผนงานในครั้งต่อไปมีความสมบูรณ์มากขึ้น การวางแผนงานควรมีแผนสำรองไว้ แผนสำรอง คือ การพิจารณาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานตามแผน แล้วกำหนดเป็นแผนสำรองไว้ แผนสำรองนี้มีประโยชน์มากในการดำเนินงาน เพราะเป็นการเตรียมพร้อมจะรับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

จันทรา หาแก้ว (2561, หน้า 6) กล่าวว่า กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีหลายขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. วิเคราะห์สภาพปัญหา ความจำเป็น เป้าหมายผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษา
3. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์
4. ทบทวนกลยุทธ์เพื่อปรับแผนงาน/โครงการ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษา
5. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อบริหารโครงการ/กิจกรรม
6. แจ้งให้ทุกกลุ่มทราบและพิจารณากลับกรองโครงการ/กิจกรรม
7. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากลับกรองโครงการ/กิจกรรม
8. จัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งระบุแผนงาน/โครงการ ที่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ
9. นำเสนอแผนปฏิบัติการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

10. มอบแผนปฏิบัติการให้กับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน และเผยแพร่ให้สถานศึกษาในสังกัดทราบ

11. ดำเนินการตามแผน

12. ติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน ปรับปรุงการดำเนินงาน

คู่มือการปฏิบัติงานเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2563, หน้า 11) ได้ให้แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไว้ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานเพื่อดำเนินการ

1.1 วิเคราะห์ศักยภาพ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT) โดย คณะทำงานมีหน้าที่วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis)

1.2 วิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับ กองกิจการนักศึกษา

1.3 วิเคราะห์ความต้องการ ความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

1.4 วิเคราะห์คู่แข่งชั้นสภาพการทำงาน

1.5 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย

เทคโนโลยีและนวัตกรรม

1.6 ประเมินความเสี่ยงในด้านการเงิน สังคม จริยธรรม กฎหมาย ข้อบังคับ

2. จัดประชุมสัมมนาผู้บริหารเพื่อร่วมกำหนดทิศทางของหน่วยงาน

2.1 กำหนดตำแหน่ง (Positioning) ของกองกิจการนักศึกษา โดยพิจารณา ข้อมูลจากการวิเคราะห์ SWOT

2.2 พิจารณาความเชื่อมโยงกับ แผนปฏิบัติการ 4 ปี

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายใน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ) เกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา) QS Ranking กรอบมาตรฐานอุดมศึกษา TQF

2.3 กำหนด/ทบทวน วิสัยทัศน์ประเด็นยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน

2.4 พิจารณาปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายโดยใช้เครื่องมือ Balanced Scorecard และกำหนดกลยุทธ์หลักในการมุ่งไปสู่ทิศทางที่กำหนด

3. คณะทำงานร่วมกัน

3.1 จัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategic Map)

3.2 จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการประจำปี

4. จัดประชุมสัมมนาผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4.1 พิจารณาแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategic Map) เพื่อสร้างความเข้าใจใน ยุทธศาสตร์

4.2 พิจารณา (ร่าง) แผนปฏิบัติการประจำปี

4.3 กำหนดแผนงาน/โครงการ ผลผลิต ผลลัพธ์ ทรัพยากรที่ใช้ซึ่งปฏิบัติได้ อย่างเป็นรูปธรรม

4.4 มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ

5. คณะทำงานปรับปรุง จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีฉบับสมบูรณ์

5.1 เสนอต่อที่ประชุม

5.2 เสนอต่อมหาวิทยาลัย

5.3 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เอกสารบนเว็บไซต์

6. การติดตามและประเมินผล โดยกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินการ

รอบ 6 เดือน 9 เดือน และ 12 เดือนและรายงานต่อผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา และมหาวิทยาลัยทราบ ต่อไป

วรวิทย์ ขาวฟอง (2563, หน้า 27) กล่าวไว้ว่า กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง เป็นขั้นตอนที่ต้องศึกษา นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด จัดหาข้อมูลและเก็บข้อมูลและสถิติต่าง ๆ ที่จำเป็น และการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผน รวมถึงประชุมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนเบื้องต้นแก่บุคลากร พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการ การวิเคราะห์ทรัพยากรและปริมาณงานของสถานศึกษา ศึกษาข้อมูล สภาพปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมายการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานและแนวทางแก้ไข ปัญหา

2. การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลสภาพปัญหาของโรงเรียนและนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มากำหนดเป็นนโยบาย และแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนโดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ โดยการวิเคราะห์โครงการและความเป็นไปได้ในแต่ละด้านว่ามีความซ้ำซ้อนกันอย่างไร รวมถึงในด้านการใช้ทรัพยากรและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของแต่ละโครงการ โดยการมีส่วนร่วมของคณะครู ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาในการเขียนแผนงาน/โครงการ รายละเอียดในการดำเนินงานจัดสรรงบประมาณ กำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ ระยะเวลาในการดำเนินงาน การจัดทำเอกสารคู่มือแผนปฏิบัติการประจำปี และร่วมกันวางแผนควบคุมกำกับติดตาม และขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

3. การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ หมายถึง เป็นขั้นตอนการนำโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีลงไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งการดำเนินการต้องมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และมีการบูรณาการโครงการที่มีความคล้ายคลึงกัน เพื่อให้สามารถถ่ายโอนทรัพยากรไปใช้กับโครงการอื่นที่เหมาะสม โดยมีผู้บริหารคอยควบคุมการเบิกจ่ายเงินและวัสดุอุปกรณ์รวมถึงให้การสนับสนุนและให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแผนงาน/โครงการจึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย และมีการรายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบหากพบปัญหาในการดำเนินงานควรมีการประชุมเพื่อหาวิธีแก้ไขปัญหาก็หรือปรับเปลี่ยนโครงการได้ทันที

4. การติดตามควบคุมและประเมินผล หมายถึง เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่มุ่งรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อเสนอให้ผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ได้ทราบเป็นระยะ ๆ โดยมีเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม โดยผู้รับผิดชอบโครงการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และอาจนำข้อมูลการกำกับติดตามและประเมินผลไปปรับปรุงวิธีการดำเนินงานหรือปรับเปลี่ยนเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับทรัพยากรหรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างปีและปีต่อไปได้ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์และก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตลอดจนการเรียนรู้ในองค์กรโดยดำเนินการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่ได้กับเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งในรูปผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า กระบวนการการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นขั้นตอนการเตรียมพร้อมในการดำเนินการจัดทำ โดยต้องศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงาน
2. ขั้นการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นขั้นตอนลงมือจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยอาศัยความร่วมมือมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
3. ขั้นการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการนำแนวทางโครงการ/กิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ นำไปดำเนินการให้เป็นไปตามที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปี
4. ขั้นการติดตามควบคุมและประเมินผล เป็นขั้นตอนการติดตามตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี โดยมีเครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน

ลักษณะแผนปฏิบัติการประจำปีที่ดี

ได้มีหน่วยงานทางการศึกษาและนักการศึกษากล่าวถึงลักษณะของแผนปฏิบัติการที่ดี ดังนี้

วชิราภรณ์ สีลาแยง (2557, หน้า 49) กล่าวว่าไว้ว่า ลักษณะที่ดีของการวางแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นกระบวนการดำเนินงานขององค์กรไว้ล่วงหน้าที่มีเป้าหมายชัดเจน เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารที่ถูกต้องเหมาะสมภายใต้สภาวะแวดล้อมที่สลับซับซ้อนในปัจจุบัน เพื่อให้การปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด ได้ประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่

กรรณาภรณ์ สุตหอม (2560, หน้า 17) กล่าวว่าไว้ว่า ลักษณะที่ดีของแผนปฏิบัติการประจำปี ควรเป็นแผนที่จัดทำโดยคณะบุคคล หรือในรูปคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน มีนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนสนองนโยบายของต้นสังกัดและมีความสอดคล้องกับแผนในระดับอื่น ๆ มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับและพัฒนา มีวิธีการดำเนินการ ขั้นตอนและบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ชัดเจน มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 (2560, หน้า 39) ระบุไว้ว่า ลักษณะของแผนปฏิบัติการที่ดี มีดังนี้

1. สามารถตอบสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในโรงเรียนหรือห้องเรียนได้
 2. มีวัตถุประสงค์ ละเอียดเป้าหมายตัวชี้วัดที่ชัดเจน สามารถดำเนินงาน และปฏิบัติงานได้
 3. รายละเอียดโครงการต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กัน กล่าวคือ วัตถุประสงค์ของโครงการต้องสอดคล้องกับหลักการและเหตุผล วิธีดำเนินการต้องสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ ละเอียดเป้าหมายตัวชี้วัดของโครงการด้วย
 4. รายละเอียดของโครงการเป็นลำดับขั้นตอน สามารถเข้าใจง่ายและง่ายต่อการปฏิบัติ
 5. เป็นโครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ สอดคล้องกับภารกิจหลัก
 6. โครงการกำหนดจากข้อมูลที่เป็นจริง และได้ผ่านการวิเคราะห์แล้ว
 7. โครงการมีระยะเวลาดำเนินการที่แน่นอน กล่าวคือ ต้องระบุวันเริ่มต้นโครงการกิจกรรม หรือวันสิ้นสุดโครงการ
 8. โครงการต้องมีตัวชี้วัดความสำเร็จสำหรับใช้วัดผลสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรมที่ทำ
 9. โครงการต้องได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรและด้านการบริหารจากผู้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม
 10. โครงการที่จัดทำขึ้นต้องมีรายละเอียดเนื้อหาสาระครบถ้วน ชัดเจนและจำเพาะเจาะจง สามารถตอบคำถามต่อไปนี้ได้
 - 10.1 โครงการอะไร หมายถึง ชื่อโครงการ
 - 10.2 ทำไมต้องทำโครงการนั้น หมายถึง หลักการและเหตุผล
 - 10.3 ทำเพื่ออะไร หมายถึง วัตถุประสงค์
 - 10.4 ทำอย่างไร ทำในปริมาณเท่าใด หมายถึง กิจกรรมหลัก และกิจกรรมดำเนินงาน
 - 10.5 ทำเมื่อใดและนานแค่ไหน หมายถึง ระยะเวลาดำเนินการ
 - 10.6 ใช้ทรัพยากรอะไร เท่าใดและได้จากไหน หมายถึง งบประมาณและทรัพยากรอื่น
 - 10.7 ใครทำ หมายถึง ผู้รับผิดชอบ
 - 10.8 ต้องทำกับใคร หมายถึง หน่วยงานหรือบุคคลที่ให้การสนับสนุน
 - 10.9 ทำได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ หมายถึง การประเมินผล
 - 10.10 เกิดอะไรขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ หมายถึง เป้าหมายเชิง ปริมาณและคุณภาพ
 - 10.11 มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ หมายถึง ข้อเสนอแนะ
- สรุปได้ว่า ลักษณะแผนปฏิบัติการประจำปีที่ดี ต้องมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อตอบสนองนโยบายของโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด โดยมี

ความยืดหยุ่นในการปรับแก้ไขได้และเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และมีคุณภาพในการนำไปสู่การปฏิบัติ

ประโยชน์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

ประโยชน์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ได้มีนักการศึกษา และนักวิชาการกล่าวถึงดังนี้

วชิราภรณ์ สีลาแยง (2557, หน้า 46) กล่าวว่า ประโยชน์ของการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ถ้าทุกหน่วยงานหรือองค์กรได้ให้ความสำคัญในการที่จะดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีและดำเนินการตามขั้นตอนของแผนปฏิบัติการประจำปี จะทำให้องค์กรมีการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบขั้นตอน งานมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมาก แผนปฏิบัติการประจำปีจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งต่อการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 (2560, หน้า 2) กล่าวว่า

1. โรงเรียนมีทิศทางและแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปีงบประมาณหรือปีการศึกษา ที่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
2. ผู้บริหารโรงเรียน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องใช้แผนเป็นเครื่องมือในการควบคุมกำกับติดตามในการใช้งบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. โรงเรียนมีแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการระบบคุณภาพตามแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา (2567, หน้า 2) กล่าวว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากแผนปฏิบัติการ ได้แก่

1. สถานศึกษามีทิศทางและแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาที่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
2. ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องใช้แผน เป็นเครื่องมือในการควบคุม กำกับ ติดตามในการใช้งบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. สถานศึกษามีแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการระบบคุณภาพตามแนวทางการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แผนปฏิบัติการประจำปีนั้นมีประโยชน์ในการเป็นเครื่องมือในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ได้ผลคุ้มค่า และทำให้การปฏิบัติงานมีระบบ ขั้นตอนและระยะเวลา สถานที่ที่ชัดเจน และทำให้เกิดการร่วมมือกันทุกฝ่ายช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

การดำเนินงานใด ๆ ย่อมเกิดปัญหาและมีอุปสรรคได้เสมอ เพราะการทำงานจำเป็นต้องประสานกับหน่วยงานและบุคคลหลายฝ่าย เช่นเดียวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ย่อมต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคไม่ให้เป็นไปตามแผนดำเนินการต่อไปได้ ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการนำเสนอปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนี้

ประกาศ ไซยมี (2560, หน้า 25-27) กล่าวไว้ว่า ประเด็นข้อบกพร่องจากการตรวจเยี่ยมและนิเทศสถานศึกษาก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1/2555 มีประเด็นข้อบกพร่อง และข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในปีปัจจุบันใช้เทคนิคคัดลอกไฟล์มาจากปีที่แล้วในประเด็นนี้ตรวจพบว่าเมื่อนำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ผ่านมาเปรียบเทียบกับของปีปัจจุบันโดยใช้เทคนิคคัดลอกไฟล์มาจากปีที่แล้ว จากการกระทำดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดทำแผนไม่ได้เกิดขึ้นตามกระบวนการของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หากแต่เกิดจากการจัดทำโดยคน ๆ เดียวทั้งแผน ซึ่งการกระทำเช่นนี้ไม่เกิดผลดีต่อการบริหารสถานศึกษาเลยเพราะแผนปฏิบัติการประจำปี จะต้องเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของคณะทำงานที่ร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนา การวิเคราะห์กลยุทธ์ของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดแล้วแปลงกลยุทธ์ไปสู่แผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นสำคัญ

2. การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีใช้เทคนิคคัดลอกไฟล์มาจากสถานศึกษาอื่นในประเด็นนี้ตรวจพบว่า มีข้อความบางข้อความที่ปรากฏชื่อของสถานศึกษาอื่น ซึ่งมีชื่อของสถานศึกษาเจ้าของแผนนั้น แม้จะคาดได้ว่าแผนงานโครงการที่จัดทำขึ้นอาจเป็นโครงการที่ดีก็ตาม แต่ก็อาจไม่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้น แผนของสถานศึกษาใดก็ควรเกิดขึ้นจากการจัดทำของคณะทำงานจัดทำแผนของสถานศึกษานั้น

3. ไม่มีการนำข้อมูล สารสนเทศที่จำเป็นมาลงในองค์ประกอบของแผนข้อมูล สารสนเทศที่จำเป็นได้แก่

3.1 ข้อมูลอัตราากำลังครู บุคลากร ที่ระบุรายละเอียดที่จะต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และข้อมูลความขาดแคลนอัตรากำลัง หรือความต้องการบุคลากรสาขาใด

3.2 ข้อมูลอาคารเรียน อาคารประกอบที่แสดงถึงสภาพการใช้ประโยชน์ และความต้องการ หรือความขาดแคลน

3.3 ข้อมูลแสดงจำนวนนักเรียน และการจัดห้องเรียน ที่แสดงสภาพปัญหาความขาดแคลนในเรื่องต่าง ๆ เช่น ข้อมูลเด็กยากจนขาดแคลนเครื่องแบบ ขาดแคลนเครื่องเขียน-แบบเรียน ขาดแคลนอาหารกลางวัน ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ

3.4 ข้อมูลแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา

3.5 ข้อดีเด่นของสถานศึกษา

3.6 สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาเรียงตามลำดับความสำคัญข้อมูล สารสนเทศดังกล่าวข้างต้นถือได้ว่าเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สถานศึกษาจะต้องจัดเก็บและจัดกระทำเป็น สารสนเทศของสถานศึกษา เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

4. ไม่มีการนำปัญหาของสถานศึกษาไปใช้ในการวางแผนในประเด็นนี้พบว่าไม่มีการระบุไว้ในองค์ประกอบใดของแผนว่า จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นสถานศึกษาจะใช้กลยุทธ์โครงการอะไรมาแก้ปัญหา หรือไม่มียางานว่าจากปัญหาที่เกิดขึ้นสถานศึกษาได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ด้วยวิธีอะไร ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัญหาที่เป็นแค่ปัญหาแต่ไม่ใช่ปัญหาเชิงพัฒนา เมื่อการพัฒนา

สถานศึกษาไม่ได้เริ่มต้นจากปัญหา หรือการวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาสถานศึกษาจึงไม่เกิด หรืออาจกล่าวได้ว่า ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข

5. ไม่มีประมาณการรายรับ - รายจ่ายประจำปีของสถานศึกษา ในประเด็นนี้พบว่าสถานศึกษาไม่ได้ระบุแหล่งที่มาของงบประมาณ และประมาณการรายจ่ายประจำปีของสถานศึกษา มีเพียงแต่ระบุไว้ในรายละเอียดของโครงการเท่านั้น จึงไม่ทราบว่าแต่ละโครงการนั้นได้งบประมาณมาจากที่ใด จำนวนเท่าใด ในประเด็นนี้สถานศึกษาจะต้องระบุที่มาของงบประมาณ หรือที่เรียกว่า ประมาณการรายรับ เช่น เงินอุดหนุนรายหัวระดับก่อนประถมศึกษาเงินอุดหนุนรายหัวระดับประถมศึกษา เงินอุดหนุนรายหัวระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เงินอุดหนุนรายหัวระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เงินอุดหนุนโครงการเรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ เงินสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และเงินบริจาคอื่น ๆ ในการคำนวณงบประมาณที่เป็นเงินอุดหนุนรายหัว ให้ใช้ข้อมูลพื้นฐาน ณ วันที่ 10 มิถุนายน ของปีการศึกษาที่ผ่านมา ดังนั้น ในตารางแสดงข้อมูลจำนวนนักเรียนก็ควรมีสอดคล้อง ข้อมูลพื้นฐาน ณ วันที่ 10 มิถุนายน ของปีการศึกษาที่ผ่านมาด้วย เพื่อความสะดวกในการคิดคำนวณ และงบประมาณทั้งหมดในปีปัจจุบันจะเป็นต้นทุนในการคำนวณประมาณการรายจ่ายประจำปีของสถานศึกษาด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงต้องลงรายละเอียดทั้งประมาณการรายรับ และประมาณการรายจ่าย

6. ไม่มีการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมาจะสะท้อนให้เห็นจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษาเป็นข้อมูลแสดงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษา ประเด็นที่ควรสรุป ได้แก่

6.1 จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ได้รับการจัดการศึกษารวมเท่าใด เพิ่มขึ้นหรือลดลงมีนักเรียนซ้ำชั้นหรือไม่

6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยรวม

6.3 โครงการเด่น The Best Practices

6.4 ผลงานของครูและนักเรียนที่น่าภาคภูมิใจ

6.5 จุดด้อยของสถานศึกษาที่ควรได้รับการพัฒนา

7. ไม่มีลายมือชื่อของผู้เสนอโครงการ ผู้เห็นชอบโครงการ และผู้อนุมัติโครงการ ในประเด็นนี้ คณะผู้จัดทำแผนควรตรวจสอบให้ดี เดี่ยวจะกลายเป็นว่าแผนนี้ไม่ผ่านสายตาของผู้บริหารสถานศึกษาเลยแล้วจะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างไร

8. ไม่มีหลักฐานการบันทึกความเห็นชอบให้ใช้แผนปฏิบัติการประจำปีของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนนำแผนไปสู่การปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำแผนนั้นเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกครั้ง และให้มีหลักฐานปรากฏท้ายเล่มด้วย

กรณีการณ์ สุตหอม (2560, หน้า 31) กล่าวว่าไว้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี มีประเด็นที่สอดคล้องกัน คือ ผู้บริหารไม่ได้บริหารงานแบบ มีส่วนร่วมโดยบุคลากรในหน่วยงานไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไม่เปิดโอกาสให้บุคลากรใช้ดุลยพินิจในการปรับเปลี่ยนแผน และบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจไม่พอเพียงเกี่ยวกับการวางแผน มีศรัทธาในการวางแผนน้อย จึงหลีกเลี่ยงที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี อีกทั้งสถานศึกษาไม่ได้จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

สรุปได้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอนการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งสามารถแบ่งปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีไว้ใน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.1 ไม่มีการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาตามภารกิจของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

1.2 ไม่มีการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.3 ไม่มีการศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เช่นกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.4 ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.5 ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.6 ไม่มีการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา

1.7 ไม่มีการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.8 ไม่มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่

1.9 ไม่มีการคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรในอนาคต

1.10 ไม่มีการกำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2. ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.1 ไม่มีการวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางและผลผลิตของโครงการ

2.2 ครูผู้รับผิดชอบไม่มีความรู้ ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.3 ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ

2.4 ขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน

2.5 จัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน

2.6 ไม่มีการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี

2.7 ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

2.8 ขาดการประสานงานที่ดี

2.9 ไม่มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

2.10 ไม่มีแนวทางการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.11 ไม่มีปฏิทินการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ

2.12 ไม่มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี

2.13 ไม่มีการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

3. ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

3.1 ไม่มีการมอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร

3.2 ไม่มีการประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

3.3 ครูผู้รับผิดชอบโครงการขาดความรู้ความเข้าใจในแผนงาน/โครงการที่

รับผิดชอบ

3.4 ไม่ดำเนินงานหรือโครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี

3.5 สถานศึกษาใช้จ่ายทรัพยากรไม่ตรงตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

3.6 ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า

3.7 ไม่มีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตามแผนปฏิบัติการ

3.8 ไม่มีการบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร

3.9 ไม่มีการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร

3.10 ขาดการแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะและมี

การประเมินและปรับปรุงโครงการ

4. ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

4.1 ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูป

คณะกรรมการ

4.2 ไม่มีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับ

เป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม

4.3 บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม

4.4 ไม่มีการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

4.5 ไม่มีการสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการ

ดำเนินงานไม่ครบถ้วน

4.6 ไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

และสาธารณชนได้รับทราบ

4.7 ไม่มีการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้ง

ต่อไป

4.8 สถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ

4.9 ครูผู้รับผิดชอบขาดความเข้าใจในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ

บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจหลักในด้านการส่งเสริมสนับสนุนและบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบ 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองกำแพงเพชร อำเภอพรานกระต่าย อำเภอโงะงาม อำเภอลานกระบือ และอำเภอโกสัมพีนคร

ภารกิจอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานในสังกัดรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไบบงค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่ไม่ได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ปี (พ.ศ.2566 – 2570) ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้

วิสัยทัศน์

ผู้เรียนมีความปลอดภัย ได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยหลักธรรมาภิบาล

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ และสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
3. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21
4. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาจังหวัด และประเทศ
5. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบท

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ และสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาเพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. สถานศึกษามีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้รับโอกาสและบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
3. ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตร มีทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 และมีขีดความสามารถในการแข่งขัน
4. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาของจังหวัด และประเทศ
5. สถานศึกษาบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบท

นโยบายและจุดเน้น เพื่อการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ ปีการศึกษา 2567
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 กำหนดนโยบาย ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2567 ดังนี้

ด้านที่ 1 การส่งเสริมการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

จุดเน้นที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา คุณภาพระดับดีขึ้น

จุดเน้นที่ 2 ส่งเสริมการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คุณภาพระดับดีขึ้น

จุดเน้นที่ 3 พัฒนาคุณภาพและทักษะวิชาการของนักเรียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาคุณภาพและทักษะวิชาการของนักเรียน

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาคุณภาพและทักษะวิชาการของนักเรียน คุณภาพระดับดีขึ้น

ด้านที่ 2 การส่งเสริมการบริหารงานงบประมาณในสถานศึกษา

จุดเน้นที่ 4 ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี คุณภาพระดับดีขึ้น

จุดเน้นที่ 5 ส่งเสริมงานการเงินและพัสดุในสถานศึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินการงานการเงินและพัสดุในสถานศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินการงานการเงินและพัสดุในสถานศึกษา

คุณภาพระดับดีขึ้น

ด้านที่ 3 การส่งเสริมการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา

จุดเน้นที่ 6 ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล คุณภาพ
ระดับดีขึ้นไป

จุดเน้นที่ 7 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา คุณภาพระดับดีขึ้นไป

ด้านที่ 4 การส่งเสริมด้านการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษา

จุดเน้นที่ 8 ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสถานศึกษา
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของ
สถานศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของ
สถานศึกษา คุณภาพระดับดีขึ้นไป

จุดเน้นที่ 9 ส่งเสริมการสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนส่งเสริมการสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำ
ทางการศึกษา

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนส่งเสริมการสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำ
ทางการศึกษา คุณภาพระดับดีขึ้นไป

จุดเน้นที่ 10 ส่งเสริมการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนส่งเสริมการจัดระบบการบริหารและพัฒนา
องค์กร

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนส่งเสริมการจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
คุณภาพระดับดีขึ้นไป

ด้านที่ 5 การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด

จุดเน้นที่ 11 ส่งเสริมการดำเนินงานตามนโยบายจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนดำเนินงานตามนโยบายจุดเน้นของหน่วยงานต้น
สังกัด

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนดำเนินงานตามนโยบายจุดเน้นของหน่วยงานต้น
สังกัด คุณภาพระดับดีขึ้นไป

จุดเน้นที่ 12 ส่งเสริมการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน (Quick Win)
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ร้อยละ 100 ของโรงเรียนส่งเสริมการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน (Quick Win)

2. ร้อยละ 80 ของโรงเรียนส่งเสริมการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน (Quick Win) คุณภาพระดับดีขึ้นไป

จากข้อมูลที่กำลังมาข้างต้นทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา ได้มีการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในด้านการจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคง การพัฒนาคุณภาพและทักษะวิชาการของนักเรียน การส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ งานบริหารงานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล ส่งเสริมการสร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาจังหวัด และประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ผลการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยในประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน พบว่ามีงานวิจัยที่น่าสนใจและเกี่ยวข้อง ดังนี้

ชไมพร ลักขร (2558) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ธนู นวลเป่า (2558) ได้วิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่าสภาพการบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการทุกด้าน ทั้งการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุง โดยส่วนมากที่สุด มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมาคือ มีการเตรียมการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และส่วนน้อยที่สุดมีการดำเนินการแผนแพร่ผลการตรวจสอบและประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปี ปัญหาการบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก โดยภาพรวมและทุกด้าน ทั้งการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุง อยู่ในระดับน้อย ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น คือ ด้านการวางแผน รองลงมาได้แก่ ด้านการตรวจสอบ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย

น้อยกว่าด้านอื่น คือ ด้านการปรับปรุง ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีเพียงด้านเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น คือ ด้านผู้บริหาร รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น คือ ด้านเศรษฐกิจ

กรรณาภรณ์ สุตหอม (2560) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา พบว่าการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและวุฒิการศึกษาของครู พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และปัญหาการมีส่วนร่วมของครู ได้แก่ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจและไม่สนใจศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีแบบมีส่วนร่วม สถานศึกษาไม่ได้เผยแพร่ผลการกำกับติดตามแผนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและครูไม่นำผลมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผน ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาได้แก่ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจพร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูร่วมกันวางแผนปฏิบัติการประจำปีและกระตุ้นให้ครูร่วมกันพัฒนาโครงการใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับปัญหาของสถานศึกษา

กนิษฐา สุภาศรี (2561) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตียนอาจ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คือ โรงเรียนมีการเตรียมข้อมูลสารสนเทศ วิเคราะห์นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อจัดทำโครงการ โดยการจัดสรรงบประมาณตามความสำคัญของโครงการ มีปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คือ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการไม่ครอบคลุม ไม่มีการนำผลการประเมินโครงการมาใช้ในการวางแผนปีต่อไป และครู บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการทำแผนปฏิบัติการประจำปีและการเขียนโครงการ ไม่ได้ดำเนินการตามปฏิทินการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ให้เกิดความคุ้มค่าและคุ้มค่า แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คือ โรงเรียนควรมีกิจกรรม ดังนี้ อบรมให้ความรู้ครู บุคลากรเกี่ยวกับการทำแผนปฏิบัติการประจำปี การเขียนโครงการ ขั้นตอนการเบิกจ่ายทางการเงิน และพัสดุ การสร้างเครื่องมือในการประเมินโครงการ โดยมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานให้เกิดความคุ้มค่าคุ้มค่า มีการนำผลการประเมินโครงการมาใช้ในการปรับปรุงแผนปฏิบัติการในปีต่อไป

อรอมล โคกะทิง และคณะ (2565) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่าสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินงานทั้งหมด 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี ขั้นที่ 2) ประเมินการรายรับของสถานศึกษา ขั้นที่ 3) ประเมินการรายจ่ายของสถานศึกษา ขั้นที่ 4) วิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ และ ขั้นที่ 5) การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ 2) แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ดำเนินงานทั้งหมด

5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปีตามหลักธรรมาภิบาล ขั้นที่ 2) ประเมินการรายรับของสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ขั้นที่ 3) ประเมินการรายจ่ายของสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ขั้นที่ 4) วิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ตามหลัก ธรรมาภิบาล และ ขั้นที่ 5) การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการตามหลักธรรมาภิบาล

3) ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า ในการร่วมสนทนากลุ่มซึ่งทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้

งานวิจัยต่างประเทศ

ผลการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่างประเทศในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน พบว่างานวิจัยที่น่าสนใจและเกี่ยวข้อง ดังนี้

จาคอบเซน (Jacobsen, 1979) ศึกษากระบวนการวางแผนระยะยาว ของศึกษาธิการในมลรัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติการด้านการวางแผนกับความรู้ความเข้าใจในเทคนิคการวางแผนกับอายุ การศึกษา ประสบการณ์ ขนาดของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ และความมั่นคงในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ศึกษาธิการในชุมชนขนาดใหญ่ และศึกษาธิการที่มีวุฒิปริญญาเอก มีความรู้ในเทคนิคการวางแผนระยะยาว แผนปฏิบัติการและกำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับ มากกว่าศึกษาธิการในชุมชนขนาดกลาง ขนาดเล็กและศึกษาธิการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาเอกอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนศึกษาธิการในชุมชนที่มีอัตรากำลังเพียงพอ จะมีความรู้ด้านเทคนิคการวางแผนระยะ ยาวสูงกว่าศึกษาธิการในชุมชนที่ขาดอัตรากำลัง ในด้านอายุและประสบการณ์ในการทำงาน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับความรู้ การปฏิบัติ และการกำหนดสิ่งที่คาดว่าจะได้รับในการวางแผนระยะยาวและ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างชุมชนที่มีการบรรจุครูคงที่กับการวางแผนปฏิบัติการตามแผน และการกำหนดผลที่คาดว่าจะได้รับในการวางแผน ระยะยาว

ปีเตอร์สัน (Peterson, 1977) ได้ทำการวิจัยกรณีศึกษาการใช้งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของรัฐฮาวายและรัฐวอชิงตัน ของสหรัฐอเมริกา พบว่าแสดงประเด็นและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องในการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้กับภาพรวม ที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มีประเด็นครอบคลุมการพัฒนามาตรการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน การบูรณาการและการวิเคราะห์ มาตรการเชิงปริมาณกับเชิงคุณภาพ มาตรการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับการตรวจสอบความรับผิดชอบ (Responsibility Accounting) และการยอมรับทางกฎหมาย

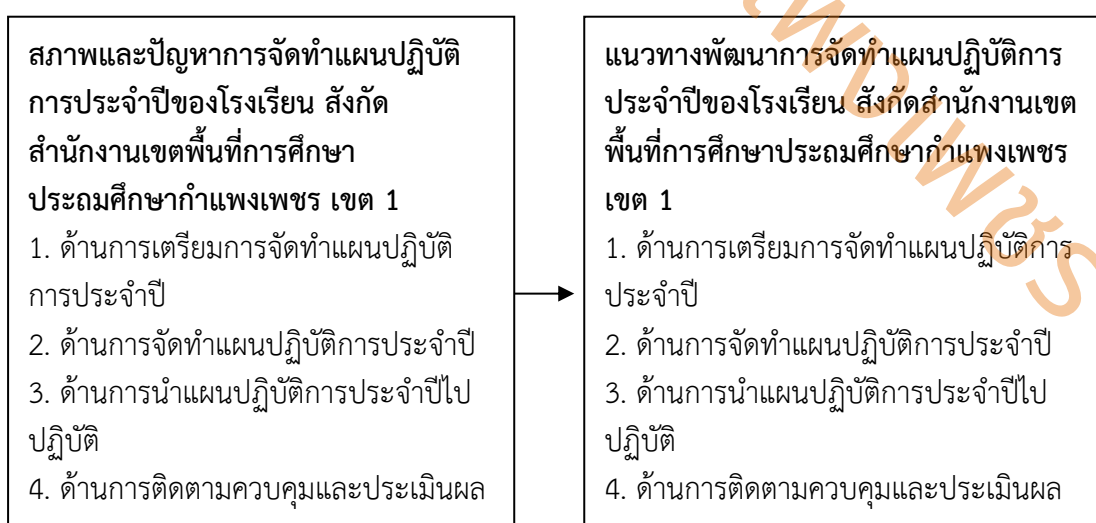
จงแมนส์ เบแมนส์ และเบจาร์ด (Jongmans, Biemans, & Beijaard, 1998) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนนโยบายของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือครู 1,079 คน จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยผู้วิจัยได้จำแนกครูออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครูซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนมาก และกลุ่มครูซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนน้อย ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มครูซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนมากมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายของโรงเรียนมากกว่ากลุ่มครูซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนน้อย

เฮ็ค และหวัง (Heck & Wang, 2001) ได้ศึกษาผลของการวางแผนนโยบายเพิ่มประสิทธิภาพของนักเรียนในโรงเรียนที่มีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงโดยให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจวางแผนนโยบายเกี่ยวกับความต้องการและจำเป็นของนักเรียน และในด้านการเลือกแนวการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาปรับปรุงนักเรียน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันกับผลสำเร็จของการดำเนินการตามแผนนโยบาย

จากการศึกษางานวิจัยของนักวิจัยต่างประเทศ พบว่า การดำเนินการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียนทั้งสี่ด้าน คือ ด้านการเตรียมการวางแผน ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามและประเมินผล จะเห็นได้ว่าสาเหตุของปัญหามาจากโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนอย่างจริงจัง ผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความสำคัญในการวางแผนการไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการมีส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนมากน้อยตามความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการวางแผนที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 เพื่อจะทราบถึงปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการนา แผนปฏิบัติการประจำปี ไปปฏิบัติ แล้วนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนางานด้านการนาแผนไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาการวางแผนการจัดการศึกษาและการนาไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งหาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 และได้ศึกษากระบวนการในการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังรูปภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยมีขั้นตอนการดำเนินวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 203 คน ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 203 คน คน รวมทั้งสิ้น 406 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607–610) ได้ กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 198 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 99 คน ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 99 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตารางที่ 1 แสดงการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้รับผิดชอบ	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้รับผิดชอบ	รวม
	สถานศึกษา	ขอรับการ จัดทำแผน		สถานศึกษา	ขอรับการ จัดทำแผน	
เมืองกำแพงเพชร	83	83	166	41	41	82
พรานกระต่าย	44	44	88	21	21	42
ไทรงาม	29	29	58	14	14	28
ลานกระบือ	29	29	58	14	14	28
โกสัมพีนคร	18	18	36	9	9	18
รวม	203	203	406	99	99	198

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, 2566)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือแบบสอบถามการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ใช้ในการสอบถามผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 198 คน ประเด็นในการสอบถามได้มาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
2. ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
3. ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ
4. ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Multiple Choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิดกำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ โดยมีค่าดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121)

เกณฑ์ในการให้คะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดค่าระดับคะแนนดังนี้

- ระดับคะแนน 5 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- ระดับคะแนน 4 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในระดับมาก
- ระดับคะแนน 3 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ (Multiple Response) โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ โดยเลือกคำตอบจากคำตอบที่กำหนดให้หลายคำตอบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และจัดทำเป็นเครื่องมือดำเนินการเก็บข้อมูลในการหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำเนินการสร้างงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการสร้างข้อคำถาม
2. จัดทำแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบข่ายของการวิจัย เสนอต่อปรีชาการค้นคว้าอิสระเพื่อพิจารณาตามความเหมาะสม และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระตรวจสอบและให้เป็นข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงให้เหมาะสมหลังจากนั้นจึงได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย
 - 3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ขวัญมัน ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - 3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัย วัฒนผลและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - 3.3 นางสาวกัญจน์ณัฐ เกษธีระกุล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
 - 3.4 นายวิสันต์ พันกาศ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านลำมะโกรก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
 - 3.5 นางสาวเบญจนาถ อมรประสิทธิ์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการโรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
4. นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยในข้อคำถามได้กำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็น 3 ระดับ คือ สอดคล้อง = +1 ไม่แน่ใจ = 0 และไม่สอดคล้อง = -1 โดยหาค่า IOC ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป สำหรับเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 จากนั้นนำ

แบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระอีกครั้ง

5. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงจากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.979

6. นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในระบบ AMSS++ โดยแนบรายชื่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามผ่านทางออนไลน์ QR Code ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นในรูปแบบ Google Form

3. ผู้วิจัยติดตาม รวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง โดยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 81.31

4. นำข้อมูลที่รวบรวมมาตรวจสอบเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

2. ข้อมูลสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่ได้จากแบบสอบถามการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 121) โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดอันดับความสำคัญของประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ความถี่และร้อยละ นำมากำหนดเป็นเครื่องมือเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลด้านแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ตามกระบวนการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ผู้ให้ข้อมูล

เพื่อหาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยพิจารณาถึงประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 13 คน
2. นักวิชาการทางการศึกษา ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามกรอบแนวคิดในการสัมภาษณ์โดยนำผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานมากำหนดเป็นกรอบแนวคิด ครอบคลุมแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2. นำผลแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีระดับการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดหรือมีค่าเฉลี่ยต่ำ 3 ลำดับในแต่ละด้าน

3. นำผลแบบสอบถามมีหลายคำตอบให้เลือก ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในแต่ละด้าน ข้อที่มีความถี่ของปัญหามากที่สุด

4. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยนำข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ในประเด็นสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มาวิเคราะห์ เพื่อสรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

5. นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหาพิจารณาความถูกต้อง

6. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อดำเนินการในลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน และผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองโดยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ไว้ล่วงหน้า

2. ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้สัมภาษณ์ล่วงหน้าก่อนไปสัมภาษณ์ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบแนวคำถามและเตรียมการตอบ

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ และจดบันทึกด้วยตนเอง และบันทึกเทป

4. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ให้ครบทุกคนตามจำนวนที่ต้องการเพื่อเตรียมไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปโดยวิเคราะห์ตามแบบบันทึกผล การวิเคราะห์เนื้อหาในเอกสารในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ผู้วิจัยสรุปแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ตามประเด็นที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในเอกสารตามประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และจัดอันดับความสำคัญ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา รวมทั้งหมด 198 คน สามารถเก็บข้อมูลมาได้ 161 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.31 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามเกี่ยวกับเพศ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	66	40.99
หญิง	95	59.01
รวม	161	100.00
2. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม		
ผู้บริหารสถานศึกษา	69	42.86
ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	92	57.14
รวม	161	100.00
3. อายุ		
24 – 30 ปี	26	16.15
31 – 40 ปี	60	37.27
41 – 50 ปี	42	26.09
51 ปีขึ้นไป	33	20.49
รวม	161	100.00
4. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง		
ต่ำกว่า 5 ปี	62	38.51
5 – 10 ปี	59	36.64
11 – 15 ปี	23	14.29
16 – 20 ปี	6	3.73
20 ปีขึ้นไป	11	6.83
รวม	161	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.01 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 40.99 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.86 ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี คิดเป็นร้อยละ 57.14 มีอายุระหว่าง 24-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.15 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.27 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.09 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20.49 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็น ร้อยละ 38.51 ประสบการณ์ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.64 ประสบการณ์ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.29 ประสบการณ์ 16-20 ปี คิดเป็น ร้อยละ 3.73 มากกว่า 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.83

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้ ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ปรากฏดังตารางที่ 3 - 7

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในภาพรวม

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.47	0.60	มาก
2	ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.48	0.63	มาก
3	ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ	4.47	0.65	มาก
4	ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล	4.28	0.74	มาก
รวมเฉลี่ย		4.44	0.65	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าภาพรวมสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด พบดังนี้ ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.63) รองลงมา ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.60) ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.65) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.74)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี				
1	สถานศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาตามภารกิจของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	4.47	0.62	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2	สถานศึกษาประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.52	0.57	มากที่สุด
3	สถานศึกษาศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.48	0.51	มาก
4	สถานศึกษาให้ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.39	0.70	มาก
5	สถานศึกษาศึกษาข้อมูลในการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.45	0.67	มาก
6	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.57	0.52	มากที่สุด
7	สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา	4.50	0.53	มาก
8	สถานศึกษานำผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มาวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน	4.31	0.72	มาก
9	สถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	4.34	0.71	มาก
10	สถานศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่	4.50	0.53	มาก
11	สถานศึกษาคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรในอนาคต	4.42	0.54	มาก
12	สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.68	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.47	0.60	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.47) รองลงมา สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการ

ประจำปี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.52) สถานศึกษาประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.57) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษานำผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มาวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.72)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี				
1	สถานศึกษาวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับนโยบายทิศทางและผลผลิตของโครงการ	4.51	0.51	มากที่สุด
2	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ	4.63	0.49	มากที่สุด
3	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน	4.61	0.49	มากที่สุด
4	สถานศึกษาจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี	4.52	0.54	มากที่สุด
5	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ ครอบคลุมแหล่งเงินทุกประเภท	4.55	0.55	มากที่สุด
6	สถานศึกษาให้คณะครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี	4.25	0.88	มาก
7	สถานศึกษาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน	4.54	0.52	มากที่สุด
8	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้เรื่องการใช้ทรัพยากร	4.53	0.53	มากที่สุด
9	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้เรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	4.52	0.56	มากที่สุด
10	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการ	4.51	0.58	มากที่สุด
11	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนในแต่ละแผนงานและโครงการได้อย่างพอเพียง	4.29	0.75	มาก
12	สถานศึกษาจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี	4.32	0.72	มาก
13	สถานศึกษาวางแผนควบคุม กำกับติดตามและนิเทศการปฏิบัติงาน	4.40	0.68	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
14	สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.80	0.40	มากที่สุด
15	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์เผยแพร่แผนปฏิบัติการประจำปีให้กับคณะครูผู้ปกครองนักเรียน และสาธารณชนทราบ	4.26	0.86	มาก
เฉลี่ยรวม		4.48	0.63	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.40) รองลงมา สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.49) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษาให้คณะครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.88)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ				
1	สถานศึกษามอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร	4.65	0.49	มากที่สุด
2	สถานศึกษากำหนดปฏิทินการปฏิบัติของแต่ละโครงการ/กิจกรรม	4.33	0.83	มาก
3	สถานศึกษาประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	4.37	0.66	มาก
4	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.58	0.51	มากที่สุด
5	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรร่วมกันในบางโครงการ	4.59	0.51	มากที่สุด

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6	สถานศึกษาบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร	4.60	0.50	มากที่สุด
7	สถานศึกษาถ่ายโอนทรัพยากรไปใช้ในโครงการอื่นเพื่อความเหมาะสมในด้านทรัพยากรหลังจากการดำเนินการ	4.52	0.60	มากที่สุด
8	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร	4.49	0.60	มาก
9	สถานศึกษาแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและปรับปรุงโครงการ	4.27	0.81	มาก
10	สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนโครงการตามทรัพยากรและสถานการณ์	4.50	0.59	มาก
11	สถานศึกษาดำเนินโครงการ/กิจกรรม เป็นไปตามเวลาที่กำหนด	4.30	0.79	มาก
เฉลี่ยรวม		4.47	0.65	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษามอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49) รองลงมา สถานศึกษาบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) สถานศึกษาใช้ทรัพยากรร่วมกันในบางโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.51) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษาแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและปรับปรุงโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.81)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล				
1	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ	4.45	0.63	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2	สถานศึกษามีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม	4.45	0.56	มาก
3	สถานศึกษาให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม	4.37	0.60	มาก
4	สถานศึกษาติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.76	มาก
5	สถานศึกษาสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	4.33	0.70	มาก
6	สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณะชนได้รับทราบ	4.21	0.70	มาก
7	สถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป	4.01	1.01	มาก
8	สถานศึกษาจัดส่งรายงานประจำปีให้สำนักงานเขตพื้นที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.29	0.73	มาก
เฉลี่ยรวม		4.28	0.74	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.63) รองลงมา สถานศึกษามีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.56) สถานศึกษาให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.60) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรมมาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 1.01)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

ผลการศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ดังตารางที่ 8 – 11

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการ
จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ลำดับที่ มีปัญหา	รายการ	ความถี่(f)	ร้อยละ(%)
1	ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมใน การเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี	18	11.18
2	ขาดการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็น ความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผน เบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปี	15	9.32
2	ขาดการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติ การประจำปี	15	9.32
3	ขาดการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษา ตามภารกิจของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	10	6.21
4	ขาดการศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	6	7.73
5	ขาดการคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรใน อนาคต	5	3.11
6	ขาดการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา	4	2.48
6	ขาดการวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่	4	2.48
7	ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี	3	1.86

จากตารางที่ 8 พบปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบบ่อยลำดับที่ 1 คือ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 18, 11.18\%$) รองลงมา ขาดการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และขาดการศึกษาวเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 15, 9.32\%$) พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 3, 1.86\%$)

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการ
จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ลำดับที่ มีปัญหา	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปี	27	16.77
1	ขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน	27	16.77
2	ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี	21	13.04
3	ขาดการประสานงานที่ดี	19	11.80
4	ไม่มีปฏิทินการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ	18	11.18
5	ไม่มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี	14	8.70
6	ไม่มีแนวทางการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการ ปฏิบัติงาน	9	5.59
7	ไม่มีการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำ โครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี	7	4.35
8	จัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับ นโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน	3	1.86
8	ขาดการวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความ สอดคล้องกับนโยบายทิศทางและผลผลิตของโครงการ	3	1.86
8	ไม่มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการใน แผนปฏิบัติการประจำปี	3	1.86
9	ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ	2	1.24
10	ขาดการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา	1	0.62

จากตารางที่ 9 พบปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบลำดับที่ 1 คือ ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน ($f = 27$, 16.77%) รองลงมา ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 21$, 13.04%) พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ขาดการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ($f = 1$, 0.62%)

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำ
แผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

ลำดับที่ มีปัญหา	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตาม แผนปฏิบัติการ	47	29.12
2	สถานศึกษาใช้จ่ายทรัพยากรไม่ตรงตามแผนการใช้จ่าย งบประมาณ	39	24.22
3	ครูผู้รับผิดชอบโครงการขาดความรู้ความเข้าใจใน แผนงาน/โครงการที่รับผิดชอบ	25	15.53
3	ขาดการแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้า อย่างเป็นระยะและมีการประเมินและปรับปรุงโครงการ	25	15.53
4	ขาดการประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่าง ต่อเนื่อง	20	12.42
5	ไม่ดำเนินงานหรือโครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี	10	6.21
6	ขาดการมอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ เป็นลายลักษณ์อักษร	6	3.73
6	ขาดการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร	6	3.73
7	ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า	4	2.48
8	ขาดการบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร	3	1.86

จากตารางที่ 10 พบปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ
เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบลำดับที่ 1 คือ ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตาม
แผนปฏิบัติการ (f = 47, 29.12%) รองลงมา สถานศึกษาใช้จ่ายทรัพยากรไม่ตรงตามแผนการใช้จ่าย
งบประมาณ (f = 39, 24.22%) พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ขาดการบูรณาการโครงการเพื่อประหยัด
ทรัพยากร (f = 3, 1.86%)

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตาม
ควบคุมและประเมินผล

ลำดับที่ มีปัญหา	รายการ	ความถี่ (f)	ร้อยละ (%)
1	ขาดการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุง และพัฒนาในครั้งต่อไป	46	28.57
2	ขาดการสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการดำเนินงานไม่ครบถ้วน	34	21.12
3	ไม่มีการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่าง ต่อเนื่อง	25	15.53
4	ไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/ โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้รับทราบ	23	14.29
5	สถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลโครงการ	15	9.32
6	ครูผู้รับผิดชอบขาดความเข้าใจในการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลโครงการ	9	5.59
7	ขาดการกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตาม ประเมินผลในรูปคณะกรรมการ	6	3.73
7	บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/ กิจกรรม	6	3.73
8	ไม่มีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและ สอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม	5	3.11

จากตารางที่ 11 พบปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล
เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบบนลำดับที่ 1 คือ ขาดการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม
มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป (f = 46, 28.57%) รองลงมา ขาดการสรุปผลการประเมินโครงการ
เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการดำเนินงานไม่ครบถ้วน (f = 34, 21.12%) พบปัญหาน้อยที่สุด
คือ ไม่มีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/
กิจกรรม (f = 5, 3.11%)

ตอนที่ 4 ผลการหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

จากการศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีค่าน้อยและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีค่าความถี่สูง มาประกอบการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน แล้วนำผลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การแจกแจงความถี่ (Frequency) เพื่อใช้ในการอธิบายข้อมูลและจัดอันดับความสำคัญตามการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สรุปผลดังรายละเอียดในตารางที่ 12 – 15

ตารางที่ 12 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	17
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูหรือผู้มีส่วนร่วม เสนอความคิดเห็น ความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	15
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเสนอผลการดำเนินงานของรอบปีที่ผ่านมาในที่ประชุมผู้ปกครอง หรือในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เสนอความต้องการในการดำเนินงานของโรงเรียน ในรูปแบบการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ	10
4	ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการให้มีการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมที่รับผิดชอบ	7
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรแจ้งวัตถุประสงค์ของการประชุมไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ครู คณะกรรมการ และชุมชนได้เตรียมตัวหรือเตรียมข้อมูลในการเสนอปัญหาและความต้องการได้อย่างครบถ้วน	6

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
6	ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารกับครู คณะกรรมการสถานศึกษาให้ทราบถึงเป้าหมายและทิศทางของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน	4
7	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดทำโครงการ การเสนอโครงการ จนไปถึงการสรุปผลและอภิปรายผลการดำเนินงานของโครงการให้กับครูผู้รับผิดชอบ	1
7	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรติดตามการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัด	1

จากตารางที่ 12 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 17$) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูหรือผู้มีส่วนร่วม เสนอความคิดเห็น ความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 15$) และผู้บริหารสถานศึกษานำเสนอผลการดำเนินงานของรอบปีที่ผ่านมาในที่ประชุมผู้ปกครอง หรือในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เสนอความต้องการในการดำเนินงานของโรงเรียน ในรูปแบบการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ($f = 10$)

ตารางที่ 13 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา	17
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	15
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้กับผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	13
4	สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการให้เป็นลายลักษณ์อักษร	9
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถหรือความถนัดบุคลากร	8
6	แผนปฏิบัติการประจำปีควรผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาทุกครั้ง	4
7	ควรมีการจัดบันทึกการประชุมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีทุกครั้ง	2
8	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีหลักสูตรการสอนในเรื่องการบริหารจัดการแผนและงบประมาณเบื้องต้นสำหรับครูผู้สอน	1

จากตารางที่ 13 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ($f = 17$) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 15$) และผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักให้กับผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 13$)

ตารางที่ 14 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	สถานศึกษาควรจัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ	17
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินในโครงการอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง	16
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ	14
4	ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรจัดทำรายงานการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นสุดโครงการ	11
5	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีให้กับครูและบุคลากรที่รับผิดชอบ	7
6	สถานศึกษาควรรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณกับคณะกรรมการสถานศึกษาภาคเรียนละ 1 ครั้ง	6
7	สถานศึกษาควรมีการกำหนดงบประมาณในโครงการให้ชัดเจน	3
8	สถานศึกษาควรมีระบบที่สามารถติดตามการใช้จ่ายงบประมาณแบบออนไลน์ โดยทุกโครงการเข้าไปรายงานการใช้จ่ายงบประมาณทุกครั้งที่มีการเบิกจ่าย	1

จากตารางที่ 14 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ ลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษาควรจัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ($f = 17$) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินในโครงการอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ($f = 16$) และผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ($f = 14$)

ตารางที่ 15 แสดงความถี่และลำดับที่ของแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

ลำดับที่	รายการ	ความถี่ (f)
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเพื่อนำไปพัฒนาในครั้งต่อไป	17
2	ผู้บริหารควรจัดการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมอื่นๆของสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี	16
3	สถานศึกษาควรกำหนดตัวชี้วัดในการจัดทำรายงานโครงการที่ชัดเจน ครบถ้วนตามจุดประสงค์	14
4	ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้มีการติดตามผลการสรุปโครงการทันทีหลังเสร็จสิ้นโครงการ	12
5	สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี	7
6	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการนำเสนอผลการดำเนินการตามโครงการในรูปแบบที่เหมาะสม	5
7	สถานศึกษาควรมีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุด	3

จากตารางที่ 15 พบว่า แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเพื่อนำไปพัฒนาในครั้งต่อไป ($f = 17$) รองลงมา ผู้บริหารควรจัดการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมอื่นๆของสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี ($f = 16$) และสถานศึกษาควรกำหนดตัวชี้วัดในการจัดทำรายงานโครงการที่ชัดเจน ครบถ้วนตามจุดประสงค์ ($f = 14$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำนวน 202 โรงเรียน 1 สาขา รวมทั้งสิ้น 406 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 198 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 99 คน ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จำนวน 99 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ส่งหนังสือเก็บข้อมูลให้กับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลผ่านทางออนไลน์ โดยส่งหนังสือขอเก็บข้อมูลงานวิจัยในระบบ รับ-ส่ง หนังสือราชการ (AMSS++)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งที่กำหนดไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งได้นำผลสรุปจากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มาสังเคราะห์ เพื่อกำหนดกรอบในการสร้างคำถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากงานประสานการจัดบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์หาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหาโดยการสังเคราะห์ และแจกแจงความถี่ เพื่อใช้การอธิบายข้อมูลและจัดอันดับความสำคัญ เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

สรุปผลการวิจัย

การหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน รองลงมา สถานศึกษาแต่งตั้ง

คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษานำผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มาวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน

1.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมา สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาให้คณะครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

1.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษามอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร รองลงมา สถานศึกษามอบหมายบุคลากรโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษาแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและปรับปรุงโครงการ

1.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ รองลงมา สถานศึกษามีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป

2. ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เมื่อพิจารณาตามรายชื่อปัญหาที่พบลำดับที่ 1 ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมา ขาดการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียน เพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เมื่อพิจารณาตามรายชื่อปัญหาที่พบลำดับที่ 1 คือ ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน รองลงมา ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ขาดการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

2.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบลำดับที่ 1 คือ ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตามแผนปฏิบัติการ รองลงมา สถานศึกษาใช้จ่ายทรัพยากรไม่ตรงตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ขาดการบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร

2.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ปัญหาที่พบลำดับที่ 1 คือ ขาดการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป

รองลงมา ขาดการสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการดำเนินงานไม่ครบถ้วน พบปัญหาน้อยที่สุดคือ ไม่มีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม

3. แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูหรือผู้มีส่วนร่วม เสนอความคิดเห็น ความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

3.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

3.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ ลำดับที่ 1 คือ สถานศึกษาควรจัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินในโครงการอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

3.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล ลำดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเพื่อนำไปพัฒนาในครั้งต่อไป รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมอื่นๆของสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

1.1 สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน จึงมีการดำเนินการผลักดันให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้เป็นไปตามขั้นตอนที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนุ นวลเป้า (2558) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่า สภาพการบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ ดำเนินการทุกด้าน ทั้งการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุง โดยส่วนมาก ที่สุด มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1.1.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การวางแผนก่อนปฏิบัติเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยเป็นขั้นตอนที่ชี้ให้เห็นถึงทิศทางการดำเนินงานหรือกิจกรรมใด ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของภณิษฐา สุภาศรี (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตียนอง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีการวิเคราะห์นโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานต้นสังกัด มีความสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรอมล โคกะทิง และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สถานศึกษามีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อให้สามารถนำไปเป็นทิศทางในการจัดการศึกษาได้อย่างถูกต้องและยึดเป็นหลักก่อนในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.1.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ แอ้อย (2557) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่า ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาภัทร บุญน่วม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า แผนปฏิบัติการประจำปีได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้กระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี รับผิดชอบต่อภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปตามปฏิทินการดำเนินงาน ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือสถานศึกษา มอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับงานวิจัยของอรอมล โคกะทิง และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า สถานศึกษาจัดทำร่างแผนปฏิบัติการโดยแบ่ง

ข้อมูลออกเป็นส่วนๆ โดยส่วนที่ 5 การกำกับติดตามประเมินผลและรายงานภาคผนวกประกอบด้วย
 สำเนาคำสั่งคณะทำงาน คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และยัง
 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชุดา อ่อนสิงห์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลโครงการตาม
 แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดอุทัยธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565 พบว่า ด้าน
 กระบวนการ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก คือ หน่วยงานผู้ดำเนินโครงการมีการมอบหมาย
 เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินโครงการอย่างชัดเจนมีการกำหนดแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 ของโครงการ

1.1.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางในการติดตามควบคุมและประเมินผลการ
 ดำเนินงาน ข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตาม
 ประเมินผลในรูปคณะกรรมการ สอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมธิญา รอดแก้ว และมณฑล สรไกรกิติกุล
 (2559) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ พบว่า การมี
 ความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ และการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา จะทำให้บุคคลได้ตระหนักถึง
 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่องาน จนเกิดเป็นความรู้สึกในการที่จะต้องเข้ามารับผิดชอบ
 ดำเนินการให้งานนั้นบรรลุผลด้วยความสมัคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของใจณัฐธิดา แก้วอำไพ
 (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารแผนปฏิบัติการด้านสาธารณสุข จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า
 กำหนดและมอบหมายผู้รับผิดชอบ เพื่อให้มีความชัดเจนในการรับผิดชอบงาน ทำให้การบริหาร
 จัดการและการติดตามผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีดังนี้

1.2.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ปัญหาที่พบมากที่สุด
 คือ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการใน
 การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาขาดการเปิดโอกาสให้ชุมชน
 คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน
 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณภรณ์ สุธอม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูใน
 กระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน
 ปัญหาและความต้องการจำเป็นเพื่อสร้างวัตถุประสงค์ เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนงาน
 โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของณอม คำยา และคณะ (2562) ได้ศึกษา
 เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก
 อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชนภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก
 ไม่สามารถเข้าถึงในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนามากนัก

1.2.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ปัญหาที่พบมากที่สุด
 คือ ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และขาดการ
 มอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้
 มอบหมายการทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้กับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ในการวางแผนการ

ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ม่วงลัมภ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัติราชการประจำปีในการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจการทำแผนกลยุทธ์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ อมรนาถ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการวางแผนปฏิบัติราชการประจำปีของมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มศรีอยุธยา พบว่า หน่วยงานบางหน่วยงานไม่สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามปฏิทินที่กำหนด หรือไม่ได้รับผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีโครงการแทรกในระหว่างปี การจัดทำโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีตัวชี้วัดจำนวนมากและต้องอาศัยข้อมูลรายงานจาก หน่วยงานซึ่งข้อมูลไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากบุคลากรที่รับผิดชอบไม่มีความเข้าใจในข้อมูลที่ทำให้มา ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผน ส่งผลให้ภาพการดำเนินงานระดับมหาวิทยาลัยในตัวชี้วัดบางตัว ไม่ประสบความสำเร็จ

1.2.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตามแผนปฏิบัติการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษา ขาดการจัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการควบคุมติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานอย่างเป็นระยะ สอดคล้องกับงานวิจัยของมาลัย อินเทพ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แนว ทางการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ปัญหาด้านการบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ คือ การจัดทำระบบบัญชีและการควบคุมทางบัญชี และการควบคุม งบประมาณ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนิษฐา สุภาศรี (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตียนอาจ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ขาดการ ควบคุมการดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีให้เกิดความคุ้มค่า คุ้มทุนและไม่มีการควบคุม การดำเนินโครงการให้ตรงตามปฏิทินที่กำหนดไว้

1.2.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ขาด การนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญของผลการดำเนินงาน ที่จะต้องนำมาวิเคราะห์ปัญหาของการ ดำเนินงานและการจัดทำแผนปฏิบัติการในปีถัดไป สอดคล้องกับงานวิจัยของธนุ นวลเป้า (2558) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่า สถานศึกษาขาดบุคลากรผู้มีความรู้ เหมาะสมในการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และ กระบวนการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบและประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปีขาดความ น่าเชื่อถือ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานโครงการขาดความพร้อมในการรับการตรวจสอบและ ประเมินผลตามปฏิทินการตรวจสอบและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของปญญาภา นิธิพิเชฐ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประจำปีงบประมาณของ บุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ พบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร แผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประจำปี ด้านการติดตามประเมินและปรับปรุงพัฒนาแผนปฏิบัติการ และ ได้เสนอแนวทางแก้ไข คือ ผู้บริหารต้องกำหนดให้ผู้รับผิดชอบแต่ละโครงการจัดประชุมหลังเสร็จสิ้น

โครงการและวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงานโครงการให้ชัดเจนเพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำแผนปฏิบัติการในปีถัดไป

2. แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 17 ท่าน ได้ให้ประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ได้ดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูหรือผู้มีส่วนร่วม เสนอความคิดเห็น ความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเสนอผลการดำเนินงานของรอบปีที่ผ่านมาในที่ประชุมผู้ปกครอง หรือในการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ ผู้ปกครอง ชุมชน ได้เสนอความต้องการในการดำเนินงานของโรงเรียน ในรูปแบบการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ 4) ผู้บริหารสถานศึกษากำกับติดตามผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการให้มีการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมที่รับผิดชอบ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรแจ้งวัตถุประสงค์ของการประชุมไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ครู คณะกรรมการ และชุมชนได้เตรียมตัวหรือเตรียมข้อมูลในการเสนอปัญหาและความต้องการได้อย่างครบถ้วน 6) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารกับครู คณะกรรมการสถานศึกษาให้ทราบถึงเป้าหมายและทิศทางของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน 7) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดทำโครงการ การเสนอโครงการ จนไปถึงการสรุปผลและอภิปรายผลการดำเนินงานของโครงการให้กับครู ผู้รับผิดชอบ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรติดตามการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในขั้นตอนการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งในด้านการจัดการประชุม วิเคราะห์ปัญหาในปีที่ผ่านมา และกำหนดทิศทางการของโรงเรียนก่อนการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ม่วงลัทธิ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผนปฏิบัตินโยบายประจำปีในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบแนวทางพัฒนาว่า ต้องให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาของสถานศึกษาอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพินิจ มีทองคำ และโกวิทย์ แสนพงษ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง เทคนิคการวิเคราะห์สภาพการพัฒนาเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา พบว่า การดำเนินการวิเคราะห์สภาพการพัฒนาของสถานศึกษานั้น จำเป็นอย่างยิ่งต้องศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพการพัฒนาของสถานศึกษาทั้งสภาพภายในและสภาพภายนอก โดยสภาพการพัฒนาภายในศึกษาเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อน ส่วนสภาพการพัฒนาภายนอกศึกษาเกี่ยวกับโอกาสและอุปสรรค

2.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดประชุมเพื่อระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูผู้รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความ

ตระหนักให้กับผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 4) สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการให้เป็นลายลักษณ์อักษร 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความสามารถหรือความถนัดบุคลากร 6) แผนปฏิบัติการประจำปีควรผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาทุกครั้ง 7) ควรมีการจัดบันทึกการประชุมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีทุกครั้ง 8) สำนักงานเขตพื้นที่ควรมีหลักสูตรการสอนในเรื่องการบริหารจัดการแผนและงบประมาณเบื้องต้นสำหรับครูผู้สอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และชุมชน รวมไปถึงการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับบุคลากร เพื่อให้การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีได้สำเร็จลุล่วง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรภรณ์ ลีลาแยง (2557) ปัญหาและแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ได้เสนอแนวทางการจัดทำแผน คือ ควรจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องก่อนลงมือปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ ให้เข้าใจตรงกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรหมพร นัยบุญแก้ว (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของบุคลากร พบว่า การที่บุคคลหรือบุคลากรเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือหน่วยงาน โดยมีการดำเนินการร่วมกันในขั้นตอนกระบวนการวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผลและหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้กิจกรรมนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย ในแง่ของการมีส่วนร่วม และการกระจายอำนาจ โดยแผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยยกระดับระบบการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานและช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เพราะการกำหนดแผนยุทธศาสตร์นั้นให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร

2.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ 1) สถานศึกษาควรจัดทำทะเบียนคุมเงินโครงการ/กิจกรรม ให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการประชุมติดตามผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายเงินในโครงการอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ 4) ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายงบประมาณเมื่อสิ้นสุดโครงการ 5) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีให้กับครูและบุคลากรที่รับผิดชอบ 6) สถานศึกษาควรรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณกับคณะกรรมการสถานศึกษาภาคเรียนละ 1 ครั้ง 7) สถานศึกษาควรมีการกำหนดงบประมาณในโครงการให้ชัดเจน 8) สถานศึกษาควรมีระบบที่สามารถติดตามการใช้จ่ายงบประมาณแบบออนไลน์ โดยทุกโครงการเข้าปรัายงานการใช้จ่ายงบประมาณทุกครั้งที่มีการเบิกจ่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดทำทะเบียนคุมเงินของโครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี จะทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ครบถ้วนตามที่ได้ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณภรณ์ สุตหอม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัด

นครราชสีมา พบว่า ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน ปฏิบัติการประจำปี เริ่มตั้งแต่ การวางแผน การดำเนินการตามแผน การติดตามประเมินผล และการนำผลการประเมินมาพัฒนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดเฉลี่ย ยืนยง (2563) เรื่อง การศึกษา ปัญหาและแนวทางการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า มีการจัดทำ ปฏิทินการปฏิบัติงานเป็นปฏิทินรวมของ โรงเรียนและจัดสรรทรัพยากรให้ตรงกับแผนที่วางไว้ และควรปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการได้ตามความ เหมาะสมและรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องร่วมกัน

2.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ ความสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามโครงการเพื่อนำไปพัฒนาในครั้ง ต่อไป 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรม อื่นๆของสถานศึกษาเมื่อสิ้นสุดโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี 3) สถานศึกษาควรกำหนด ตัวชี้วัดในการจัดทำรายงานโครงการที่ชัดเจน ครบถ้วนตามจุดประสงค์ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี การกระตุ้นให้มีการติดตามผลการสรุปโครงการทันทีหลังเสร็จสิ้นโครงการ 5) สถานศึกษาควรแต่งตั้ง คณะกรรมการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 6) ผู้บริหาร สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการนำเสนอผลการดำเนินการตามโครงการในรูปแบบที่เหมาะสม 7) สถานศึกษาควรมีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การติดตามควบคุมและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี เป็น ขั้นตอนที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษาได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน อุปสรรค และปัญหาต่าง ๆ เพื่อที่จะนำผลการดำเนินงานไปจัดการประชุมเพื่อวิเคราะห์ปัญหา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในปีถัดไปสอดคล้องกับงานวิจัยของกณิษฐา สุภาศรี (2561) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตียนอง อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ควรจัดอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการตรวจสอบประเมินโครงการ ตามตัวชี้วัดความสำเร็จเพื่อให้ ผลการประเมินที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ผลจากการ ประเมินโครงการและแผนปฏิบัติการ เพื่อวิเคราะห์ว่าโครงการใดบรรลุวัตถุประสงค์ โครงการใดควร ได้รับการปรับปรุงเพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุดและควรทำโครงการใหม่ใดขึ้นมาเพื่อ แก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของโรงเรียน บุคลากรและนักเรียน ควรประชุมชี้แจงให้ความรู้ เกี่ยวกับความสำคัญของการทบทวนหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการ และนำผลการประเมินโครงการมา ใช้เป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาและปรับเปลี่ยนแผนให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบท ประพตธรรม (2563) ได้จัดทำรายงาน เรื่อง การวิเคราะห์การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ควรมีการนำผลการประเมินแผนมาพิจารณาในการจัดทำแผน เพื่อให้สามารถจัดทำแผนบน พื้นฐานของความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และเพื่อส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานในการจัดทำแผน/ โครงการอื่นๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 มีข้อเสนอแนะแก่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาเชิงนโยบาย

1.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายให้ความรู้และความสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเผยแพร่แนวทางการบริหารสถานศึกษา ที่มีความเป็นเลิศในด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

1.3 หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดตั้งเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในด้านการบริหารสถานศึกษาสำหรับผู้บริหาร

2. ด้านการพัฒนาองค์กร

2.1 สถานศึกษาควรสร้างจุดแข็งในด้านการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการประจำปี

2.2 สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้ชัดเจน และควรมีการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่อง

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีในทุกขั้นตอน เพื่อร่วมกันเสนอปัญหา ข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา

3. ด้านการพัฒนาบุคคล

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาผลการวิจัยก่อนนำผลการวิจัยไปปรับใช้ตามความเหมาะสมของบริบท เพื่อพัฒนาองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์

3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนและกระตุ้นให้มีการจัดอบรมเรียนรู้เพิ่มเติมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปีในทุกขั้นตอนให้กับบุคลากรทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการดำเนินการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และรับผิดชอบงานที่มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบสภาพปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ประเภทการจัดการศึกษา หรือประสบการณ์ทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
3. ควรศึกษาหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของครู คณะกรรมการ หรือชุมชน ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา** ให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กนิษฐา สุภาศรี. (2561). **แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนบ้านเตี้ยอาจ อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่**. [Online]. Available: <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/mbulncjournal/issue/view/11568>. [2567, มิถุนายน 20].
- กรรณารณ สุธอม. (2560). **การมีส่วนร่วมของครูในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จังหวัด นครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กาญจนา ม่วงลัทธิ. (2558). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการวางแผน ปฏิบัติราชการประจำปีในการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ในสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1. การศึกษา ค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี**.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, สำนักงาน. (2565). **แผนพัฒนาการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2566 – 2570). กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.**
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1, สำนักงาน. (2566). **ข้อมูลทั่วไป**. [Online]. Available: <http://www.kpt1.go.th/>. [2567, ตุลาคม 29].
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, สำนักงาน. (2567). **รายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการจัดการศึกษา (กตนป.) ปีการศึกษา 2566** กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1, สำนักงาน. (2567). **แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี ระดับสถานศึกษา. พังงา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.**
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1, สำนักงาน. (2560). **คู่มือจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา. ลพบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1.**

- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2, สำนักงาน. (2566). **คู่มือแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา**. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2.
- ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย. (2563). **คู่มือการปฏิบัติงานเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีมหาวิทยาลัยขอนแก่น**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จันทร์หา แก้ว. (2561). **คู่มือปฏิบัติงาน**. ชุมพร: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2.
- จิตรจรรยา ทรวงวิทยา. (2561). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา**. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ไชยพร ลักขร. (2558). **สภาพการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ณัฐมา แก้วอำไพ. (2567, กันยายน). การพัฒนาระบบบริหารแผนปฏิบัติการด้านสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์. **วารสารศูนย์อนามัยที่ 9**, 18(3). 1.
- ณอม คำยา และคณะ. (2562). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม**. [Online]. Available: <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj/article/view/248636/168819> [2567, ตุลาคม 27].
- ทรงพล เจริญคำ. (2563). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- ธัญญิษฐ์ ชิตสนิท. (2565). **แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1**. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธนู นวลเป้า. (2558). **กลยุทธ์การบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นิตา ประพุดิธรรม. (2563). **การวิเคราะห์การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. [Online]. Available: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/fam/article/download/240450/164943/>. [2567, ตุลาคม 28].
- นรินทร์ดาว ปานเย็น. (2560). **ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครยะลา**. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- นิภาภัทร บุญน่วม. (2560). การประเมินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประภาส ไชยมี. (2560). แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา. [Online]. Available: https://www.mdh.go.th/view.php?article_id=5106. [2566, มกราคม 6].
- ปัทมธนา รอดแก้ว และมณฑล สรไกรกิติกุล. (2559, กรกฎาคม). กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร, 13(2), 1.
- ปาริฉัตร โชติจันทร์. (2560). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. ปรินญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปญญาภา นิธิพิเชฐ. (2559). การมีส่วนร่วมในการบริหารแผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ประจำปีงบประมาณของบุคลากรคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พัชัญพิชา จันทา. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พินิจ มีทองคำ และโกวิทย์ แสนพงษ์. (2562). เทคนิคการวิเคราะห์สภาพการพัฒนาเพื่อวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา. [Online]. Available: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/neuarj/article/view/217393>. [2567, ตุลาคม 27].
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2561). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล เอ็ด ดูเคชั่น.
- พรหมพร น้อยบุญแก้ว. (2567). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของบุคลากร. [Online]. Available: https://so16.tci-thaijo.org/index.php/SJ_SS/article/view/417. [2567, ตุลาคม 27].
- มาลัย อินเทพ. (2560). แนวทางการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามหลักธรรมาภิบาลโรงเรียนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงรายเขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มนต์ธิชา ฉัตรอักษรานนท์. (2567). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วิมล เดชะ. (2559). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วิชุดา อ่อนสิงห์. (2566). การประเมินผลโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดอุทัยธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วรวิทย์ ขาวฟอง. (2563). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุดเฉลี่ย ยั่งยืน. (2563). การศึกษาปัญหาและแนวทางการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เขาวีรติพงศ์. (2559). การพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สมพงษ์ แอ้อ้อย. (2557). บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- อมรรัตน์ อมรนาถ. (2559). กระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อภัสราภรณ์ กำลังทวี. (2559). การมีส่วนร่วมของครูในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี ของโรงเรียนเมืองพัทยา 8 (พัทยานูกุล) สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรอมล โคกะทิง และคณะ. (2565). แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

อุมาวดี วัฒนะนุกุล. (2560). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Heck, R. H., Brandon, P. R., & Wang, J. (2001). Implementing site-managed educational changes: Examining levels of implementation and effect. **Educational Policy**, 15(2), 302-322.

Jacobsen, L. T. (1979, March). Study of status of Long-range Planning in School Districts. **Dissertation Abstracts International**. 34, 5232-A

Jongmans, K., Biemans, H., & Beijaard, D. (1998, July). Teachers' professional orientation and their involvement in school policy making. **Educational management administration & leadership**, 26, 293-304.

Marie, H. A., (1998). **School-community relationships: Namibian case study**. Alberta: Alberta University.

Mosoge, M. J., & Van, P. C. (1997). Teacher access to decision making in schools. **South African Journal of Education**, 17, 196-202.

Prterson, M. W., et al. (1977). **State-level performance budgeting**. [Online]. Available: <http://www.askeric.org/Eric/>. [2003, September 14].

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก ก

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	0	+1	0	3	0.6	ใช้ได้
3	อายุ ☐ 24-30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
4	ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ☐ ต่ำกว่า 5 ปี ☐ 5 - 10 ปี ☐ 11 - 15 ปี ☐ 16 - 20 ปี ☐ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตอนที่ 2 สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1

ข้อที่	สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
การเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี									
1	สถานศึกษาดำเนินการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาตามภารกิจของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	สถานศึกษาประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	สถานศึกษาศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สพฐ. และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	สถานศึกษาให้ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	-1	+1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
5	สถานศึกษาศึกษาข้อมูลในการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
5	สถานศึกษาศึกษาข้อมูลในการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	สถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	สถานศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	สถานศึกษาคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรในอนาคต	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี									
12	สถานศึกษาวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับนโยบายทิศทางและผลผลิตของโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
15	สถานศึกษาจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
16	สถานศึกษาให้คณะครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	สถานศึกษาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
18	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของการใช้ทรัพยากร	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
19	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้เรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนในแต่ละแผนงานและโครงการได้อย่างพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	สถานศึกษาจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
23	สถานศึกษาวางแผนควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ									
25	สถานศึกษามอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	สถานศึกษากำหนดปฏิทินการปฏิบัติของแต่ละโครงการ/กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
27	สถานศึกษาประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
29	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรร่วมกันในบางโครงการ	+1	+1	0	+1	0	3	0.6	ใช้ได้
30	สถานศึกษานำผลการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31	สถานศึกษาถ่ายโอนทรัพยากรไปใช้ในโครงการอื่นเพื่อความเหมาะสมในด้านทรัพยากรหลังจากการดำเนินการ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
32	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
33	สถานศึกษาแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะและมีการประเมินและปรับปรุงโครงการ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
34	สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนโครงการตามทรัพยากรและสถานการณ์	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
การติดตามควบคุมและประเมินผล									
35	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	สถานศึกษามีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อที่	สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
37	สถานศึกษาให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38	สถานศึกษาติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
39	สถานศึกษาสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40	สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณะชนได้รับทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
41	สถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
 - ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
3. ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามจะนำไปใช้สำหรับงานวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพและปัญหาที่เป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ได้จากท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและไม่มีการนำไปเผยแพร่แต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับการอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางจินดารัตน์ สิงห์ใส
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 โทร. 0827874165

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

- ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
☐ ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

3. อายุ

- ☐ 24 - 30 ปี
☐ 31 - 40 ปี
☐ 41 - 50 ปี
☐ 51 ปีขึ้นไป

4. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

- ☐ ต่ำกว่า 5 ปี
☐ 5 - 10 ปี
☐ 11 - 15 ปี
☐ 16 - 20 ปี
☐ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับสภาพการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของท่าน โดยแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	สภาพการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
การเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
0	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี		✓			
0	สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา			✓		
0	สถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	✓				

ข้อที่		สภาพการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	ระดับการปฏิบัติ				
			5	4	3	2	1
การเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี							
1	สถานศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาตามภารกิจของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน						
2	สถานศึกษาประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญ และให้ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
3	สถานศึกษาศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา						
4	สถานศึกษาให้ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
5	สถานศึกษาศึกษาข้อมูลในการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
6	สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
7	สถานศึกษาสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา						
8	สถานศึกษานำผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มาวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน						
9	สถานศึกษาวิเคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี						
10	สถานศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่						
11	สถานศึกษาคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรในอนาคต						
12	สถานศึกษากำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน						
การดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี							
13	สถานศึกษาวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับนโยบายทิศทางและผลผลิตของโครงการ						
14	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ						
15	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน						
16	สถานศึกษาจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี						
17	สถานศึกษาจัดทำแผนงาน/โครงการ ครอบคลุมแหล่งเงินทุกประเภท						
18	สถานศึกษาให้คณะครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี						

ข้อที่	สภาพการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
19	สถานศึกษาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน					
20	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้เรื่องการใช้ทรัพยากร					
21	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้เรื่องระยะเวลาในการปฏิบัติงาน					
22	สถานศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการ					
23	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการวางแผนในแต่ละแผนงานและโครงการได้อย่างพอเพียง					
24	สถานศึกษาจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี					
25	สถานศึกษาวางแผนควบคุม กำกับติดตามและนิเทศการปฏิบัติงาน					
26	สถานศึกษาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
27	สถานศึกษาประชาสัมพันธ์เผยแพร่แผนปฏิบัติการประจำปีให้กับคณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และสาธารณชนทราบ					
การนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ						
28	สถานศึกษามอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร					
29	สถานศึกษากำหนดปฏิทินการปฏิบัติของแต่ละโครงการ/กิจกรรม					
30	สถานศึกษาประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง					
31	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด					
32	สถานศึกษาใช้ทรัพยากรร่วมกันในบางโครงการ					
33	สถานศึกษาบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร					
34	สถานศึกษาถ่ายโอนทรัพยากรไปใช้ในโครงการอื่นเพื่อความเหมาะสมในด้านทรัพยากรหลังจากการดำเนินการ					
35	สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร					
36	สถานศึกษาแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและปรับปรุงโครงการ					
37	สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนโครงการตามทรัพยากรและสถานการณ์					
38	สถานศึกษาดำเนินโครงการ/กิจกรรม เป็นไปตามเวลาที่กำหนด					
39	สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ					
40	สถานศึกษามีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรม					

ข้อที่	สภาพการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การติดตามควบคุมและประเมินผล					
41	สถานศึกษาให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม					
42	สถานศึกษาติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง					
43	สถานศึกษาสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ					
44	สถานศึกษาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณะชนได้รับทราบ					
45	สถานศึกษานำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป					
46	สถานศึกษาจัดส่งรายงานประจำปีให้สำนักงานเขตพื้นที่ภายในระยะเวลาที่กำหนด					

ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงกับปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 รายการ)

1. ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ไม่พบปัญหา

☐

พบปัญหา

☐

ขาดการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางการศึกษาตามภารกิจของโรงเรียน
อย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน

☐

ขาดการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นความสำคัญและให้ความรู้
ความเข้าใจในการวางแผนเบื้องต้นแก่บุคลากรในโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการ
ประจำปี

☐

ขาดการศึกษานโยบายของหน่วยงานระดับสูงเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ
เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา

☐

ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

☐

ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความ
ต้องการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

☐

ขาดการสรุปผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา

☐

ขาดการวิเคราะห์เคราะห์ปัญหาก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

☐

ขาดการวิเคราะห์เกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรที่มีอยู่

☐

ขาดการคาดคะเนเกี่ยวกับปริมาณงานและทรัพยากรในอนาคต

☐

ไม่มีการกำหนดนโยบายของโรงเรียนและทิศทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของ

โรงเรียน

☐

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ไม่พบปัญหา

☐

พบปัญหา

☐

ขาดการวิเคราะห์โครงการในด้านความเป็นไปได้ ความสอดคล้องกับนโยบายทิศทาง
และผลผลิตของโครงการ

- ☐ ครูผู้รับผิดชอบขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
- ☐ ไม่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบโครงการ
- ☐ ขาดการมอบหมายงานให้กับบุคลากรที่เหมาะสมกับงาน
- ☐ จัดทำแผนงาน/โครงการของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายของ

โรงเรียน

- ☐ ไม่มีการจัดทำเอกสารประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการ และเอกสารแผนปฏิบัติ

การประจำปี

- ☐ ครู ผู้บริหาร และคณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

- ☐ ขาดการประสานงานที่ดี
- ☐ ไม่มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี
- ☐ ไม่มีแนวทางการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน
- ☐ ไม่มีปฏิทินการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ
- ☐ ไม่มีการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของแผนปฏิบัติการประจำปี
- ☐ ขาดการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

ไม่พบปัญหา

☐

พบปัญหา

- ☐ ขาดการมอบหมายและกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร
- ☐ ขาดการประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
- ☐ ครูผู้รับผิดชอบโครงการขาดความรู้ความเข้าใจในแผนงาน/โครงการที่รับผิดชอบ
- ☐ ไม่ดำเนินงานหรือโครงการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปี
- ☐ สถานศึกษาใช้จ่ายทรัพยากรไม่ตรงตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- ☐ ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า
- ☐ ขาดการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตามแผนปฏิบัติการ
- ☐ ขาดการบูรณาการโครงการเพื่อประหยัดทรัพยากร
- ☐ ขาดการสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์จากฝ่ายบริหาร
- ☐ ขาดการแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะและมีการ

ประเมินและปรับปรุงโครงการ

- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

ไม่พบปัญหา

☐

พบปัญหา

☐

ขาดการกำหนดผู้รับผิดชอบในการนิเทศติดตามประเมินผลในรูปคณะกรรมการ

☐

ไม่มีเครื่องมือ/วิธีการติดตามประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับเป้าหมาย

ของโครงการ/กิจกรรม

☐

บุคลากรไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผลของโครงการ/กิจกรรม

☐

ไม่มีการประเมินผลโครงการ/กิจกรรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

☐

ขาดการสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการ

ดำเนินงานไม่ครบถ้วน

☐

ไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/โครงการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและ

สาธารณะชนได้รับทราบ

☐

ขาดการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป

☐

สถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ

☐

ครูผู้รับผิดชอบขาดความเข้าใจในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ

☐

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

.....

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

.....

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการหาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากผลการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

2. แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.2 ด้านการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

2.3 ด้านการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปปฏิบัติ

2.4 ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร การสัมภาษณ์ครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางจินดารัตน์ สิงห์ใส

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

โทร 082-7874165

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....ปี.....
 ตั้งแต่เวลา.....ถึงเวลา.....
 สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง โปรดให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของท่าน

ชื่อ.....สกุล.....
 อาชีพ.....ตำแหน่ง.....
 ประสบการณ์การทำงาน.....วุฒิการศึกษาสูงสุด.....
 สถานที่ปฏิบัติงาน.....

3. การมีส่วนร่วมของ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ในการจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี

3. การมีส่วนร่วมของ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ในการจัดทำแผนงาน/รในแผนปฏิบัติการประจำปี

4. ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของครูผู้รับผิดชอบ

4. ความชำนาญในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของครูผู้รับผิดชอบ

5. การแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและปรับปรุงโครงการ

5. การแลกเปลี่ยน/ประชุม เพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างเป็นระยะ มีการประเมินและ
งโครงการ

6. การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้ตรงตามแผนปฏิบัติการ

Blank handwriting practice paper with horizontal dotted lines. A large, faint, orange watermark reading "สอมาดมาดมาด" is diagonally across the page.

ด้านการติดตามควบคุมและประเมินผล

7. การนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรม มาปรับปรุงและพัฒนาในครั้งต่อไป

Blank lined paper with a large orange watermark reading 'www.khanacademy.org' diagonally across the page.

8. การสรุปผลการประเมินโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ หรือสรุปผลการดำเนินงานให้ครบถ้วน

Blank lined paper with a large orange watermark reading 'Copyright © 2014' diagonally across the page.

9. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

[illegible]

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจวบ ขวัญมั่น อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัย วัดผลและ
ประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
3. นางสาวกัญจน์ณัฐ เกษธีระกุล ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1
4. นายวิลสันต์ ผืนภาค ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านลำมะโกรก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 1
5. นางสาวเบญจนารถ อมรประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กำแพงเพชร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์
แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1

1. นายขจรยศ บุรุษศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคูยาง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. นายมีชัย พลทองมาก	ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตฯ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
3. นายวรชิต ร่อโธสง	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลไทรงาม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
4. นายสมเกียรติ ภูสมศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านเขาแก้ว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
5. นายสถาพร ชูอินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะรากเสียด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
6. นายอนันต์ นกน้อย	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโฆมงหัก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
7. นางจิราพร ธนะบุญ	ผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 3 (แปดอ้อม)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
8. นายอรรถสิทธิ์ ประเสริฐสิทธิ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองใหญ่วิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
9. นายจุมพล น้ำสังข์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวังชะโอน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
10. นายอุดม สีสลา	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
11. นางสาววันเพ็ญ ปราศรัย	ผู้อำนวยการโรงเรียนอ่างทองพัฒนาฯ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
12. นางสาวสุกฤตยา ปงกันทา	ผู้อำนวยการโรงเรียนสหวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
13. นางสาวพัชนีพร อินทรสุด	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพธิ์พัฒนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
14. นางวาสนา อินทรสูตร	ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
15. นางทิพวรรณ สุวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลฯ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
16. นางสาวสมคิด ศรีกงหนุน	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

17. นางสาวปาณิสรา เพชรรัตน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภาคผนวก จ

หนังสือราชการติดต่อประสานงาน

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๒๕๓๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๑ ฉบับ
๓. เครื่องมือสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวจินดารัตน์ ถาวร นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัด คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ช้วนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำการค้นคว้าอิสระ ดังเอกสารแนบมาพร้อมนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคง จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณ อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ชัยญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๖

Signature Code : F๑dSiKfzpxb๙/nDLQom

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ผู้ประสาน นางสาวจินดารัตน์ ถาวร

โทร ๐๘๒-๗๘๗๔๑๖๕

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๓๐๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการกำกับการศึกษาค้นคว้าอิสระ ระดับปริญญาโท

เรียน

ด้วย นางจินดารัตน์ สิงห์ใส นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการกำกับการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ช้วนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการนี้ นางจินดารัตน์ สิงห์ใส กำลังดำเนินการอยู่ในขั้นตอนทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือในการกำกับการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการกำกับการศึกษาค้นคว้าอิสระ จากท่านและบุคลากรในหน่วยงานของท่านตามจำนวนแบบสอบถามที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสิฐ ัญญะวัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗

Signature Code : F๖MwiKXD๔Q๓NYHopMCO

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางจินดารัตน์ สิงห์ใส : โทร ๐๘๒-๗๘๗-๔๑๖๕

“ราชภัฏ รวมพลัง ยั่งยืนทุกชีวิต”

ที่ อว ๐๖๑๕/๓๒๗๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถามการวิจัยผ่านช่องทางออนไลน์ QR Code จำนวน ๑ ฉบับ
๒. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางจินดารัตน์ สิงห์ใส นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ช้วนนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ ผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากบุคลากรในสังกัดของท่าน เพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามผ่าน QR Code โดยผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ๑) ผู้บริหารสถานศึกษา และ ๒) ครูผู้รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ทั้งนี้ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการสืบไป มหาวิทยาลัยฯ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิไลฐ์ วัฒนพงษ์วัน)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

Signature Code : F๖MwiKXLtqtklUGjkQom

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางจินดารัตน์ สิงห์ใส : โทร ๐๘๒-๗๘๗-๔๑๖๕

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”

ด่วนที่สุด
ที่ ศธ ๐๔๐๒๓/๒๕๖๐

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต ๑ บริเวณศูนย์ราชการ
อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน (รายชื่อโรงเรียนดังแนบ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่ อว ๐๖๑๕/๓๒๗๙

ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แจ้งว่า นางจินดารัตน์ สิงห์ใส นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ขวณา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความละเอียดตามหนังสือแนบมาพร้อมนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ จึงขอความร่วมมือ
จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ดำเนินการตอบแบบสอบถามผ่านทาง QR Code ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย
จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิราช แสนสุภา)

รองผู้อำนวยการ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑

กลุ่มอำนวยการ

โทร. ๐ ๕๕๗๐ ๕๑๒๓ - ๕ ต่อ ๑๐๒

โทรสาร ๐ ๕๕๗๐ ๕๑๒๒

“เรียนดี มีความสุข”

ที่ อว ๐๖๑๕/ว ๔๓๒๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร ๖๒๐๐๐

๒ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห้เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.วันเพ็ญ ปราศรัย

ด้วย นางจินดารัตน์ สิงห์ใส นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำลังดำเนินการการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต ๑ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญชัย ช้วนนา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากท่านเพื่อประกอบในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการอย่างยิ่ง ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ สำหรับวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะประสานกับท่านอีกครั้งหนึ่ง โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉิมภิกษา ดันตสันตสม)

รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

๒ ตุลาคม ๒๕๖๗

Signature Code : FbMwikXLt6wsolDs1&Zw

คณะครุศาสตร์

โทร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๙ ต่อ ๒๐๑๐

โทรสาร ๐๕๕-๗๐๖๕๑๘

นางจินดารัตน์ สิงห์ใส : โทร ๐๘๒-๗๘๗-๔๑๖๕

“ราชภัฏ รวมพลัง ยับยั้งทุจริต”